

Nacionālais ziņojums. LATVIJA

Erasmus+ ietekme uz pieaugušo izglītības sektoru Latvijā Otrais pētījuma vilnis

RIA-AE sadarbības tīkla nacionālais ziņojums

Inese Šūpule, Baltic Institute of Social Sciences

State Education
Development Agency
Republic of Latvia

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

**Funded by
the European Union**

COLOPHON

Šī ir nodibinājuma „Baltic Institute of Social Sciences” un Valsts izglītības attīstības aģentūras publikācija.

Pētījumu RIA-AE tīkla ietvaros pasūtīja Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA), un to finansē Eiropas Savienības līdzekļi.

© Baltic Institute of Social Sciences, Rīga, 2026. gada marts

Nevienu šīs publikācijas daļu nedrīkst nekādā veidā reproducēt bez iepriekšējas izdevēja un citu autortiesību īpašnieku atļaujas. Autori neatbild par trešo personu sniegtajiem datiem.

Atruna: Šajā pētījumā izklāstītā informācija un viedokļi ir autoru viedokļi un neatspoguļo Nacionālās aģentūras (Valsts izglītības attīstības aģentūras) oficiālo viedokli. Nacionālās aģentūra negarantē šajā pētījumā iekļauto datu precizitāti.

Baltic
Institute
of Social
Sciences

Saturs

Saīsinājumi	3
Tabulu saraksts	4
Attēlu saraksts	4
Ilustratīvo logu saraksts	6
A – KOPSAVILKUMS	1
Kopsavilkums	2
B – IEVADS	8
1 Ievads	10
1.1 Erasmus+ programma un RIA-AE tīkls	10
1.2 Otrā pētījuma viļņa (2025-2026) mērķi un uzdevumi	10
1.3 Metodoloģiskā pieeja	11
C – Erasmus+ vispārēja ietekme	13
2 Pieaugušo izglītības sektora Latvijā raksturojums	15
2.1 Pieaugušo izglītības institucionālais ietvars Latvijā	15
2.2 Pieaugušo izglītības politika	17
2.3 Esošie pētījumi par Erasmus+ ietekmi uz pieaugušo izglītības nozari	18
3 Erasmus+ pieejamība un iekļaujošais raksturs	19
3.1 Ievads	19
3.2 Erasmus+ dalīborganizācijas	19
3.3 Šķēršļi dalībai Erasmus+	24
3.4 Secinājumi	27
4 Erasmus+ ietekme organizāciju un personāla līmenī	28
4.1 Ievads	28
4.2 Erasmus+ projektu tēmas un rezultāti	28
4.3 Ietekme organizācijas un personāla līmenī	33
4.4 Secinājumi	39
5 KA1 mobilitātes ietekme uz izglītojamajiem	40
5.1 Ievads	40
5.2 Pieaugušo izglītojamo skaits un mobilitāšu veidi (individuālā un grupu mobilitāte)	40
5.3 KA1 mobilitātes pieredze	42

5.4	Mobilitātes ietekme uz izglītojamo attieksmēm un uzvedību	44
5.5	Secinājumi.....	46
D	– Erasmus+ ietekme uz “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgām vērtībām un pilsonisko iesaistīšanos”	48
6	Erasmus+ projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos” raksturojums.....	49
6.1	Ievads.....	49
6.2	Organizācijas	49
6.3	Projektu mērķi un aktivitātes	51
6.4	Mērķa grupas	55
6.5	Secinājumi.....	56
7	Tematiskās jomas ietekme.....	57
7.1	Ietekme uz apmācību piedāvājumu.....	57
7.2	Ietekme darbinieku līmenī	58
7.3	Ietekme izglītojamo līmenī.....	60
7.4	Erasmus+ atbalsta pievienotā vērtība	62
7.5	Secinājumi.....	62
E.	Secinājumi un ieteikumi	64
8	Secinājumi un ieteikumi	65
8.1	Secinājumi.....	65
8.2	Ieteikumi.....	69
1.	Pielikums. RIA-AE sadarbības tīkla misija	71
2.	Pielikums. Literatūras saraksts	73
3.	Pielikums. Gadījumu izpētē iekļauto projektu apraksts	74
	Gadījums # 1: Biedrība “EAPN – Latvia”	74
	Gadījums # 2: Jelgavas Zonta klubs	77
	Gadījums # 3: Baltic Human Rights Society	80
	Gadījums # 4: Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācija.....	82
	Gadījums # 5: Vidzemes Tūrisma asociācija.....	84
	Gadījums # 6: Biedrība “Penkulē atver durvis”	88

Saīsinājumi

AE	pieaugušo izglītība (angliski <i>Adult Education</i>)
ES	Eiropas Savienība
KA1	1. pamatdarbība
KA2	2. pamatdarbība
NA	nacionālā aģentūra
NGO	nevalstiskā organizācija
RIA-AE	Pētniecībā balstītas Erasmus+ pieaugušo izglītības programmas ietekmes analīzes sadarbības tīkls (angliski <i>Network for research-based impact analysis of the Erasmus+ programme in adult education</i>)
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra, Latvijas nacionālā aģentūra

Tabulu saraksts

1.1. tabula. Galvenie sasniegumi un izaicinājumi	5
--	---

Attēlu saraksts

1.1. attēls. Pārskats par pētījuma moduļiem	10
3.1. attēls. Erasmus+ projektus īstenojošo organizāciju juridiskais statuss (2021-2024): KA1 un KA2, tikai KA2, un tikai KA1 (N=23, 21, 24)	18
3.2. attēls. Organizāciju darbības jomas 2021.-2024. gada periodā (N=68)	18
3.3. attēls. Organizācijā strādājošo darbinieku skaits (N=68)	19
3.4. attēls. Pieaugušo izglītojamo skaits, kuri piedalījās mācību aktivitātēs 2024. gadā (N=68)	19
3.5. attēls. Īstenoto projektu veidi kopš 2021. gada (N=68)	20
3.6. attēls. KA1 projektu skaits, kuros organizācijas ir piedalījušās (kā koordinatores vai partneres) kopš 2021. gada (N=47)	20
3.7. attēls. KA2 projektu skaits, kuros organizācijas ir piedalījušās (kā koordinatores vai partneres) kopš 2021. gada (N=45)	21
3.8. attēls. Organizāciju, kuras piedalījās KA2 projektos, loma. 2021.-2024. gads (N=46)	21
3.9. attēls. Organizāciju nodoms nākotnē pieteikties pieaugušo izglītojamo mobilitātei KA1 (N=67)	24
4.1. attēls. KA1 projektu tēmas. Vienam projektam var būt trīs tēmas. (N=83)	27
4.2. attēls. KA2 projektu primārais horizontālais mērķis (N=30)	28
4.3. attēls. KA2 projektos izstrādāto rezultātu veidi (2021-2024) (N=43)	29
4.4. attēls. KA2 rezultātu izmantošana pēc dalības Erasmus+ (N=37)	30
4.5. attēls. Personāla ieguvumi no dalības projektā (N=1072)	32
4.6. attēls. Zināšanu palielināšanās par horizontālajām prioritātēm. Personāls (N=1072)	32
4.7. attēls. Erasmus+ ietekme uz mācību piedāvājumu (N=47)	33
4.8. attēls. Erasmus+ ietekme uz darbiniekiem (N=47)	34
4.9. attēls. Tēmas, kas ieguvušas lielāku uzmanību pēc dalības Erasmus+ laika periodā 2021-2024. gads (N=47)	35

5.1. attēls: Mobilitāšu īpatsvars pēc aktivitātes veida, dzimuma, vecuma programmas sākumā, dalībnieki ar mazākām iespējām. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes. 2021-2025. (N= 24)	38
5.2. attēls. Dzimums, vecums programmas sākumā, dalībnieki ar mazākām iespējām un zaļās ceļošanas izmantojošo dalībnieku īpatsvars. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitātes. 2021-2025. (N=202*)	39
5.3. attēls. Plānotās un īstenotās mobilitātes 2021.-2024. gada periodā	40
5.4. attēls. Apmierinātība ar mobilitātes organizatoriskajiem aspektiem. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes (N=124)	41
5.5. attēls. Dalībnieki, kas saņēmuši atbalstu valodu prasmju uzlabošanai pirms mobilitātes perioda vai tā laikā. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes (N=117). Grupu mobilitātes (N=23)	41
5.6. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē. Pieaugušie izglītojamie. Individuālā mobilitāte (N=124)	42
5.7. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē saistībā ar zināšanām par horizontālajām prioritātēm. Pieaugušie izglītojamie. Individuālā mobilitāte (N=124)	43
5.8. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitāte (N=28)	43
5.9. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē saistībā ar zināšanām par horizontālajām prioritātēm. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitāte (N=28)	44
6.1. attēls. Apmērs, kādā projekti risina prioritāro tēmu “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=68)	47
6.2. attēls. Apmērs, kādā KA1 un KA2 projekti tieši vai netieši risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=26, 29)	48
6.3. attēls. KA1/KA2 projektu statuss, kas tieši vai netieši risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N= 6, 17, 16, 12)	49
6.4. attēls. KA1 projektu aktivitātes, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=22). Projektu skaits	50
6.5. attēls. Projektu (KA1 un KA2) mērķi, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=49)	51
6.6. attēls. KA2 projektu aktivitātes, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=28). Projektu skaits	52
6.7. attēls. Pieaugušo izglītojamo grupas, kuras mērķē projekti (KA1 un KA2), kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=59)	53

7.1. attēls. Erasmus+ ietekme uz mācību piedāvājumu. “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=40)	56
7.2. attēls. Erasmus+ ietekme uz personālu. “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=40)	57
7.3. attēls. Erasmus+ atbalsta pievienotā vērtība (N=49)	60

Ilustratīvo logu saraksts

1.1. Informatīvais logs. Latvijā īstenotās pētniecības aktivitātes	11
7.1. Informatīvais logs. Projekta ietekmes uz apmācītajiem darbiniekiem piemērs	58

A – KOPSAVILKUMS

Kopsavilkums

Pētījuma pamatojums

Šis pētījums ir daļa no starptautiska Erasmus+ programmas monitoringa projekta pieaugušo izglītībā, ko īsteno Pētniecībā balstītas Erasmus+ pieaugušo izglītības programmas ietekmes analīzes sadarbības tīkls (RIA-AE). Šī projekta ietvaros dalībvalstīs paralēli tiek veikti nacionālie monitoringa pētījumi, izmantojot vienotu metodoloģiju. Tie sniedz informāciju nacionālajām aģentūrām, kas ir atbildīgas par Erasmus+ īstenošanu, par programmas norisi un ietekmi attiecīgajās valstīs. Šie nacionālie pētījumi tiek arī apkopoti starptautiskā salīdzinošā pētījumā ar mērķi izcelt programmas ietekmi Eiropas līmenī un dot impulsu tās turpmākai attīstībai.

Monitoringa pētījums ir vērsts uz divu no trim Erasmus+ programmas pamatdarbību (KA) ietekmes izvērtējumu: KA1 (individuālās mācību mobilitātes) un KA2 (organizāciju un institūciju sadarbība). Erasmus+ KA1 un KA2 projektu ietekme ir analizēta vairākos līmeņos: attiecībā uz finansētajām organizācijām un to personālu, izglītojamajiem, kā arī pieaugušo izglītības nozari konkrētajā valstī. Šajā ziņojumā īpaša uzmanība pievērsta prioritārajai tēmai "Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās".

Monitoringa pētījuma dizains balstās uz jauktās metodes pieeju un pirms pētījuma veikšanas tika saskaņots ar visām dalībvalstīm. Tas ietver dokumentu analīzi, tostarp projektu dokumentāciju un datus no ES datubāzēm, organizāciju tiešsaistes aptauju un gadījumu izpēti finansētajās organizācijās, kā arī intervijas ar pieaugušajiem izglītojamajiem un organizācijām, kas programmā nepiedalās. Datu iegūšana Latvijā norisinājās no 2025. gada septembra līdz 2026. gada decembrim, un to veica nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" ar Ockham IPS tehnisko atbalstu.

Galvenie rezultāti

Erasmus+ pieejamība un iekļaujošais raksturs

Erasmus+ programmas pieejamības analīze Latvijā (2021-2024) atklāj, ka programma ir pieejama plašam organizāciju lokam, un vairāk nekā pusi no saņēmējiem veido nevalstiskās organizācijas. Lielākā daļa dalīborganizāciju ir mazas, bieži ar mazāk nekā 50 darbiniekiem, kas ietekmē to spēju sagatavot pieteikumus un administrēt projektus. Lai arī daudzas institūcijas aktīvi iesaistās gan KA1, gan KA2 projektos, ierobežoti cilvēkresursi, administratīvais slogs un grūtības atrast starptautiskos partnerus joprojām ir būtiski šķēršļi projektu īstenošanā.

Erasmus+ programmā īstenotie pasākumi kopumā sasniedz dažādas izglītojamo grupas, tajā skaitā, pieaugušos izglītojamos attālos Latvijas reģionos. Tomēr tādi šķēršļi kā nepietiekama institucionālā kapacitāte, administratīvais slogs, uzticamu starptautisko partneru atrašanas grūtības, nepietiekamas angļu valodas prasmes (īpaši vecāka gadagājuma pieaugušajiem) un priekšfinansējuma ierobežojumi samazina noteiktu organizāciju un mērķa grupu iespējas iesaistīties mobilitātes aktivitātēs. Pieaugošās ceļošanas izmaksas arī samazina KA1 projektu īstenošanas iespējas.

Kopumā Erasmus+ būtiski veicina iekļaušanu un daudzveidību pieaugušo izglītībā, taču, lai vēl vairāk uzlabotu pieejamību, nepieciešams mērķtiecīgāks atbalsts

mazajām organizācijām un izglītojamajiem ar mazākām iespējām, piemēram, valodas atbalsts, pavadonis, atrast sadarbības organizācijas, kas gatavas uzņemt un atrast izmitināšanu dalībniekiem ar kustību traucējumiem.

Ietekme organizācijas līmenī

Pētījums atklāj, ka Erasmus+ programma laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam ir atstājusi būtisku un daudzdimensionālu ietekmi uz organizācijām, kas piedalās pieaugušo izglītības projektos. Programma ir stiprinājusi mācību piedāvājuma kvalitāti, aktualitāti un pieejamību. Lielākā daļa organizāciju norāda, ka līdzdalība programmā ir veicinājusi labāku mācību piedāvājuma atbilstību izglītojamo vajadzībām, jaunu materiālu integrēšanu regulārajā darbībā un pedagoģisko pieeju pilnveidi. KA2 projektos izstrādātie rezultāti, piemēram, mācību programmas, apmācību moduļi, mācību materiāli un digitālie rīki, bieži tiek iestrādāti ikdienas aktivitātēs (uz to norāda 62% organizāciju), īpaši tad, ja tie risina reālas mācīšanās vajadzības, ir lietotājam draudzīgi un paliek brīvi pieejami arī pēc projekta beigām.

Ietekme darbinieku līmenī

Personāla līmenī Erasmus+ ir būtiski veicinājis profesionālo izaugsmi. Dalībnieki ziņo par uzlabotām praktiskajām un pedagoģiskajām prasmēm, stiprinātām starptautiskajām kompetencēm un paplašinātām zināšanām par digitālajām tehnoloģijām un sabiedrības daudzveidību. Daudzi dalībnieki uzsver arī tādus ieguvumus kā motivācijas palielināšanās darboties organizācijā, pašapziņas celšanās, komunikācijas prasmes un padziļināta izpratne par Eiropas vērtībām, cilvēktiesībām un ilgtspējas jautājumiem. Dalība Erasmus+ projektos ir palīdzējusi personālam stiprināt arī organizatoriskās, līderības un projektu vadības kompetences.

Ietekme izglītojamo līmenī

Erasmus+ mobilitātēm ir nozīmīga pozitīva ietekme uz pieaugušajiem izglītojamajiem, veicinot gan personīgo izaugsmi, gan plašāku pilsonisko izpratni. Gandrīz visi mobilitāšu dalībnieki norāda uz noderīgu praktisko prasmju ieguvu, kā arī pieaugušo pašapziņu, patstāvību un motivāciju Erasmus+ starptautisko mobilitāšu rezultātā. Starptautiskā mobilitāte palīdz izglītojamajiem formulēt savus personīgos un profesionālos mērķus, un daudzi norāda uz labākām iespējām atrast darbu vai lielāku gatavību turpināt izglītību.

Viens no būtiskākajiem ieguvumiem Erasmus+ mobilitātēm ir stiprināta piederības sajūta Eiropai un padziļināta izpratne par Eiropas vērtībām, sabiedrības daudzveidību un ilgtspēju. Dalībnieki bieži min izmaiņas attieksmē un uzvedībā, tostarp lielāku apņemšanos cīnīties pret diskrimināciju, kā arī pastiprinātu interesi par līdzdalību demokrātiskajos procesos. Iegūtās pieredzes rezultātā uzlabojas arī dalībnieku digitālās kompetences, dalībniekiem jūtoties drošāk, ikdienā lietojot digitālos rīkus.

Valodu prasmes joprojām ir būtisks mobilitāšu ieguvums, jo lielākā daļa dalībnieku uzlabo tās valodas prasmes, kas tiek lietota mobilitātes laikā. Kopumā Erasmus+ būtiski stiprina izglītojamo prasmes, atvērtību un aktīvu pilsoniskumu.

Erasmus+ projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos”, raksturojums

Erasmus+ projektu izpēte, kas risina tēmu “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, liecina, ka aptaujātie organizāciju pārstāvji uzskata, ka ar šo prioritāti strādā salīdzinoši bieži, lai gan iesaistes intensitāte ir atšķirīga. Aptuveni trešdaļa aptaujāto organizāciju (34%) norāda, ka vismaz viens no viņu projektiem ir tieši saistīts ar šo prioritāti, kamēr 41% norāda, ka viens vai vairāki viņu projekti šo prioritāti risina netieši. Jāatzīmē, ka KA2 sadarbības partnerības būtiski biežāk pievērš uzmanību šai prioritātei (tieši risina šo prioritāti 59%), salīdzinot ar KA1 mobilitātes projektiem (tieši risina 27%). Projekti bieži akcentē Eiropas dimensijas stiprināšanu pieaugušo izglītībā, kopīgo Eiropas vērtību veicināšanu, kā arī kritiskās domāšanas un mediju prasības attīstīšanu, savukārt iniciatīvas, kas ietver strukturētu dialogu ar publiskajām institūcijām, ir mazāk izplatītas.

Erasmus+ projektu, kas attiecas uz prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, īstenošanās aktivitātes atspoguļo šīs tēmas risinājumu daudzveidību. KA1 projekti visbiežāk ir īstenojuši darba ēnošanas aktivitātes, mācību kursus un grupu mobilitātes, savukārt KA2 projekti koncentrējas uz mācību programmu un metodiku izstrādi, pētījumiem, izplatīšanas materiāliem un digitālajiem mācību rīkiem. Gadījumu izpētes piemēri ilustrē, kā šī prioritāte tiek risināta gan tiešā veidā ar projektiem par cilvēktiesībām, pilsonisko līdzdalību un sociālo iekļaušanu, gan netieši, strādājot ar saistītiem sociāliem jautājumiem, piemēram, vardarbības prevenciju, sociālo izolāciju, tūrisma attīstību un kultūras mantojumu.

Erasmus+ projektu, kas vērsti uz tēmu “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, mērķa grupas ir ļoti dažādas. Visbiežāk tie ir pieaugušo izglītības speciālisti, sabiedrība kopumā, pieaugušie attālos reģionos, sievietes un seniori.

Erasmus+ projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos”, ietekme

Erasmus+ projekti, kas risina tēmu “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, uzrāda skaidru pozitīvu ietekmi gan organizāciju, gan personāla, gan izglītojamo līmenī. Organizācijas ziņo par stiprāku Eiropas vērtību, pilsonisko kompetenču un kopienas iesaistes integrāciju savā mācību piedāvājumā, kā arī par pieaugušo izglītojamo aktīvāku iesaisti kursu un aktivitāšu veidošanā. Lai gan uzsvars uz mediju prasību, politiskajām tiesībām un brīvprātīgo darbu ir nedaudz mazāks, progress arī šajās jomās ir nozīmīgs.

Personālam Erasmus+ pieredze būtiski uzlabo spēju mācīt par demokrātisku līdzdalību, organizēt kopienā balstītas iniciatīvas un risināt dažādības un iekļaušanas jautājumus. Starptautiskās mācīšanās pieredzes veicina arī lielāku empātiju, kultūras izpratni un motivāciju atbalstīt vietējās kopienas attīstību. Pieaugušie izglītojamie gūst ieguvumus, kas izpaužas kā pieaugoša tolerance, plašāks skatījums uz Eiropas sabiedrībām un stiprāka pilsoniskā iesaiste. Gadījumu izpētes analīze parāda, ka līdzdalība var novest pie transformējošām personiskām un uz kopienu vērstām darbībām. Kopumā Erasmus+ pievienotā vērtība ir būtiska, jo lielākā daļa projektu bez programmas atbalsta netiktu īstenoti.

1.1. tabula. Galvenie sasniegumi un izaicinājumi

Sasniegumi	Izaicinājumi
- Erasmus+ ir pieejams plašam organizāciju lokam. Nevalstisko organizāciju iesaiste ir īpaši spēcīga (vairāk nekā puse no finansējuma saņēmējiem). - Erasmus+ ir stiprinājis organizāciju kapacitāti, tostarp to stratēģisko attīstību un modernizāciju. - Pēc dalības Erasmus+ programmā organizācijās ir uzlabojusies mācību piedāvājuma pieejamība dažādām mērķa grupām (94% norāda uz pieejamības uzlabojumu). Tikpat liels īpatsvars (94%) uzskata, ka viņu mācību piedāvājums tagad ir labāk pielāgots izglītojamo vajadzībām. - KA2 rezultāti (mācību programmas, moduļi, digitālie rīki) tiek integrēti mācību piedāvājumā. 62% tos izmanto "ļoti daudz" vai "drīzāk daudz". - Personāla attīstība: 93% organizāciju uzskata, ka Erasmus+ dalības rezultātā darbiniekiem ir uzlabojusies darbam nepieciešamās prasmes; tiek atzīmēti būtiski ieguvumi pedagoģijā, vadībā un līderībā; uzlabotas valodu un starptautiskās kompetences; augstāka motivācija, pārliecība un iniciatīva; stiprāka vērtībās balstīta iesaiste (cilvēktiesības, ES vērtības). - Izglītojamo ieguvumi: pieaugušas praktiskās prasmes, pašapziņa un patstāvība; skaidrāki personīgie un profesionālie mērķi; uzlabojusies iespēja tikt nodarbinātam vai gatavība studijām; stiprāka Eiropas identitātes izjūta, vērtību apziņa, tolerance; labākas digitālās un valodu prasmes (īpaši grupu mobilitātes gadījumos).	- Nevienlīdzīga piekļuve mazām organizācijām nepietiekamas institucionālās kapacitātes, administratīvā sloga, grūtību atrast partnerus un ierobežotu angļu valodas prasmju dēļ. - Mazāks personāla skaits ierobežo spēju pieteikties un īstenot projektus; organizācijas ir atkarīgas no dažiem galvenajiem darbiniekiem; ilgtspējai nepieciešams nepārtraukts finansējums un plānošanas cikli. - Ierobežota piekļuve izglītojamajiem ar mazākām iespējām, jo viņiem bieži vien ir vājākas angļu valodas prasmes (īpaši vecāka gadagājuma cilvēkiem) kavē dalību KA1 mobilitātēs. - Personāla attīstība: nepieciešama sistemātiska iekšējā zināšanu pārnese, lai ieguvumi nepastāvētu tikai individuālā līmenī; daļai personāla joprojām nepieciešama valodas prasmju pilnveide. - Attiecībā uz prioritāti "Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās": mazāk projektu veido strukturētu dialogu ar publiskajām institūcijām; progress mediju pratības, politisko tiesību un brīvprātīgā darba jomās ir mazāk izteikts nekā citās jomās.

Ieteikumi

A. Ieteikumi valsts līmeņa lēmumu pieņēmējiem un īstenotājiem (Izglītības un zinātnes ministrijai, Valsts izglītības attīstības aģentūrai)

1. Pieejamības un iekļaušanas stiprināšana

- Kopā ar sadarbības partneriem, piemēram, pašvaldībām, sekmēt organizāciju finanšu kapacitāti projektu īstenošanā, piemēram, nodrošinot lielāku tām pieejamo priekšfinansējuma apjomu vai īpašas dotācijas mazām organizācijām ar ierobežotu naudas plūsmu.
- Sniegt mērķtiecīgāku atbalstu organizācijām, kas strādā ar pieaugušajiem ar mazākām iespējām, tostarp valodas sagatavošanos, konsultatīvo atbalstu un iekļaujošo mobilitātes formu popularizēšanu (piemēram, pavadonis, grupu mobilitāte).
- Nodrošināt mērķētu angļu valodas prasmju pilnveides atbalstu vecāka gadagājuma pieaugušajiem un zemu prasmju izglītojamajiem, lai mazinātu valodas barjeru, kas ir viens no būtiskākajiem šķēršļiem līdzdalībai.

2. Organizāciju kapacitātes stiprināšana

- Nodrošināt mērķtiecīgākas apmācības par projektu izstrādi, finanšu vadību, monitoringu un partneru meklēšanu, pielāgojot tās pavisam nelielu NVO un kopienu organizāciju vajadzībām.
- Aktīvāk izplatīt informāciju par platformām, kurās Latvijas organizācijas var atrast uzticamus Eiropas partnerus.
- Atbalstīt pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju stabilitāti, nodrošinot prognozējamus ikgadējus finansēšanas ciklus Erasmus+ un papildinošajām valsts programmām.

3. Monitoringa un ietekmes izmantošanas stiprināšana

- Atbalstīt sistemātisku projektu rezultātu un mācību materiālu izvērtēšanu, lai veicinātu to plašāku izmantošanu valsts līmenī.
- Izcelt un paplašināt veiksmīgākos projektu piemērus, izmantojot nacionāla līmeņa vadlīnijas, konferences un digitālās krātuves.

B. Ieteikumi organizāciju vadītājiem

1. Organizācijas kapacitātes stiprināšana

- Investēt organizācijas iekšējās kapacitātes stiprināšanā, īpaši projektu rakstīšanā, angļu valodas apmācībā, digitālajās prasmēs un izplatīšanā.
- Izstrādāt projektu un aktivitāšu pēctecības plānus, lai projekta īstenošana nebūtu atkarīga no viena darbinieka.

- Stiprināt finanšu plānošanu, lai sagatavotos līdzfinansējuma nodrošināšanai un ceļa izmaksu svārstībām.

2. Projektu rezultātu izmantošanas maksimizēšana

- Integrēt KA2 rezultātus ikdienas darbībā, nodrošinot, ka mācību programmas, digitālie rīki un mācību materiāli ir pielāgoti organizācijas izglītojamo vajadzībām.
- Proaktīvi dalīties ar projektu rezultātiem, izmantojot partnerības, vietējos pasākumus un tīklus, lai uzlabotu projektu redzamību un ilgtspēju.

3. Partnerību paplašināšana un dažādošana

- Veidot ilgtermiņa sadarbības līgumus ar Eiropas un vietējiem partneriem, tostarp pašvaldībām, NVO un izglītības iestādēm.
- Pievienoties ES tīkliem un profesionāļu kopienām, lai uzlabotu partneru meklēšanu un paaugstinātu projektu kvalitāti.

4. Personāla attīstības veicināšana

- Veicināt personāla dalību Erasmus+ mobilitātēs, lai stiprinātu mācīšanas inovācijas, digitālo gatavību un izpratni par ES vērtībām.
- Izveidot iekšējus zināšanu pārneses mehānismus, nodrošinot, ka darbinieki, kuri piedalās mobilitātēs, dalās pieredzē un atziņās ar kolēģiem.

B – IEVADS

1 Ievads

1.1 Erasmus+ programma un RIA-AE tīkls

Ar Erasmus+ programmu Eiropas Savienība atbalsta dalībnieku izglītības, profesionālo un personisko attīstību pieaugušo izglītībā Eiropā un ārpus tās. Šim mērķim programmā ir izveidotas vairākas starptautiskās aktivitātes. Tās aptver individuālo mācību mobilitāti (KA1), organizāciju un iestāžu sadarbību (KA2) un atbalstu politikas izstrādei un politiskajai sadarbībai (KA3). 1. un 2. pamatdarbībā finansēšanas pasākumi tiek īstenoti decentralizēti. Tos administrē Erasmus+ nacionālās aģentūras (NA). Līdz šim Erasmus+ ietekme uz pieaugušo izglītības dalībniekiem, personālu, skolotājiem, brīvprātīgajiem un organizācijām Latvijā un Eiropā nav bijusi plaši pētīta.

Starptautisks pētniecības tīkls (RIA-AE sadarbības tīkls: Pētniecībā balstītas Erasmus+ pieaugušo izglītības programmas ietekmes analīzes sadarbības tīkls), ko finansē Erasmus+, tika izveidots 2022. gadā, lai uzsāktu un koordinētu pētniecības un monitoringa aktivitātes. Tā mērķis ir veicināt starptautisku salīdzinošo pētījumu veikšanu un tādējādi sniegt pierādījumos balstītu informāciju, lai stiprinātu starptautiskās sadarbības un mobilitātes projektu ietekmi pieaugušo izglītībā, vienlaikus veicinot Erasmus+ programmas tālāku attīstību un kvalitātes uzlabošanu (skat. RIA-AE sadarbības tīkla misijas aprakstu 1. pielikumā). Sadarbības tīkls ir atvērts jauniem dalībniekiem, un 2026. gada sākumā tajā piedalās Nacionālās aģentūras no 20 ES dalībvalstīm un Turcijas¹.

2023./2024. gadā RIA-AE sadarbības tīkls pirmo reizi īstenoja koordinētu starptautisku monitoringa pētījumu par Erasmus+ ietekmi pieaugušo izglītības jomā, kura rezultātā tika sagatavots vairāku valstu ziņojumu kopums un ES līmeņa sintēzes ziņojums (pirmais pētījuma vilnis)².

1.2 Otrā pētījuma viļņa (2025-2026) mērķi un uzdevumi

Otrais pētījuma vilnis, kas tiek īstenots 2025.-2026. gadā, papildus ietver īpašu **tematisko fokusu uz programmas horizontālo prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”**. Eiropas politika uzskata pieaugušo izglītību par katalizatoru aktīvai pilsonībai, īpaši tiem, kas ir nepietiekami pārstāvēti demokrātiskajos procesos vai kuriem nav saiknes ar formālās izglītības sistēmām. Fokusēšanās uz šo tēmu stiprina plašāko RIA-AE mērķi palielināt pieaugušo izglītības ieguvumu redzamību un Erasmus+ ieguldījumu demokrātisku, sociāli saliedētu sabiedrību veidošanā. Tādējādi projekts ne tikai atbalsta pilsoniskās iesaistes politisko aktualitāti kā horizontālo prioritāti, bet arī sekmē praktiskus uzlabojumus programmas kvalitātē un taisnīgumā visā Eiropā. Galvenie pētījuma jautājumi saistībā ar šo tematisko fokusu ir:

¹ Austrija; Beļģija (Valonija); Horvātija; Kipra; Čehija; Igaunija; Somija; Francija; Vācija; Grieķija; Ungārija; Īrija; Itālija; Latvija; Lihtenšteina; Luksemburga; Nīderlande; Polija; Portugāle; Rumānija; Slovākija; Slovēnija; Spānija; Turcija.

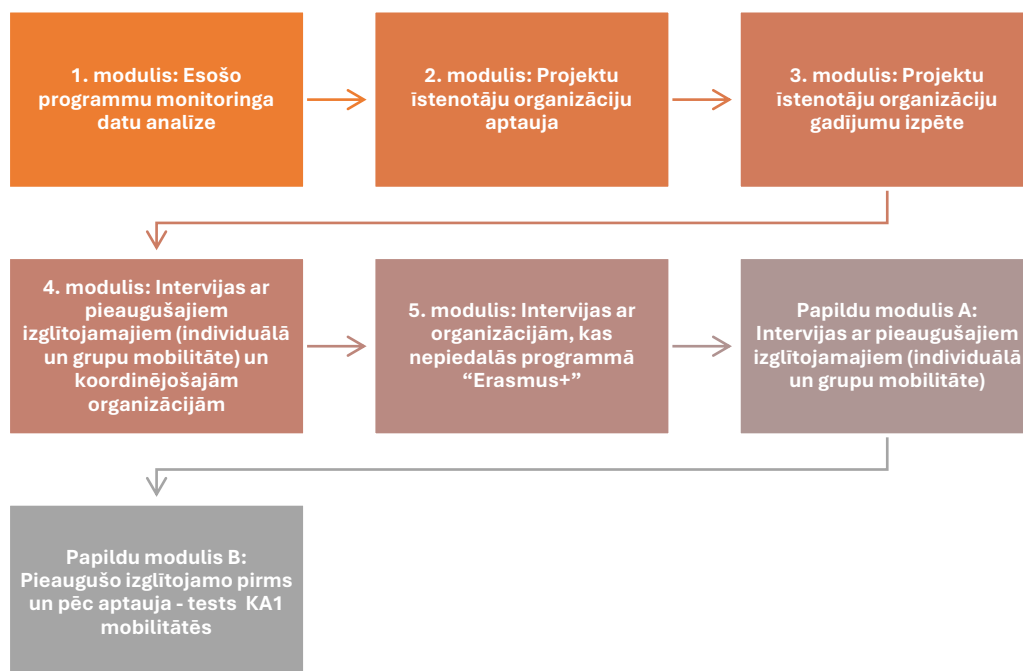
² Buiskool, B., Krichewsky-Wegener, L., & Erckrath, M. (2024). *Transnational analysis of the impact of Erasmus+ on the Adult Education Sector: Comparative research report, first survey round 2024*. https://epale.ec.europa.eu/system/files/2025-08/EU%20synthesis%20report%20RIA-AE%20network_first%20survey%20round%202024_final.pdf#

- Cik lielā mērā Erasmus+ projekti risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?
- Kāda veida organizācijas īsteno projektus, kas tieši risina šo prioritāti?
- Kāda veida aktivitātes tiek īstenotas šajā tematiskajā jomā?
- Kādi mērķi ir noteikti projektiem šajā tematiskajā jomā?
- Kuras pieaugušo izglītojamo grupas ir iekļautas projektu īstenošanai šajā tematiskajā jomā?
- Kāda ir Erasmus+ pievienotā vērtība projektiem šajā tematiskajā jomā?
- Kāda ir Erasmus+ projektu ietekme šajā tematiskajā jomā uz mācību piedāvājumu pieaugušo izglītībā?
- Kāda ir Erasmus+ projektu ietekme šajā tematiskajā jomā uz darbiniekiem un izglītojamajiem?

1.3 Metodoloģiskā pieeja

Monitoringa pētījuma metodiskā pieeja ietver piecus standartizētus pētniecības moduļus, kas tiek īstenoti ik pēc diviem gadiem trīs monitoringa viļņos: 2023., 2025. un 2027. gadā, tādējādi nodrošinot ietekmes monitoringa regulāru atjaunināšanu. Otrajam monitoringa vilnim atkārtotajiem jautājumiem tika pievienots papildus tematiskais jautājumu bloks par prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”. Papildus tam tika īstenoti divi izvēles pētniecības moduļi (A un B), lai padziļināti izpētītu KA1 mobilitātes ietekmi uz pieaugušo izglītojamajiem.

1.1. attēls. Pārskats par pētījuma moduļiem

Praktiskā līmenī šī tematiskā fokusa iekļaušana otrajā RIA-AE pētījuma ciklā prasīja īpaši pielāgotus pētniecības rīkus un analītiskās pieejas. Lai izpētītu pieaugušo izglītojamo pilsonisko vērtību attīstību, līdzdalības uzvedību un sociālo iekļaušanu,

tika izstrādāta aptaujas, interviju un gadījumu izpētes metodoloģija. Daļa pētījuma pirmā viļņa jautājumi tika atkārtoti, lai nodrošinātu salīdzināmību starp trim monitoringa pētījumiem.

Tika nolemts neatkārtot visus pirmā viļņa aptaujas jautājumus, jo pēc pirmā aptaujas viļņa nebija pagājis pietiekami ilgs laiks, lai identificētu būtiskākās pārmaiņas. Šie jautājumi tiks iekļauti atkal trešajā aptaujā, kas paredzēta 2027./2028. gadā. Latvijā īstenotās pētniecības aktivitātes ir apkopotas 1.1. Informatīvajā logā.

1.1. Informatīvais logs. Latvijā īstenotās pētniecības aktivitātes

- **1. Modulis (Dokumentu analīze).** Šis modulis ietver esošo nacionālo pētījumu analīzi par Erasmus+ pieaugušo izglītību, kā arī datu analīzi, ko Eiropas Komisija un nacionālā aģentūra (VIAA) apkopo finansēšanas un monitoringa procesos. Modulis galvenokārt ir vērsts uz jautājumiem par programmas iekļaujošo raksturu, saņēmējorganizāciju raksturojumu un izvērtējumu par to, cik lielā mērā šīs organizācijas pārstāv pieaugušo izglītības sektora daudzveidību.
- **2. Modulis (Organizāciju tiešsaistes aptauja).** Šis modulis ietver tiešsaistes aptauju visām organizācijām, kas pašreizējā programmas periodā 2021.-2024. gadā ir īstenojušas un pabeigušas vismaz vienu projektu pieaugušo izglītībā (KA1 vai KA2). Tā ir galvenā pētnieciskā metode Erasmus+ ietekmes novērtēšanai. Organizācijām, kas piedalījušās vairākos projektos, uz aptauju tika aicināts tikai viens pārstāvis (parasti jaunākā projekta koordinators). Latvijā uzaicinājums piedalīties aptaujā tika nosūtīts kopumā 89 organizācijām. No tām 76% piedalījās aptaujā un aizpildīja anketu. No atbildējušajām organizācijām (n=68) 34% īstenoja vismaz vienu KA1 projektu, 31% – vismaz vienu KA2 projektu, bet 35% bija aktīvas abās pamatdarbībās. 31% aptaujāto organizāciju ir akreditētas KA1. Tiešsaistes aptauja tika veikta no 2025. gada oktobra līdz decembrim.
- **3. Modulis (Gadījumu izpēte).** Gadījumu izpēte tika veikta par sešām organizācijām, kas koordinējušas vismaz vienu Erasmus+ projektu pašreizējā programmas periodā. Gadījumu izpēte koncentrējās uz projektiem tematiskajā jomā "Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaiste". Tā ietvēra projekta dokumentācijas analīzi, kā arī intervijas ar projektu vadītājiem, personālu un izglītojamajiem. Gadījumu izpēte tika veikta no 2025. gada novembra līdz 2026. gada janvārim.

Papildus tam Latvija piedalījās kvalitatīvajā pētniecības modulī B, kas paredzēja intervijas ar pieaugušajiem izglītojamajiem, kuri piedalījušies KA1 mobilitātē. Intervijas ar pieaugušajiem izglītojamajiem sniedza dziļāku ieskatu mobilitātes ietekmē uz dalībniekiem. Kopumā tika veiktas sešas intervijas ar pieaugušajiem izglītojamajiem, kuri piedalījās KA1 mobilitātē. Intervijas notika 2025. gada martā.

C – Erasmus+ vispārēja ietekme

2 Pieaugušo izglītības sektora Latvijā raksturojums

Šajā nodaļā sniegts pārskats par pieaugušo izglītības institucionālo ietvaru Latvijā, pakalpojumu sniedzēju struktūru, un politikas reformām un prioritātēm šajā jomā.

2.1 Pieaugušo izglītības institucionālais ietvars Latvijā

Pieaugušo izglītību Latvijā raksturo daudzlīmeņu pārvaldības modelis (OECD, 2025)³. Valsts līmenī galvenā institūcija, kas atbild par pieaugušo izglītības politiku kopumā, ir Izglītības un zinātnes ministrija. Tā nodrošina politikas izstrādi, normatīvo regulējumu, stratēģisko plānošanu un kvalitātes uzraudzību. Ministru kabinets un Saeima pieņem izglītības likumus un stratēģiskos plānošanas dokumentus, piemēram, Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, kurās pieaugušo izglītība ir viena no mūžizglītības galvenajām sastāvdaļām.

Pašvaldības ir būtisks pieaugušo izglītības koordinators un pakalpojumu sniedzējs, savukārt Latvijas plānošanas reģioni (Latvija ir sadalīta piecos plānošanas reģionos, kas atbilst pieciem statistiskajiem reģioniem) ir iesaistīti reģionālajā prasmju plānošanā un pieaugušo prasmju attīstībā.

Pieaugušo izglītības centru, nevalstisko organizāciju, darba devēju un nozaru mācību iestāžu iesaiste nodrošina mācību piedāvājumu un palīdz saskaņot to ar darba tirgus vajadzībām. Eiropas Komisija un ES programmas sniedz stratēģisku un finansiālu atbalstu pieaugušo izglītības reformām.

Pieaugušo izglītību Latvijā finansē, kombinējot valsts, pašvaldību un Eiropas Savienības līdzekļus. Valsts līdzfinansējums atbalsta neformālās pieaugušo izglītības programmas, tomēr resursi joprojām ir nepietiekami un nevienmērīgi sadalīti (Kronberga, Mantrova, 2025)⁴.

Pieaugušo izglītību Latvijā nodrošina plašs dažādu pakalpojumu sniedzēju loks:

- 1) Formālās un neformālās izglītības iestādes: profesionālās izglītības iestādes (kompetences centri), augstākās izglītības iestādes, kas piedāvā tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmas.
- 2) Pašvaldību pieaugušo izglītības centri. To struktūra un efektivitāte būtiski atšķiras starp reģioniem, ietekmējot pieejamību un koordināciju.
- 3) Nevalstiskās organizācijas un kopienu organizācijas. Tās spēlē nozīmīgu lomu neformālajā izglītībā, īpaši digitālo prasmju un sociālās iekļaušanas jomā.
- 4) Darba devēji un nozaru mācību organizācijas. Tās nodrošina ar darbavietu saistītas mācības, kas pielāgotas darba tirgus vajadzībām, un tās atbalsta ES līdzfinansētas prasmju pilnveides programmas.

Vēl jānorāda, ka Latvijas politikas pieaugušo izglītībā īpatnība ir tā, ka pieaugušo izglītībai radītais saturs tiek aplūkots kā profesionālās izglītības satura daļa, proti,

³ OECD (2025). The role of subnational governments in adult skills systems: Latvia. https://www.oecd.org/en/publications/the-role-of-subnational-governments-in-adult-skills-systems_5f532fa6-en/latvia_f88d7587-en.html.

⁴ Kronberga, G.; Mantrova, M. (2025). Problems and solutions in adult education in Latvia: Case study of the Zemgale planning region. Education and New Developments 2025, pp. 415-419. <https://doi.org/10.36315/2025v1end093>.

nozaru kvalifikāciju struktūras, profesiju standarti, profesionālās kvalifikācijas prasības, izglītības programmu un eksāmenu satura izstrāde ir profesionālo un pieaugušo izglītību vienojošais mugurkauls (Izglītības un zinātnes ministrija, 2024)⁵.

Šobrīd galvenais finansējums, kas tiek novirzīts pieaugušo izglītībai, ir ESF projekta finansējums 4.2.4.2. "Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai". Projekta īstenošanai plānotais kopējais pieejamais finansējums ir EUR 29 160 744,99, tai skaitā Eiropas Sociālā fonda Plus finansējums EUR 24 786 633 apmērā un valsts budžeta līdzfinansējums EUR 4 374 111,99 apmērā. Projekta īstenošanas laiks ir no 2024. gada 2. janvāra līdz 2029. gada 30. novembrim (VIAA, 2026)⁶.

Projektā definētie mērķi ir:

- 1) Nodarbināto prasmju paaugstināšana un profesionālās kvalifikācijas ieguve vai pārkvalifikācija, lai uzlabotu darba spēka kvalitāti un kapacitāti.
- 2) Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveidošana atbilstoši darba tirgus vajadzībām.
- 3) Nodarbināto spēju efektīvāk pielāgoties mainīgajiem darba apstākļiem veicināšana, tādējādi nodrošinot nodarbināto noturību darba tirgū.
- 4) Līdzdalības palielināšana pieaugušo izglītībā.
- 5) Pieaugušo izglītības kvalitātes uzraudzības sistēmas izveide.

Prioritārās projekta mērķa grupas ir: nodarbinātie ar zemu izglītības līmeni (pabeigta vai nepabeigta pamatzglītība vai vispārējā vidējā izglītība), nodarbinātie vecumā no 50 gadiem, bēgļi un personas ar alternatīvo statusu.

Kā jau norādīts iepriekš, nozīmīga loma pieaugušo izglītības nodrošināšanā ir arī Latvijas pašvaldībām. Saskaņā ar Pašvaldības likumu⁷ viena no pašvaldību autonomām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību.

Kopš 2021. gada Latvijā ir izveidots pašvaldību pieaugušo izglītības koordinātu tīkls, ko koordinē Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta projekta "Nacionālie koordinatori dalības pieaugušo izglītībā veicināšanai Latvijā"(Eiropas Komisijas Granta līgums Nr. 101144108-NCLV2024-2025-ERASMUS-EDU-2023-AL-AGENDA-IBA) ietvaros.

Projektā pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatoriem ir iespēja doties pieredzes apmaiņas vizītēs uz citām pašvaldībām Latvijā un Baltijā, lai iepazītu pieaugušo izglītības īstenošanas praksi un iespējas. Tāpat projekta ietvaros ir iespēja pilotēt

⁵ Izglītības un zinātnes ministrija (2024). *Pieaugušo izglītībā tiks nodrošināta integrēta pieeja un būtiskas pārmaiņas*. 14.06.2024. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/pieauguso-izglitiba-tiks-nodrosinata-integreta-pieeja-un-butiskas-parmainas>.

⁶ VIAA (2026). *Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai*. 16.01.2026. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/projekts/atbalsts-pieauguso-individualajas-vajadzibas-balstitai-pieauguso-izglitiba>.

⁷ 2022. gada 20. oktobra Pašvaldību likums. Publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", 4.11.2022., Nr. 215 <https://www.vestnesis.lv/op/2022/215.1>.

neformālās izglītības programmas pašvaldībās, piedalīties profesionālās pilnveides semināros un piedalīties atvērto e-durvju dienās pašvaldības pieaugušo izglītībā⁸.

Kopumā pieejamā informācija par pieaugušo izglītības politiku Latvijā liecina, ka tās pamatā ir ES fondu projektu īstenošana un cerības, ka izstrādātās pieejas un metodikas tiks īstenotas arī pēc projektu beigām.

2.2 Pieaugušo izglītības politika

Lai veidotu pieejamākas un personalizētākas mācību iespējas pieaugušajiem, kā arī veicinātu efektīvu izglītības pārvaldību un precīzu rezultātu vadību cilvēkkapitāla politikas īstenošanai, Latvijā ir uzsākts individuālo mācību kontu pieejas pilotprojekts (VIAA, 2026)⁹.

Individuālie mācību konti pieaugušo izglītībai Latvijā tiek attīstīti atbilstoši Eiropas Savienības (ES) Padomes ieteikumam par individuālajiem mācību kontiem ES dalībvalstīs. Izstrādājot ieteikumu, ES Padome secinājusi, ka visas ES dalībvalstis saskaras ar līdzīgām problēmām pieaugušo izglītības jomā. Proti, tiek novērota zema pieaugušo iesaiste mācībās, netiek nodrošināts ilgtspējīgs finansējums izglītībai, kā arī trūkst vienotas informācijas par mācību iespējām un piekļuvi atbalsta pasākumiem (karjeras konsultācijām, prasmju novērtēšanai).

Projekta mērķis ir turpināt nodarbināto mācību satura un piedāvājuma veidošanu tā, lai ar koledžu, tehnikumu, augstskolu un privāto izglītības iestāžu palīdzību veicinātu tādu izglītības programmu pieejamību, kas atbilstu nozaru un uzņēmumu svarīgākajam mērķim – redzēt pie sevis darbinieku, kas mācīsies, pielāgosies jaunām tehnoloģijām un profesijas attīstības prasībām, būt digitāli izglītots un apguvis prasmes, kas nodrošina uzņēmumu produktivitāti vai pat dzīvotspēju.

Individuālo mācību kontu pieeja tiek pārvaldīta digitālo prasmju pārvaldības platformā “Stars”. Šī platforma ir vienota pieteikšanās vietne, kurā personas var piekļūt pieaugušo izglītības mācību piedāvājumiem un pārvaldīt mācību datus, kā arī tajā tiek uzkrāti dati par personu mācībām, kas palīdzēs veikt sistemātisku analīzi un stratēģisko plānošanu. Tāpat paredzēts, ka šī platforma nodrošinās iespēju pārvaldīt valsts un privāto finansējumu, apmaksājot izglītības programmas izmaksas un izvērtēt rezultātus. Tā kā platforma ir sākusi darbu tikai 2024. gada beigās, sākotnēji tā nodrošina tikai pamata funkcijas – pieteikšanos individuālajam mācību kontam un mācību piedāvājumiem. Paredzēts, ka platformas funkcionalitāte pilnā apmērā sāks darboties 2026.gada otrajā pusē.

Prasmju pārvaldības platformā “STARS” (www.stars.gov.lv) pieaugušajiem šobrīd pieejamas ap 40 izglītības programmas, kas palīdz apgūt darba tirgū pieprasītās

⁸ Izglītības un zinātnes ministrija (2025). 2024. gada pārskats. Pieaugušo izglītība pašvaldībās. Pieredze. Sadarbība. Labā prakse. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/media/28647/download?attachment>.

⁹ VIAA (2026). Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai. 16.01.2026. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/projekts/atbalsts-pieauguso-individualajas-vajadzibas-balstitai-pieauguso-izglitiba>.

digitālās prasmes (VIAA, 2025)¹⁰. Mācībām ir pieejams finansiāls atbalsts, veicinot prasmju pilnveides iespēju pieejamību iedzīvotājiem visā Latvijā.

2.3 Esošie pētījumi par Erasmus+ ietekmi uz pieaugušo izglītības nozari

Pētījuma veikšanas laikā nebija pieejama informācija par citiem pētījumiem, kas tiek veikti Latvijā par Erasmus+ ietekmi uz pieaugušo izglītības nozari.

¹⁰ VIAA (2025). Platforma "STARS" papildināta ar teju 40 izglītības programmām digitālo prasmju apguvei. 11.11.2025. Pieejams: <https://lvportals.lv/dienaskartiba/382702-platforma-stars-papildinata-ar-teju-40-izglitibas-programmam-digitalo-prasmju-apguvei-2025>.

3 Erasmus+ pieejamība un iekļauošais raksturs

3.1 Ievads

Iekļaušana un daudzveidība ir vienas no Erasmus+ programmas prioritātēm. Vienlīdzīgas iespējas un vienlīdzīga piekļuve, iekļaušana, daudzveidība un taisnīgums ir jāveicina visās programmas aktivitātēs.¹¹ Tāpēc finansējuma mērķis ir gan organizācijas, gan arī nelabvēlīgā situācijā esošie izglītojamie, kuri citādi, visticamāk, nepiedalītos starptautiskās aktivitātēs.

Šajā nodaļā aplūkotas tās organizācijas, kas piedalījās Erasmus+ programmā laikā no 2021. līdz 2024. gadam, kā arī sniegts pieaugušo izglītojamo raksturojums: gan to, kuri gūst labumu no KA2 ietvaros izstrādātajiem rezultātiem, gan to, kuri piedalās KA1 mobilitātes aktivitātēs. Pamatojoties uz šiem datiem, var izdarīt secinājumus par Erasmus+ pieejamību un iekļaujošo raksturu pieaugušo izglītībā Latvijā.

3.2 Erasmus+ dalīborganizācijas

3.2.1 Organizāciju veidi

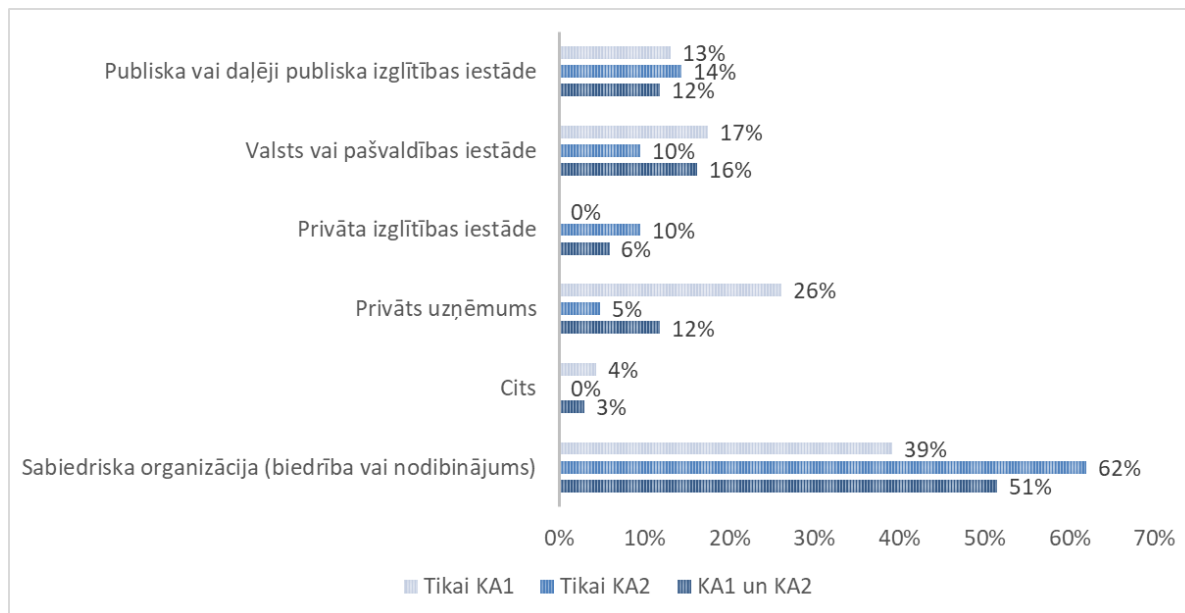
Aptauja, kurā piedalījās organizācijas, kas Latvijā koordinējušas KA1 un KA2 projektus (N=68), atklāj, ka vairāk nekā puse no šīm organizācijām ir nevalstiskās organizācijas (51%), 16% ir valsts vai pašvaldību iestādes, 12% ir privāti uzņēmumi, 12% ir valsts vai daļēji valsts finansētas izglītības iestādes, un 6% ir privātās izglītības iestādes.

Organizācijas, kas Latvijā piedalījās tikai KA2 projektos, visbiežāk ir nevalstiskās organizācijas (62%). Savukārt starp tām organizācijām, kas piedalījās tikai KA1 projektos, biežāk sastopami privāti uzņēmēji (26%) un valsts vai pašvaldību iestādes (17%) (sk. 3.1. attēlu).

¹¹ EU Commission (2023). Erasmus+ programme guide. 7. lpp.

3.1. attēls. Erasmus+ projektus īstenojošo organizāciju juridiskais statuss (2021-2024): KA1 un KA2, tikai KA2, un tikai KA1 (N=23, 21, 24)

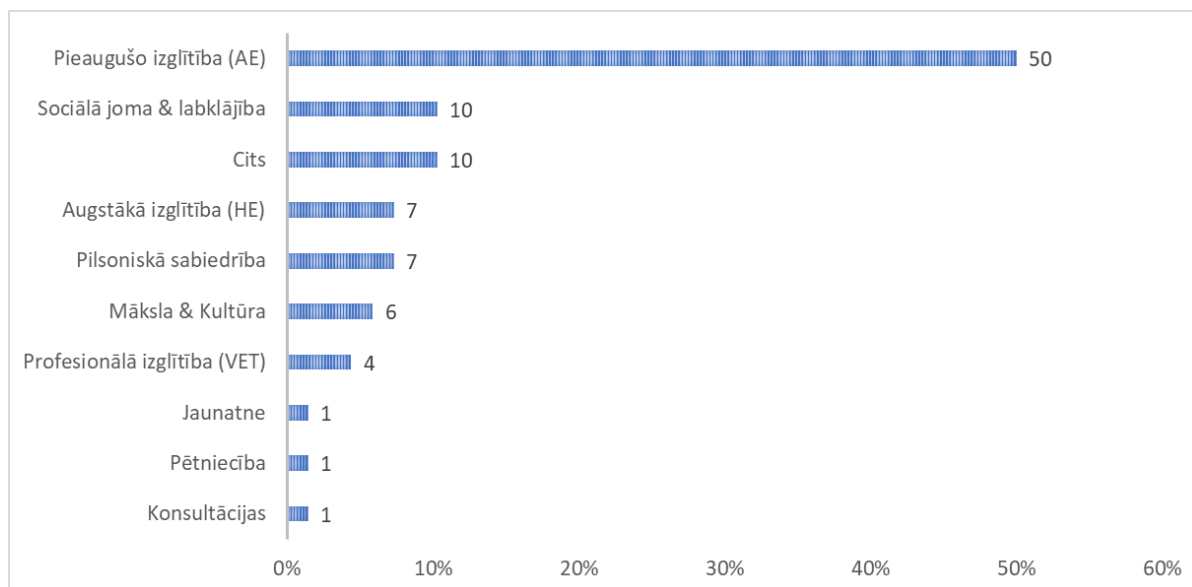
Kāds ir Jūsu organizācijas juridiskais statuss?

Puse no aptaujātajām organizācijām (50%) galvenokārt darbojas pieaugušo izglītības nozarē, savukārt 10% darbojas sociālās un labklājības nozarē, 7% darbojas augstākās izglītības nozarē, vēl 7% pilsoniskās sabiedrības nozarē un 6% darbojas mākslas un kultūras nozarē (sk. 3.2. attēlu).

3.2. attēls. Organizāciju darbības jomas 2021.-2024. gada periodā (N=68)

Kādā jomā Jūsu organizācija darbojas galvenokārt? Piezīme: Ja uz Jūsu organizāciju var attiecināt vairākas kategorijas, lūdzu, izvēlieties, vienu, kas vislabāk atbilst Jūsu organizācijai.

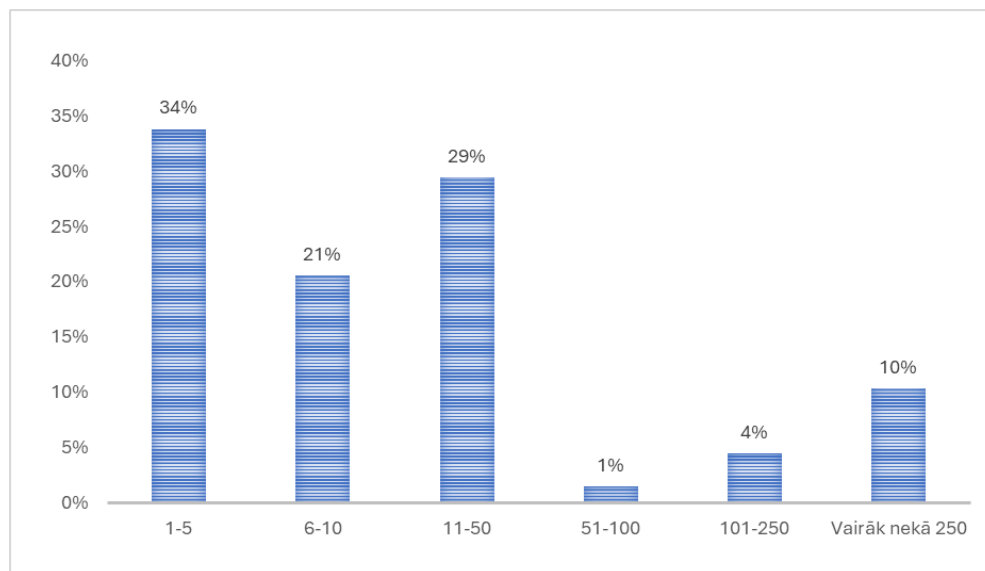

3.2.2 Organizāciju lielums (KA1 un KA2)

Aptaujāto organizāciju atbildes par darbinieku skaitu liecina, ka KA1 un KA2 projektus īstenojošās organizācijas kopumā ir salīdzinoši nelielas. Vienai trešdaļai organizāciju (35%) ir tikai 1-5 darbinieki, 21% ir 6-10 darbinieki, bet 29% organizāciju ir 11-50 darbinieku. Kopumā 84% organizāciju ir līdz 50 darbiniekiem. Tikmēr 10% organizāciju ir vairāk nekā 250 darbinieku (sk. 3.3. attēlu).

3.3. attēls. Organizācijā strādājošo darbinieku skaits (N=68)

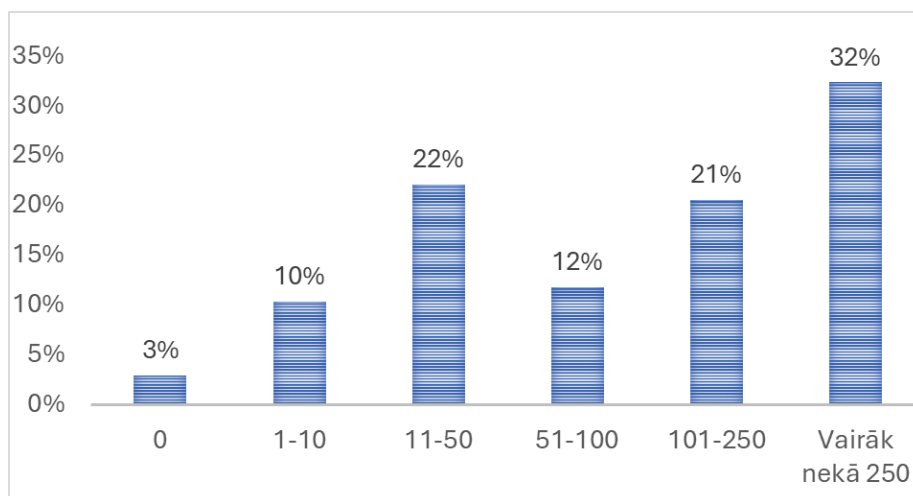
Cik darbinieku šobrīd strādā Jūsu organizācijā?

Pieaugušo izglītojamo skaits, kas 2024. gadā piedalījās kādās organizāciju rīkotās mācību aktivitātēs, visbiežāk pārsniedz 250 (32%). 21% organizācijas atzīmē, ka 2024. gadā tām bija 101-250 pieaugušo izglītojamo, bet 12% atzīmē, ka tām bijuši 51-100 izglītojamie. 22% gadījumu pieaugušo izglītojamo skaits ir 11-50 (sk. 3.4. attēlu).

3.4. attēls. Pieaugušo izglītojamo skaits, kuri piedalījās mācību aktivitātēs 2024. gadā (N=68)

Cik daudz pieaugušo izglītojamo piedalījās Jūsu organizācijas apmācībās 2024. gadā?

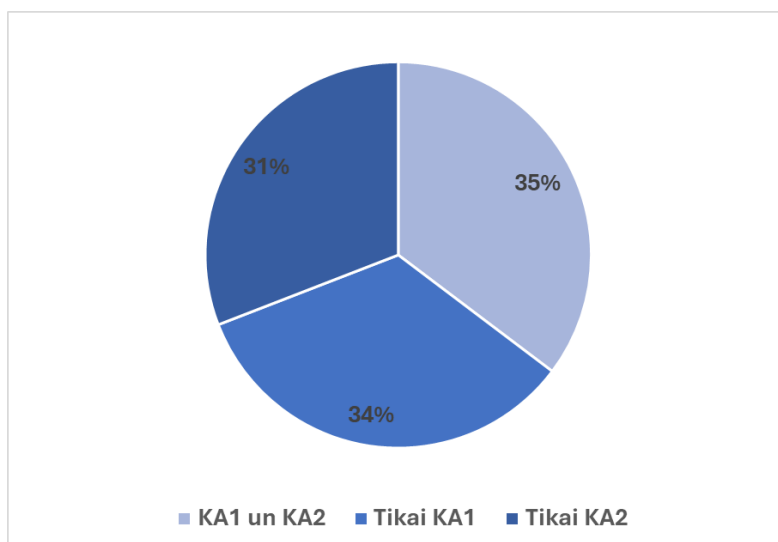

3.2.3 Projektu skaits un lomu dažādība

Attiecībā uz dalību KA1 un KA2 projektos aptaujātās organizācijas var iedalīt trīs līdzīga lieluma grupās. Viena grupa (24 organizācijas jeb 35%) īsteno gan KA1, gan KA2 projektus. Otrā grupa (23 organizācijas jeb 34%) īsteno tikai KA1 projektus, bet trešā grupa (21 organizācija jeb 31%) īsteno tikai KA2 projektus (sk. 3.5. attēlu).

3.5. attēls. Īstenoto projektu veidi kopš 2021. gada (N=68)

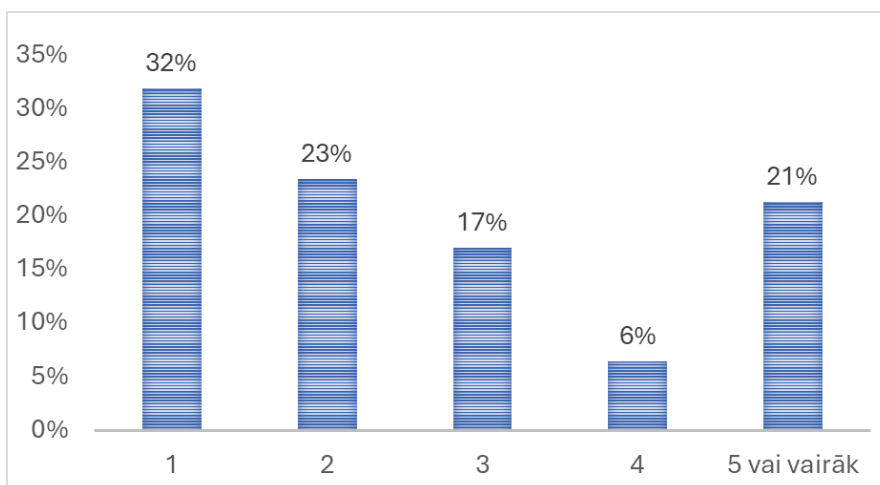
Cik daudzos Erasmus+ KA1 (KA121/KA122) un KA2 (KA210/KA220) projektos pieaugušo izglītības sektorā Jūsu organizācija ir piedalījusies (kā koordinators vai partneris) šajā plānošanas periodā (2021-2027)?

No 47 organizācijām, kas īstenoja KA1 projektus laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, viena trešā daļa (32%) īstenoja tikai vienu projektu, 23% īstenoja divus projektus, 17% īstenoja trīs projektus, 6% īstenoja četrus projektus un 21% īstenoja piecus vai vairāk projektus (sk. 3.6. attēlu).

3.6. attēls. KA1 projektu skaits, kuros organizācijas ir piedalījušās (kā koordinatores vai partneres) kopš 2021. gada (N=47)

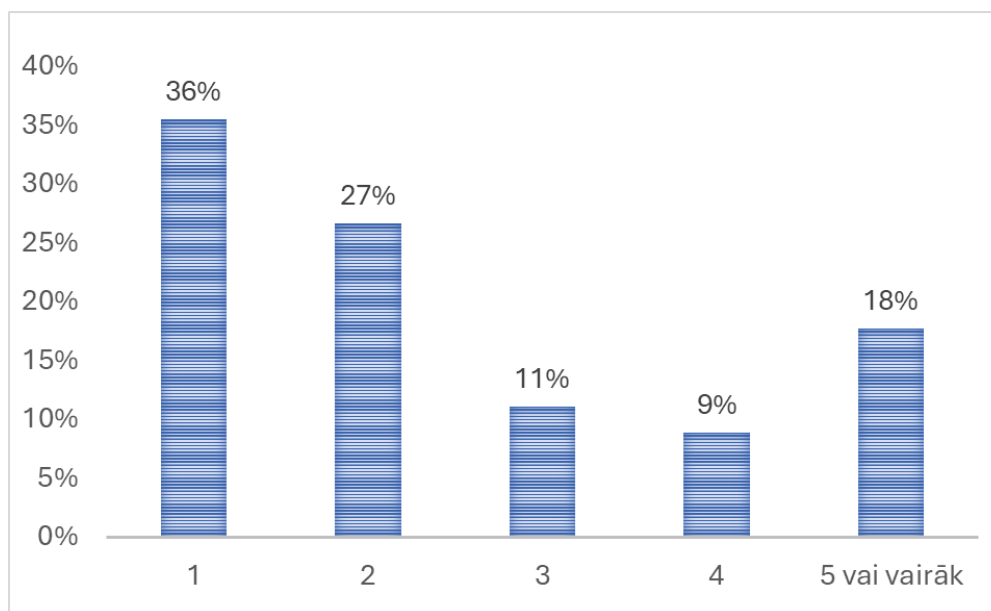
Cik daudzos Erasmus+ KA1 (KA121/KA122) projektos pieaugušo izglītības sektorā Jūsu organizācija ir piedalījusies (kā koordinators vai partneris) šajā plānošanas periodā (2021-2027)?

No 45 organizācijām, kas īstenoja KA2 projektus laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, īstenoto projektu skaits ir sadalījies līdzīgi kā KA1 projektu gadījumā. Trešā daļa organizāciju (36%) īstenoja tikai vienu projektu, 27% īstenoja divus projektus, 11% īstenoja trīs projektus, 9% īstenoja četrus projektus un 18% īstenoja piecus vai vairāk projektus (sk. 3.7. attēlu).

3.7. attēls. KA2 projektu skaits, kuros organizācijas ir piedalījušās (kā koordinatores vai partneres) kopš 2021. gada (N=45)

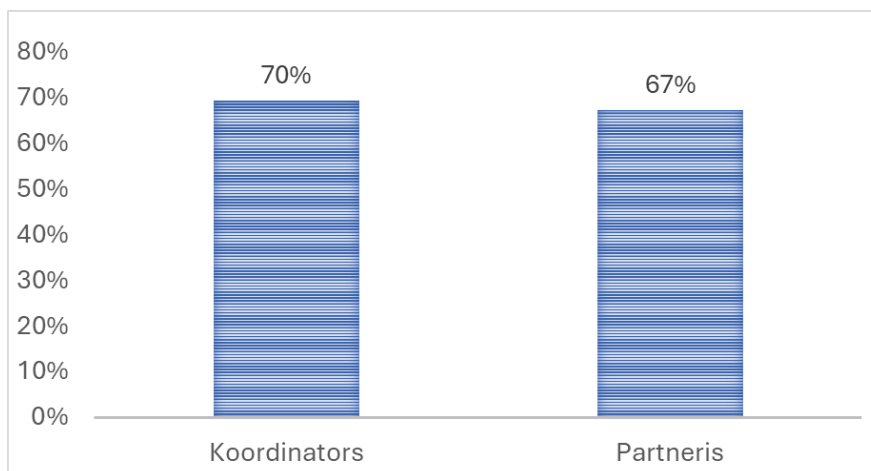
Cik daudzos Erasmus+ KA2 (KA210/KA220) projektos pieaugušo izglītības sektorā Jūsu organizācija ir piedalījusies (kā koordinators vai partneris) šajā plānošanas periodā (2021-2027)?

70% gadījumu organizācijas, kas īstenoja KA2 projektus laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, darbojās kā koordinatori, savukārt 67% gadījumu tās piedalījās kā partneri (jo organizācijas bieži vien piedalās vairākos projektos). Tas norāda, ka organizācijas diezgan bieži pilda abas lomas (sk. 3.8. attēlu).

3.8. attēls. Organizāciju, kuras piedalījās KA2 projektos, loma. 2021.-2024. gads (N=46)

Kāda bija Jūsu organizācijas loma KA2 Erasmus+ projektā vai projektos, kuros Jūsu organizācija piedalījās šajā plānošanas periodā (2021-2027)?

3.3 Šķēršļi dalībai Erasmus+

3.3.1 Vispārēji šķēršļi gan KA1, gan KA2

Galvenie šķēršļi, kas organizācijām traucē pieteikties un īstenot Erasmus+ projektus, aptaujā tika noskaidroti, izmantojot atvērtā tipa aptaujas jautājumu, un tos var iedalīt vairākās grupās. Jāuzsver, ka salīdzinoši liela daļa respondentu norādīja, ka viņiem nav bijuši šķēršļi dalībai Erasmus+ programmā vai arī nesniedza konkrētu atbildi. No tiem, kuri norādīja uz kādām grūtībām, visbiežāk norādīja uz šādām:

- 1) Grūtības atrast piemērotus starptautiskās sadarbības partnerus;
- 2) Cilvēkresursu trūkums un ierobežota organizācijas kapacitāte, tostarp noslodze citu projektu vai pamatdarba pienākumu dēļ;
- 3) Administratīvais slogs, kas saistīts ar projektu dokumentācijas sagatavošanu;
- 4) Izaicinājumi sagatavot konkurētspējīgu pieteikumu atbilstoši nepieciešamajām formām;
- 5) Darbinieku bažas par nepietiekamām svešvalodu zināšanām projekta īstenošanai;
- 6) Priekšfinansējuma ierobežojumi, jo maksimālais priekšfinansējuma apmērs ir 80%, kas apgrūtina atlikušos 20% nodrošināt lielākiem projektiem (piemēram, 20% var sasniegt 50 000 EUR).

Vairāki respondenti arī paskaidroja, kāpēc organizācijām ir grūti atrast piemērotus starptautiskos sadarbības partnerus. Dažos gadījumos grūtības ir saistītas ar organizācijas darbības jomas specifiku. Citkārt tās izriet no mērķa grupas specifikas, piemēram, ir grūtāk nodrošināt aktivitātes dalībniekiem ar mazākām iespējām, kuriem nepieciešams papildu atbalsts. Kā norādīja viens respondents:

“Ierobežotas partneru iespējas pieņemt pieaugušo izglītības dalībniekus ar mazāk iespējām, kam ir vajadzīga īpaša uzmanība, kas ierobežo uzticamo partneru loku, kas nodrošina kvalitatīvu uzņemšanu un ir gatavs to darīt budžeta robežās”.

Cilvēkresursu trūkums tieši ietekmē organizācijas kapacitāti piedalīties projektos, un šī problēma var rasties dažādu iemeslu dēļ. Piemēram, iepriekš aktīva projektu vadītāja personīgo vai profesionālo apstākļu izmaiņas (piemēram, bērna piedzimšana) var samazināt viņa pieejamību darbam Erasmus+ projektos:

“Kapacitātes trūkums. Projektu vadītāja ir ar mazu bērnu, pārējie nejūtas kompetenti rakstīt jaunus projektus”.

Administratīvais slogs, kas saistīts ar projektu dokumentācijas sagatavošanu, kopā ar cilvēkresursu trūkumu būtiski ierobežo mazo un mikroorganizāciju spēju pieteikties vairākiem projektiem:

“Lielākais šķērslis mūsu organizācijai, organizējot Erasmus+ projektus, ir ierobežotā kapacitāte projektu administrēšanai un finanšu vadībai. Lai gan mums ir pieredze saturiskajā darbā, projektu īstenošana prasa ievērojamu laika resursu ieguldījumu dokumentu sagatavošanā, atskaišu veidošanā un partneru koordinēšanā. Tas rada papildu slodzi personālam, īpaši mazākās organizācijās, kur administratīvo darbu veic ierobežots cilvēku skaits. Šis faktors bieži vien ierobežo iespējas pieteikties jauniem projektiem vai paplašināt esošās iniciatīvas, pat ja ir augsta motivācija un skaidras idejas”.

Vairākas organizācijas norādīja, ka konkurence Erasmus+ projektu konkursos ir ļoti augsta un ka tām trūkst pieredzes, lai sagatavotu konkurētspējīgu pieteikumu atbilstoši prasītajam formātam:

“Vienīgais šķērslis ir problēma sagatavot sadarbības projektus tādus, lai tie saņemtu finansējumu. Lielākoties drusku kaut kas pietrūkst”.

Dažas organizācijas arī atzīst, ka to iespējas piesaistīt dalībniekus ar pietiekamām angļu valodas zināšanām ir ierobežotas. Potenciālie aktivitāšu dalībnieki ar vajākam valodas prasmēm baidās pieteikties mobilitātes iespējām:

“[Šķērslis ir...] Darbinieku bailes par nepietiekamām valodu zināšanām, par atrašanos svešā vidē. Ne vienmēr ir viegli atrast ieinteresētus darbiniekus, kuri būtu gatavi gan pārkāpt savām bailēm, gan pēc tam apgūto integrēt savā ikdienas darbā”.

Par minētajām grūtībām intervijās runāja arī gadījumu izpētes dalībnieki (organizāciju vadītāji un projektu koordinatori). Īpaši tika izceltas arī pēdējās divas iepriekš aplūkotās problēmas: izaicinājumi konkurētspējīga pieteikuma sagatavošanā un pieaugušo izglītojamo nepietiekamas svešvalodu prasmes. Piemēram, viena no intervētajām organizāciju vadītājām, ar pieredzi KA2 projektu īstenošanā, norāda, ka viņa ir vienīgā organizācijā, kas spēj uzrakstīt projekta pieteikumu, bet, ja viņas sagatavotajiem pieteikumiem nepaveicas un tie nesaņem finansējumu, organizācijai nav resursu, lai piesaistītu citus darbiniekus un attīstītos. Šis gadījums ir ilustrācija, ar kādu motivāciju strādā un ar kādiem šķēršļiem saskaras daudzas mazas nevalstiskās organizācijas Latvijā – tā kā potenciālo organizāciju darbību atbalstošo vietējo finanšu resursu ir kritiski maz un tas ir pieejams projektu konkursu veidā, organizācijas savu darbības stratēģiju veidoja, pamatojoties uz viņu darba specifikai piemērotiem starptautiskajiem finanšu resursiem, kas pieaugušo izglītības jomā ir Erasmus+. Kamēr mazāka konkursa apstākļos finansējumu piesaistīt ir bijis salīdzinoši vienkārši, organizācijas sākušas to uztver par pašsaprotamu finanšu resursu savu darbības mērķu nodrošināšanai. Kad augstākas konkurences apstākļos Erasmus+ finansējums vairs nav pieejams regulāri, organizācijas to uztver par apdraudējumu savai pamatdarbībai:

“Organizācijas attīstību ļoti bremzējošs faktors ir tas, ka es esmu vienīgā, kas raksta projektus. Nav darbinieku, nav atalgojuma. Viss ir uz maniem pleciem, ja runājam par finanšu piesaisti. Un tas ir tas moments, ka organizācija nevar tālāk attīstīties, ja mums nedod tālāk Erasmus projektus. Mēs kādos trīs, četros konkursos piedalījāmies, bet Latvijai nebija naudas. Un mēs nedabūjām 2022.gada projektiem turpinājumu. Līdz ar to mums trīs gadus nav neviena Erasmus projekta. [...] Un tad faktiski organizācija ir jātaisa ciet. Bet mēs esam tīkls, aiz kura stāv [skaits] organizācijas Latvijā... Bet tās ir organizācijas, kuras Erasmus konkursos pašas nekad nepiedalīsies.”

Saistībā ar angļu valodas zināšanu trūkumu īpaši sarežģīti organizēt ārvalstu vizītes ir tām organizācijām, kurām galvenā mērķa grupa ir gados vecāki cilvēki, jo šajā grupā visbiežāk cilvēkiem ir krievu valodas zināšanas, bet nav angļu valodas zināšanu:

“Ļoti, ļoti liels mīnus, lai kaut kur šo grupu iesaistītu, tās ir svešvalodu zināšanu trūkums. Šī lieta ir visvājākā mūsu konsorciā, jo mums ir cilvēki no padomju laikiem”.

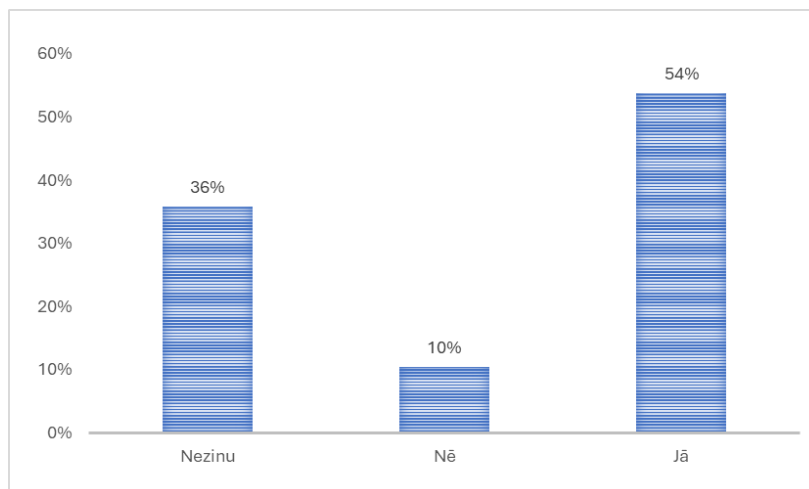
3.3.2 Šķēršļi pieaugušo izglītības ieguvēju mobilitātei KA1

Organizācijām, kas īstenojušas Erasmus+ projektus pieaugušo izglītībā, tika uzdoti jautājumi gan par viņu nodomiem nākotnē pieteikties KA1 mobilitātes programmām pieaugušajiem izglītojamajiem, gan tām organizācijām, kas neplāno iesniegt KA1 mobilitātes projektu pieteikumus pieaugušajiem izglītojamajiem, par to, kādēļ tās neplāno to darīt.

Aptaujas dati atklāj, ka vairāk nekā puse aptaujāto organizāciju (54%) plāno pieteikties KA1 mobilitātes programmām pieaugušajiem izglītojamajiem. Tikai 10% organizāciju atbildēja negatīvi, savukārt 36% nebija pārliecināti, vai tās pieteiksies projektiem mobilitātes aktivitātēm pieaugušajiem izglītojamajiem (3.9. attēls).

3.9. attēls. Organizāciju nodoms nākotnē pieteikties pieaugušo izglītojamo mobilitātei KA1 (N=67)

Vai plānojat organizēt mobilitātes aktivitātes pieaugušajiem izglītojamajiem nākotnes KA1 projektos ("Individuālo personu mācību mobilitāte")?

Atbildes uz atvērto jautājumu par to, kas traucē organizācijām plānot mobilitātes aktivitātes pieaugušo izglītojamajiem nākamajos KA1 projektos, atklāj vairākas ietekmējošo faktoru grupas. Dažas organizācijas norādīja, ka tām nav iepriekšējas pieredzes ar KA1 projektiem un tās jau ir pilnībā iesaistītas KA2 aktivitātēs. Citas minēja ierobežotu organizācijas kapacitāti gan pieteikumu sagatavošanā, gan projektu īstenošanā.

Organizāciju pārstāvji ziņoja arī par grūtībām organizēt mobilitāti pieaugušajiem izglītojamajiem, jo šie izglītojamie bieži vien ir pārāk aizņemti vai tiem trūkst nepieciešamo pamatprasmju svešvalodās. Daži arī uzsvēra negatīvu attieksmi no savas iestādes administrācijas puses attiecībā uz mobilitātes vērtību un ietekmi uz izglītojamajiem.

Kāds respondents īpaši norādīja, ka KA1 projekti ir salīdzinoši mazi budžeta ziņā un ka pašreizējie dotācijas apmēri nav pietiekami, lai nodrošinātu augstas kvalitātes mobilitāti.

"Uzņemamo organizāciju meklēšana, kas gatavi uzņemt. Viss ir laimīgs, bet projekti nav lieli finanšu ziņā. Cenas lidojumam, viesnīcām tikai aug, un aug straujāk nekā Erasmus+ likmes".

3.4 Secinājumi

Erasmus+ dalības rādītāji pieaugušo izglītības projektos laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam liecina, ka programma kopumā ir pieejama plašam un daudzveidīgam organizāciju lokam un tai ir ievērojams potenciāls veicināt iekļaušanu un vienlīdzīgas iespējas pieaugušajiem izglītojamajiem. Projektu īstenotāju vidū ir augsts nevalstisko organizāciju īpatsvars, bet ir pārstāvētas arī cita tipa organizācijas (valsts vai pašvaldību iestādes, privāti uzņēmumi, valsts vai daļēji valsts finansētas izglītības iestādes, privātās izglītības iestādes), kas norāda, ka Erasmus+ daudzos gadījumos iesaista dalībniekus, kuri atrodas tuvu vietējām kopienām un pieaugušajiem izglītojamajiem.

Tomēr vairāki strukturāli un operacionāli izaicinājumi ierobežo pilnvērtīgu programmas iekļaušanas mērķu sasniegšanu. Organizācijas norāda uz grūtībām atrast piemērotus starptautiskos partnerus, īpaši tādus, kas spēj uzņemt dalībniekus ar mazākām iespējām. Turklāt ierobežota organizāciju kapacitāte, jo īpaši mazās un mikroorganizācijās, kā arī projektu īstenošanas administratīvais slogs ierobežo daudzu dalībnieku spēju pieteikties projektiem un tos īstenot. Papildu izaicinājumus rada bažas par nepietiekamām svešvalodu prasmēm gan personālam, gan izglītojamajiem, kas vēl vairāk apgrūtina dalību mobilitātes aktivitātēs.

Mobilitātes projekti pieaugušajiem izglītojamajiem (KA1) saskaras ar specifiskiem šķēršļiem, kas samazina to pieejamību. Tie ietver ierobežotu iepriekšējo pieredzi mobilitātes projektu īstenošanā, organizāciju darbinieku darba slodzi citu pienākumu veikšanā, grūtības iesaistīt pieaugušos izglītojamos ar zemām valodas prasmēm, kā arī tos, kas ir ļoti aizņemti ar tiešajiem darba vai ģimenes pienākumiem, kā arī dažās institūcijās pastāvošo priekšstatu, ka mobilitātes pievienotā vērtība izglītojamajiem ir nepietiekama. Arvien pieaugošās ceļošanas un izmitināšanas izmaksas, salīdzinot ar nemainīgajiem Erasmus+ likmju apmēriem, arī ietekmē mobilitātes aktivitāšu kvalitāti.

Lai gan Erasmus+ programma demonstrē lielu potenciālu veicināt programmas pieejamību un iekļaušanu pieaugušo izglītībā Latvijā, lai novērstu pastāvošos šķēršļus, būtu nepieciešams mērķtiecīgāks atbalsts organizācijām. Organizāciju kapacitātes stiprināšana, administratīvās sarežģītības mazināšana un papildu atbalsts dalībniekiem ar mazākām iespējām, īpaši saistībā ar valodu apguvi un mobilitātes sagatavošanu, būtiski veicinātu programmas ieguvumus izglītojamo iekļaušanas aspektā.

4 Erasmus+ ietekme organizāciju un personāla līmenī

4.1 Ievads

Šī nodaļa ir veltīta Erasmus+ rezultātu un ietekmes uz organizācijām izpētei. Tā ietver arī Erasmus+ ietekmes uz organizāciju piedāvāto mācību iespēju kvalitātes vērtējumu. Nodaļa sākas ar konkrētu projektu rezultātu apkopojumu, kā arī projektu galveno tēmu aprakstu. Pēc tam ir sniegti secinājumi par Erasmus+ dalības ietekmi uz personālu.

4.2 Erasmus+ projektu tēmas un rezultāti

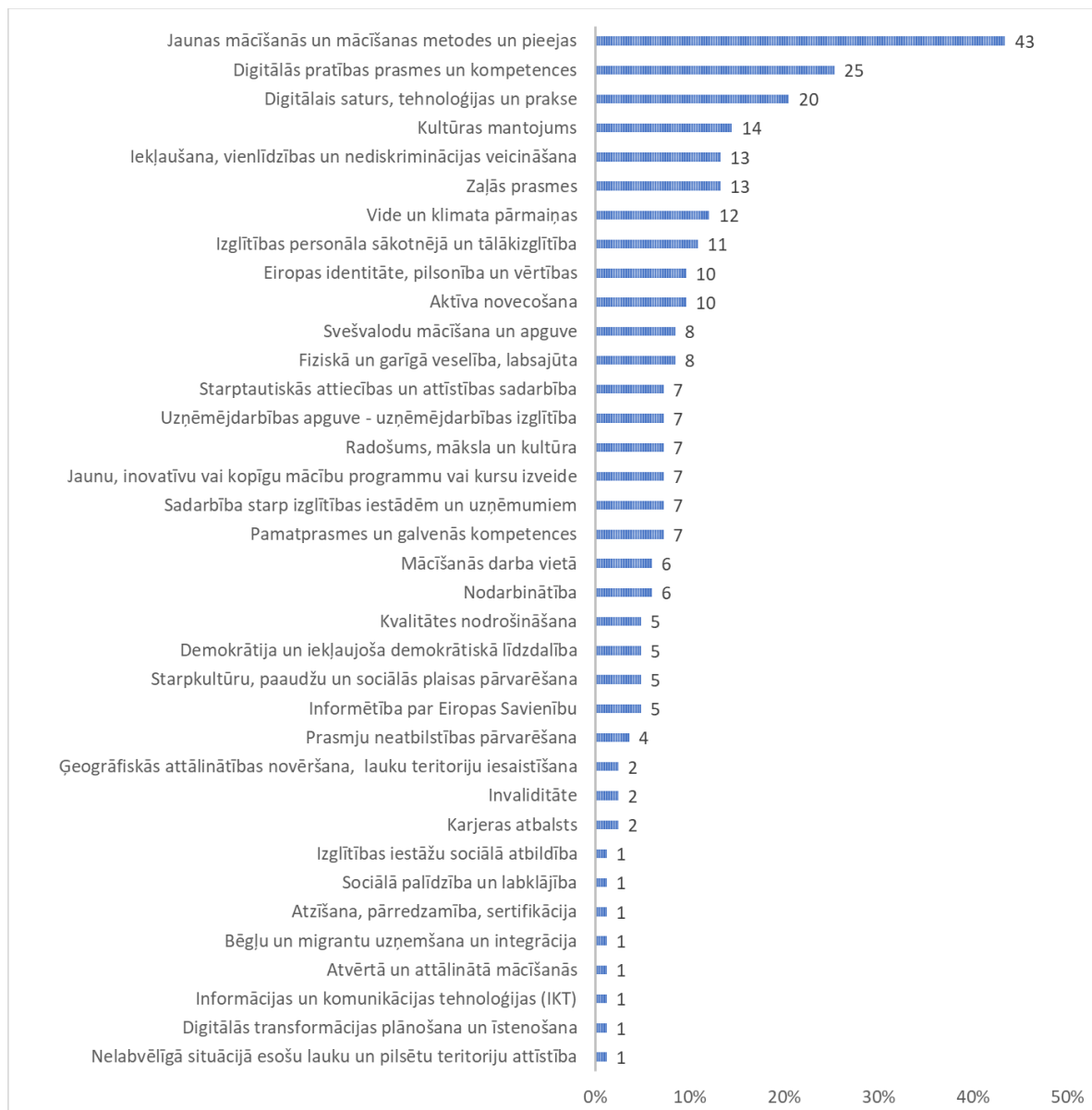
4.2.1 Projektu tēmas

Eiropas Komisijas apkopotie monitoringa dati (ClickSense) atklāj, ka visbiežāk KA1 projektos aplūkotā tēma ir jaunas mācīšanas un mācīšanās metodes un pieejas, ko minējušas 43% organizāciju. Otrajā un trešajā vietā ar salīdzinoši līdzīgu biežumu ir digitālā prasība (25%) un digitālais saturs, tehnoloģijas un prakses (20%).

Mazāka, tomēr joprojām nozīmīga daļa organizāciju atzīmē arī citas tēmas, piemēram, kultūras mantojums (14%), iekļaušana, vienlīdzība un nediskriminācija (13%), zaļās prasmes (13%), vide un klimata pārmaiņas (12%), pedagogu sākotnējā un tālākizglītība (11%), Eiropas identitāte, pilsonība un vērtības (10%) un aktīva novecošanās (10%).

4.1. attēlā skatāmas arī citas tēmas, kuras minējusi mazāka daļa organizāciju.

4.1. attēls. KA1 projektu tēmas. Vienam projektam var būt trīs tēmas. (N=83)

Saskaņā ar Eiropas Komisijas monitoringa datiem (ClickSense) visbiežāk izvēlētais primārais horizontālais mērķis KA2 projektos ir iekļaušana un daudzveidība visās izglītības, mācību, jaunatnes un sporta jomās (40%). Otrs visbiežāk minētais mērķis ir kopīgo vērtību, pilsoniskās līdzdalības un iesaistes veicināšana (17%). Trešais un ceturtais visbiežāk atzīmētais mērķis ir vide un cīņa pret klimata pārmaiņām (10%) un digitālās transformācijas risināšana, attīstot digitālo gatavību, noturību un kapacitāti (10%). Retāk izvēlētas prioritātes parādītas 4.2. attēlā.

4.2. attēls. KA2 projektu primārais horizontālais mērķis (N=30)

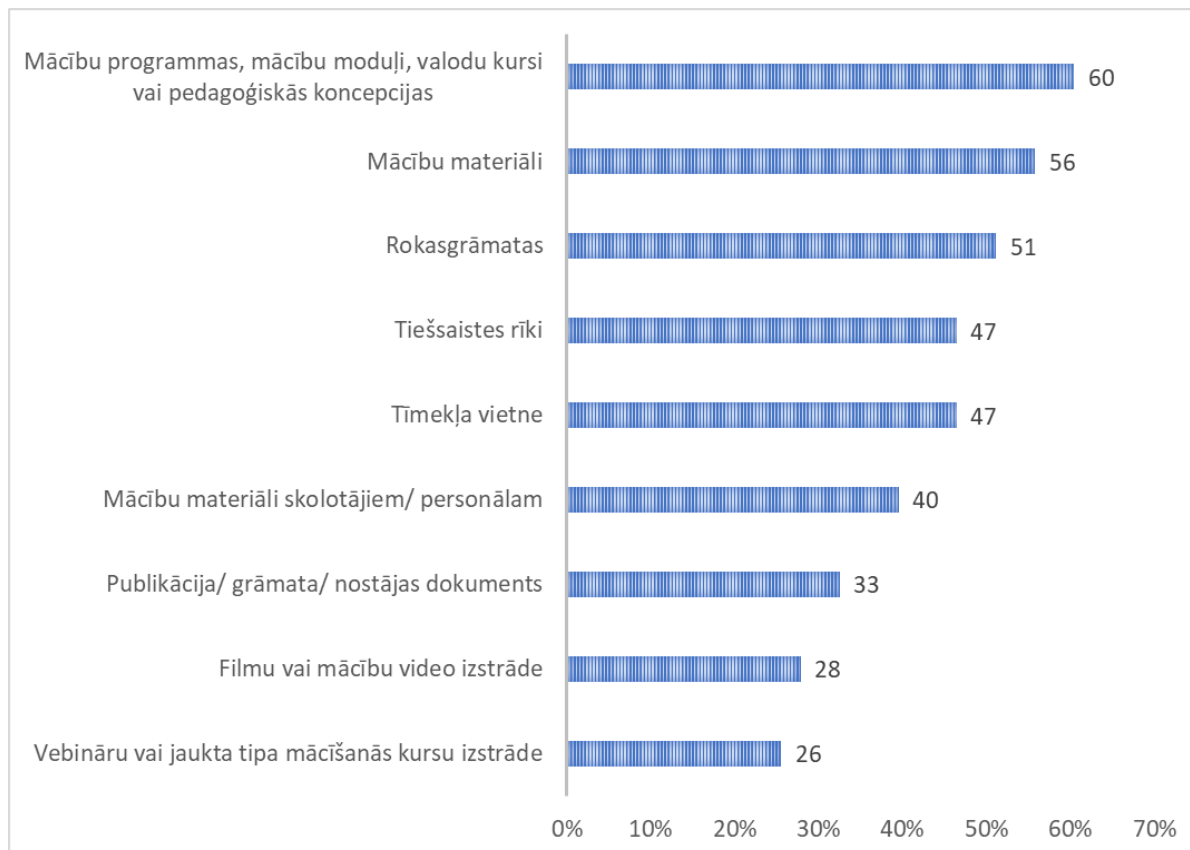

4.2.2 KA2 izstrādāto rezultātu veidi

Organizāciju, kas īsteno KA2 projektus (n = 43), visbiežāk minētie rezultāti ir mācību programmas, mācību moduļi, valodu kursi vai pedagoģiskie koncepti (60%), kam seko mācību materiāli (56%) un rokasgrāmatas vai metodiskie līdzekļi (51%). Nedaudz retāk tiek minēti tādi rezultāti kā tīmekļa vietņu izveide (47%), tiešsaistes rīki (47%) un mācību materiāli skolotājiem vai personālam (40%). Visretāk minētie rezultāti ir publikācijas, grāmatas vai nostājas dokumenti (33%), filmu vai mācību video izveide (28%) un vebināru vai jaukta tipa mācīšanās kursu sagatavošana (26%) (4.3. attēls).

4.3. attēls. KA2 projektos izstrādāto rezultātu veidi (2021-2024) (N=43)

Kādi tiešie rezultāti vai produkti ir izstrādāti Jūsu organizācijā, piedaloties Erasmus+ 2021-2027. gadā?

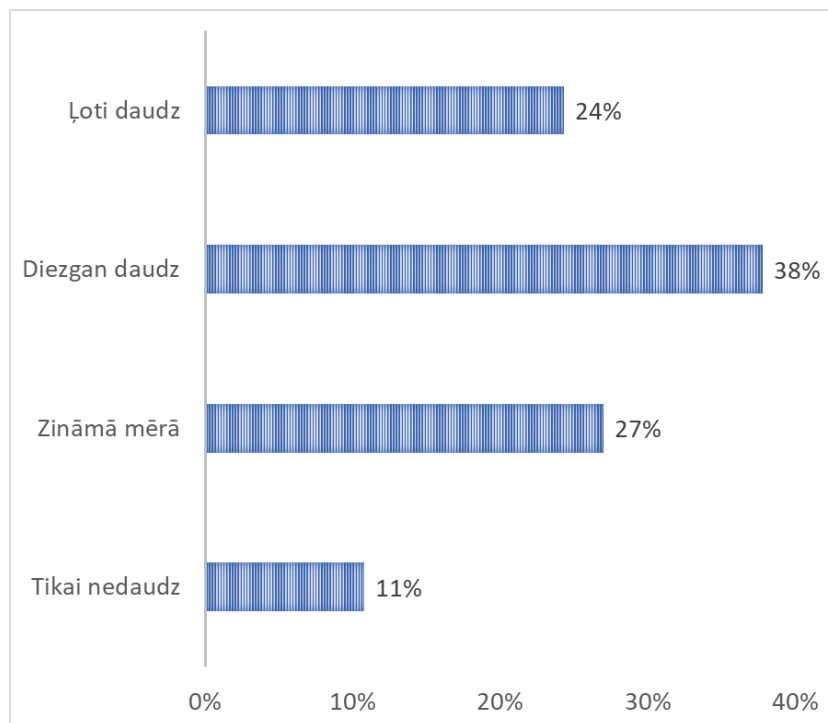

4.2.3 KA2 rezultātu pielietojums

Gandrīz divas trešdaļas organizāciju, kas īsteno KA2 projektus (62%), norāda, ka tās joprojām aktīvi izmanto Erasmus+ 2021-2024 laikā izstrādātos rezultātus. 24% organizāciju šos rezultātus izmanto “ļoti daudz”, bet 38% “drīzāk daudz”. Tikai 11% norādīja, ka izstrādātos rezultātus un produktus izmanto nelielā mērā, savukārt 27% tos izmanto zināmā mērā (4.4. attēls). Neviena no organizācijām nav atzīmējusi atbildi “nemaz”.

4.4. attēls. KA2 rezultātu izmantošana pēc dalības Erasmus+ (N=37)

Cik lielā mērā KA2 projektos izstrādātie tiešie rezultāti un produkti Erasmus+ 2021-2027 periodā joprojām tiek izmantoti Jūsu organizācijā?

Atbildes uz jautājumu par to, kuri faktori kavēja vai veicināja Erasmus+ (2021-2024) KA2 izstrādāto rezultātu un produktu ieviešanu un izmantošanu, liecina, ka šādi faktori veicināja to izmantošanu:

- 1) Sagatavotie rezultāti atbilst esošām mācīšanās vajadzībām:

“Projektu idejas izrietēja no esošām mācīšanas un mācīšanās vajadzībām, līdz ar to rezultāti ir pilnīgi integrēti ikdienas darbā”.

“Produktu veiksmīgu izmantošanu visbiežāk veicināja partneru profesionālā kapacitāte, pieredze starptautiskajos projektos un spēja izstrādāt praktiski pielietojamus un lietotājam draudzīgus materiālus, kas balstīti reālās vajadzībās”.

- 2) Ilgtermiņa pieeja rezultātu izstrādē: to sagatavošanā tiek izmantotas iepriekšējās iestrādes, un pēc tam turpinās arī darbs pie to pilnveides, lai turpinātu izmantotu mācību procesā;

- 3) Mērķauditorijas interese par tēmām, kas aptvertas rezultātos, tēmas aktualitāte un sagatavoto materiālu augstā kvalitāte:

“Tēmas aktualitāte un tās atbilstība organizācijas darbības virzienam veicina izstrādāto materiālu turpmāko izmantošanu”.

- 4) Izstrādāto rezultātu brīva pieejamība:

“Erasmus+ KA2 rezultātu izmantošanu veicināja tas, ka izstrādātie materiāli ir praktiski, digitāli pieejami un labi atbilst mūsu organizācijas vajadzībām. Partneru profesionālais atbalsts arī sekmēja to integrēšanu ikdienas darbā”.

Savukārt, sagatavoto rezultātu turpmāku izmantošanu kavēja šādi faktori:

- 1) Izstrādāto produktu nepietiekama pielāgošana konkrētām mērķa grupām vai nacionālajam kontekstam;
- 2) Ierobežots laiks un resursi izstrādāto produktu testēšanai un ieviešanai;
- 3) Projekta plānošanas un vadības nepilnības, slikta koordinācija ar sadarbības partneriem, formāla pieeja rezultātu izplatīšanā:

“Dažkārt izaicinājumus radīja partneru nevienmērīga iesaiste, neskaidra projektu koordinācija un neefektīva izplatīšana, kas aprobežojās ar formāliem pasākumiem un nespēja sasniegt plašāku auditoriju. Kopumā produktu ieviešanas kvalitāti noteica gan projektu plānošanas un vadības kvalitāte, gan partneru spēja radīt risinājumus, kas ir pieejami, pielāgojami un praktiski noderīgi gala lietotājiem”.

- 4) Organizācijai vai projekta vadītājam ir nomainījušās prioritātes:

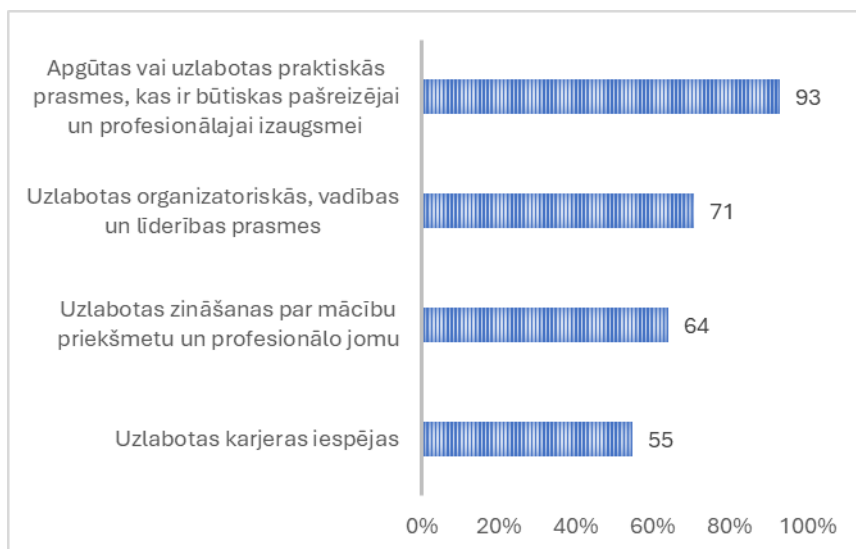
“Nav bijis turpinājums iesāktajā virzienā, nomainījušies darbinieki, iepriekšējiem kolēģiem nenodrošinot pēctecību un ilgtspēju. Dažādo programmu finansējuma izmantošana, kas sarežģī projektu sasaisti un turpinājumu-pēctecību”.

- 5) Grūtības piesaistīt finansējumu projekta turpināšanai;
- 6) Projekta vadītāja un dalībnieku aizņemtība ar citiem pienākumiem.

4.3 Ietekme organizācijas un personāla līmenī

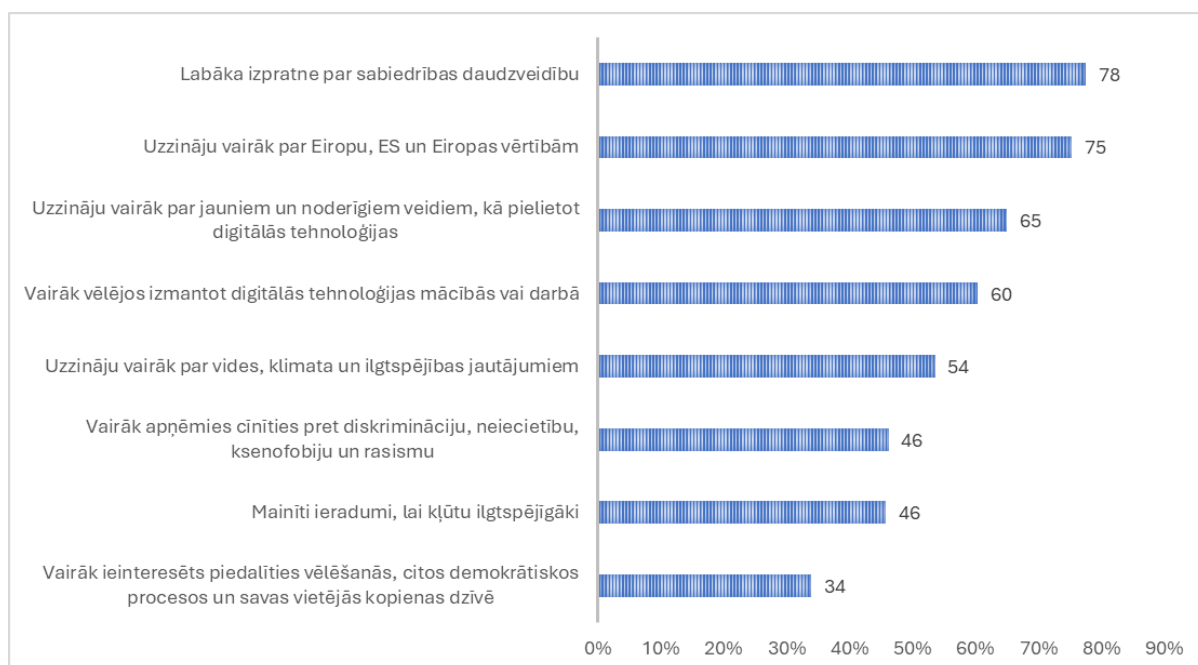
Eiropas Komisijas apkopotie dalībnieku ziņojumu dati liecina, ka galvenais ieguvums personālam, kas piedalās projektos, ir praktisko prasmju uzlabošana, kas ir saistītas ar viņu pašreizējiem pienākumiem un profesionālo attīstību (93%). Salīdzinoši liela dalībnieku daļa (71%) ziņo, ka ir stiprinājuši savas organizatoriskās, vadības un līderības prasmes. Divas trešdaļas dalībnieku (64%) norāda, ka ir uzlabojuši zināšanas par savu mācību priekšmetu un profesionālo jomu. Savukārt 55% atzīmē, ka līdzdalība projektā ir uzlabojusi viņu karjeras iespējas.

4.5. attēls. Personāla ieguvumi no dalības projektā (N=1072)

Saskaņā ar Eiropas Komisijas apkopotajiem dalībnieku ziņojumu datiem, zināšanas, kas projektos iegūtas par horizontālajām prioritātēm, visbiežāk saistītas ar labāku izpratni par sabiedrības daudzveidību (78%) un paaugstinātu informētību par Eiropu, ES un Eiropas vērtībām (75%). Būtiska dalībnieku daļa atzīmē, ka ir uzzinājuši vairāk par jauniem un noderīgiem veidiem, kā pielietot digitālās tehnoloģijas (65%), un daudzi jūtas motivētāki izmantot digitālos rīkus savās studijās vai darbā (60%). Nedaudz mazāka, taču joprojām ievērojama dalībnieku daļa norāda, ka ir ieguvusi zināšanas par vides, klimata un ilgtspējas jautājumiem (54%), savukārt 46% ziņo, ka ir mainījuši savus paradumus, lai tie kļūtu ilgtspējīgāki. Vēl 46% pauž, ka tagad ir vairāk apņēmušies cīnīties pret diskrimināciju, neiecietību, ksenofobiju un rasisma izpausmēm, bet 34% norāda uz lielāku interesi piedalīties vēlēšanās, citos demokrātiskos procesos un savas vietējās kopienas dzīvē.

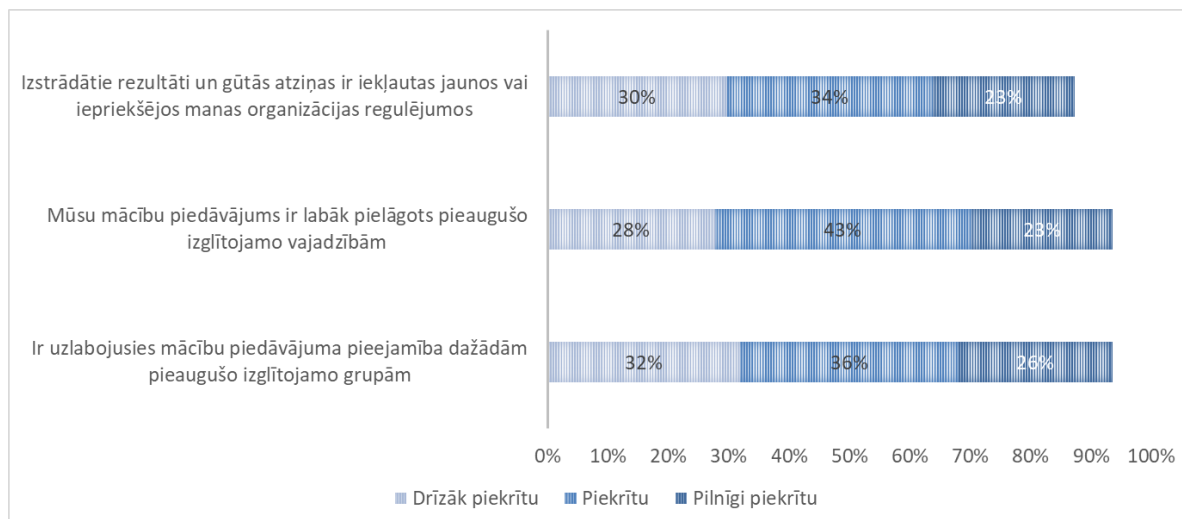
4.6. attēls. Zināšanu palielināšanās par horizontālajām prioritātēm. Personāls (N=1072)

Dalība Erasmus+ programmā (2021-2024) ir būtiski ietekmējusi mācību piedāvājuma attīstību organizācijās. Saskaņā ar organizāciju aptaujas rezultātiem 94% aptaujāto organizāciju piekrīt, ka viņu mācību piedāvājuma pieejamība dažādām izglītojamo grupām ir uzlabojusies. Tikpat liela daļa (94%) uzskata, ka viņu mācību piedāvājums tagad labāk atbilst izglītojamo vajadzībām. Turklāt 87% organizāciju norāda, ka izstrādātie rezultāti un iegūtie secinājumi ir integrēti jaunā vai esošā mācību piedāvājumā viņu organizācijā.

4.7. attēls. Erasmus+ ietekme uz mācību piedāvājumu (N=47)

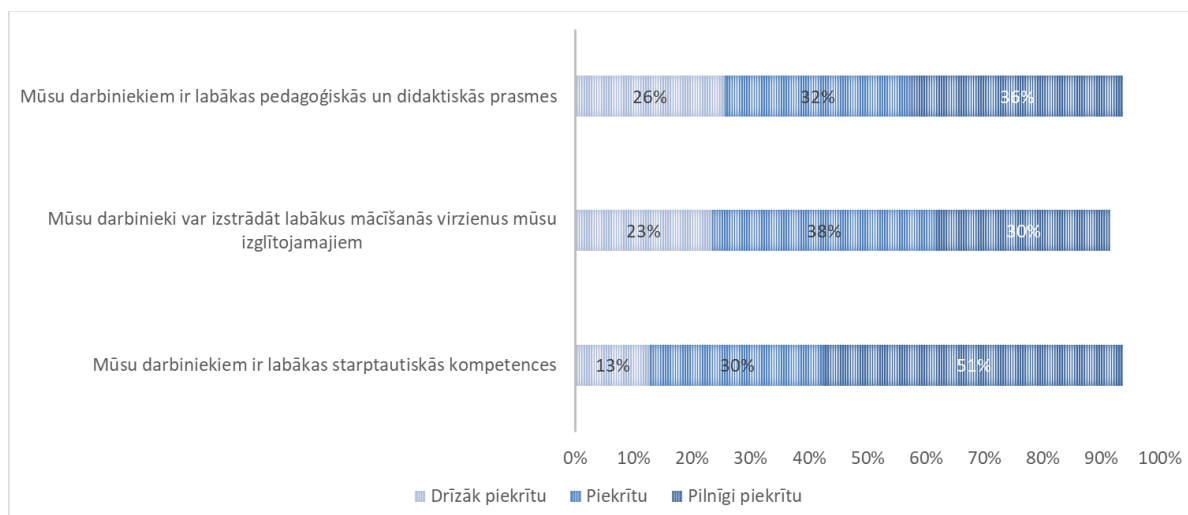
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat turpmākajiem apgalvojumiem par dalības Erasmus+ 2021-2027. gadu periodā ietekmi uz mācību piedāvājuma izstrādi Jūsu organizācijā?

Dalības Erasmus+ programmā ietekme uz personālu nav mazāka vai pat ir vēl lielāka nekā tās ietekme uz mācību piedāvājuma attīstību organizācijās. To atspoguļo arī aptaujas rezultāti: 94% aptaujāto organizāciju atzīmē, ka viņu personāls ir uzlabojis pedagoģiskās un didaktiskās prasmes; vēl 94% norāda, ka viņu personālam ir stiprinātas starptautiskās kompetences; un 91% atzīmē, ka personāls tagad spēj izstrādāt labākus mācību ceļus izglītojamajiem (4.8. attēls).

4.8. attēls. Erasmus+ ietekme uz darbiniekiem (N=47)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat turpmākajiem apgalvojumiem par dalības Erasmus+ 2021-2027. gadu periodā ietekmi uz Jūsu organizācijā strādājošo personālu?

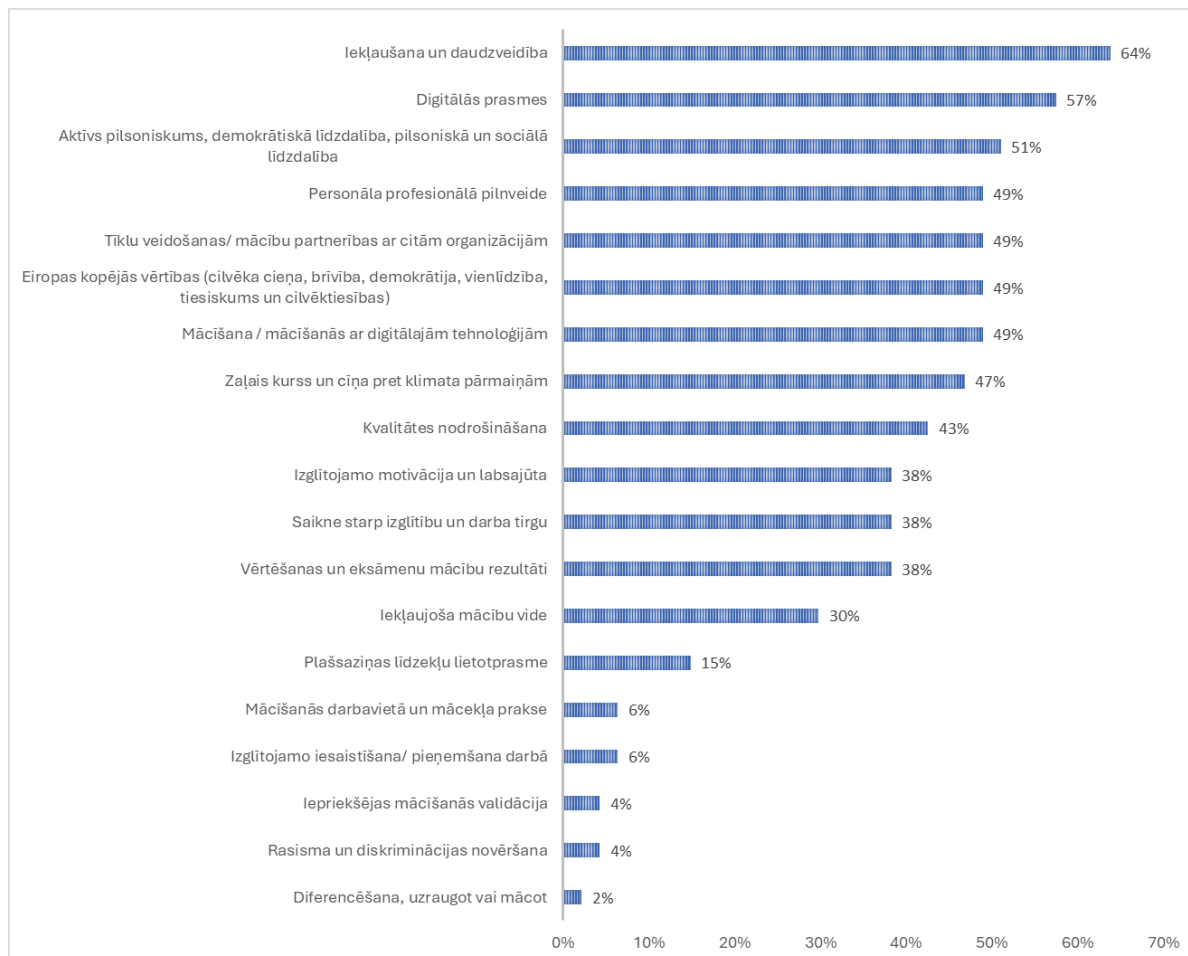
Trīs tēmas, kurām organizācijās pēc dalības Erasmus+ programmā 2021.-2024. gadā tika pievērsta vislielākā uzmanība, ir iekļaušana un daudzveidība (64%), digitālās prasmes (57%) un aktīva pilsonība, demokrātiska līdzdalība, kā arī pilsoniskā un sociālā iesaiste (51%).

Nākamās visbiežāk minētās tēmas, kuras norādījusi ļoti līdzīga daļa organizāciju (47–49%), ietver personāla profesionālo attīstību, sadarbības tīklu un mācīšanās partnerību veidošanu ar citām organizācijām, Eiropas kopējās vērtības (cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības), mācīšanu un mācīšanos, izmantojot digitālās tehnoloģijas, kā arī zaļais kurss un cīņa pret klimata pārmaiņām.

Piecas visretāk minētās tēmas, kuras izcēla tikai neliels skaits organizāciju, ir diferencēta pieeja uzraudzībā, konsultēšanā vai mācīšanā; rasisma un diskriminācijas novēršana; iepriekšējās mācīšanās sasniegumu atzīšana; izglītojamo uzrunāšana un piesaiste; kā arī darba vidē balstītas mācības un mācekļa prakse (4.9. attēls).

4.9. attēls. Tēmas, kas ieguvušas lielāku uzmanību pēc dalības Erasmus+ laika periodā 2021-2024. gads (N=47)

Tagad, kad Jūsu organizācija ir piedalījusies vienā vai vairākos Erasmus+ projektos 2021-2027. gadu periodā, kurām tēmām Jūsu organizācijā tiek pievērsta lielāka uzmanība nekā iepriekš?

Aptaujā organizācijām tika lūgts sniegt kādu konkrētu piemēru, kā līdzdalība kādā no Erasmus+ projektiem pēc 2021. gada ir stiprinājusi organizāciju, tās darbiniekus vai mācību piedāvājumu pieaugušajiem izglītojamajiem.

Organizāciju sniegtās atbildes atklāj, ka saistībā ar mācību piedāvājumu pieaugušajiem izglītojamajiem dalība Erasmus+ projektos ir ļāvusi izstrādāt mācību materiālus, kas tiek regulāri izmantoti pieaugušo mācībās, piemēram par tādām tēmām kā sadarbības veidošana, universālais dizains, tūrisma maršruti, digitālā pratība, mediju pratība un citas.

“Projekta laikā tika izstrādāti jauni mācību materiāli un digitāli rīki, kurus pēc projekta pabeigšanas esam pilnībā integrējuši savā ikdienas darbā ar pieaugušo auditoriju. Šis process palīdzēja standartizēt mūsu mācību pieeju un paplašināja metodisko piedāvājumu. Personāls ieguva jaunas kompetences mediju pratības pasniegšanā, digitālo rīku izmantošanā un starptautiskā sadarbībā, kas kļuvušas par pastāvīgu mūsu organizācijas stiprumu. Savukārt dalībniekiem tagad varam nodrošināt daudz kvalitatīvāku un mūsdienīgāku mācību saturu, kas balstīts starptautiskās labās praksēs. Šie

uzlabojumi saglabājas arī pēc projekta beigām un turpina attīstīt organizācijas kapacitāti ilgtermiņā.”

“Projekti radīja materiālus un prasmes, kas kļuvušas par pastāvīgu biedrības darba daļu. Pēc KA1 mobilitātes izstrādātais izglītojošais video un darbnīcu saturs tiek regulāri izmantots mūsu apmācībās un jauno komandas locekļu sagatavošanā. Savukārt KA2 projektos tapušie rīki, ir kļuvuši par ikdienas metodisko bāzi darbam ar dalībniekiem, gan jauniešiem, gan pieaugušiem. Tie tiek izmantoti atkārtoti, pielāgoti un integrēti citās programmās.”

Organizāciju līmenī tiek uzsvērts, kas iegūtās prasmes tiek izmantotas, īstenojot arī citas organizācijas aktivitātes, piemēram, pilsoniskās sabiedrības aktivitātes.

“Projekti saistībā ar izglītojošām spēlēm un spēliskošanu ir devuši organizācijai un tās darbiniekiem neatsveramu jaunu pieredzi, kura tiek izmantota un integrēta organizācijas darbībā.”

Organizācijas ir stiprinātas arī tādā ziņā, ka projektu rezultātā ir veidojušās jaunas partnerības un atklāti jauni sadarbības partneri, piemēram, izveidota sadarbība ar vietējām pašvaldībām un citiem pieaugušo izglītotājiem.

“Pateicoties projektam, varējām atļauties izstrādāt mājas lapu, iegūt jaunus sadarbības partnerus ne tikai ERASMUS+ projektu īstenošanai, bet arī citām aktivitātēm.”

“Personāls ir ieguvis starptautisku sadarbības pieredzi un kompetences, kas stiprina mūsu spēju vadīt projektus un nodrošināt kvalitatīvas apmācības cilvēkiem ar dažādām vajadzībām.”

Daudzveidīgs ir arī organizāciju darbinieku ieguvums no dalības projektos. Aptauju dalībnieki norāda gan uz profesionāliem ieguvumiem, piemēram, iegūtas zināšanas un prasmes, kā interesantāk veidot apmācības, gan arī uzlabojušās svešvalodu zināšanas, gan arī paaugstinājusies darbinieku motivācija, pašapziņa, komunikācijas prasmes, sociālā atbildība un izpratne par cilvēktiesībām un citām Eiropas vērtībām.

“Paši darbinieki ir kļuvuši vienotāki, izrāda vairāk iniciatīvu un paaugstinājusies motivācija.”

“Darba kolektīvā ir uzlabojusies iekšējā komunikācija, izpratne par izglītojošās darbības daudzveidību”.

“Iesaistītie dalībnieki kļūst motivētāki, sociāli atbildīgāki un vairāk domā par Eiropas kopējām vērtībām. Jūtam organizācijas popularitātes, ietekmes un prestiža pieaugumu”.

“Projekta dalībnieki paši ir daudzpusīgi kompetentāki”.

“Uzlabotās svešvalodu zināšanas, nostiprināta pārliecība par sevi un savām prasmēm”.

“Projekts mudināja attīstīt vērtības, kas saistās ar cilvēka cieņu, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesībām jebkurā sociālā slānī”.

“Erasmus+ akreditētā projekta ietvaros trijos gados pieaugusi NVO darbinieku, īpaši no lauku apvidiem, pašapziņa, interese un augsta konkurence, lai dotos uz apmācībām ārvalstīs sociālās iekļaušanas un sociālo tiesību stiprināšanai”.

4.4 Secinājumi

Pētījumā analizētie dati liecina, ka dalība Erasmus+ programmā laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam ir radījusi būtisku pozitīvu ietekmi gan organizāciju, gan personāla līmenī Latvijas pieaugušo izglītības sektorā. Programma ir nozīmīgi veicinājusi mācību piedāvājuma stiprināšanu, profesionālo kompetenču pilnveidi un organizāciju stratēģiskās kapacitātes palielināšanu.

Erasmus+ projekti ir ļāvuši organizācijām izstrādāt plašu praktisku rezultātu klāstu, tostarp mācību programmas, mācību moduļus, mācību materiālus, metodiskos rīkus un digitālos resursus, kurus bieži vien integrē ikdienas mācību un apmācību darbībā. Šo rezultātu atbilstība, kvalitāte un praktiskā pielietojamība ir bijuši galvenie faktori, kas nodrošinājuši to turpmāku izmantošanu. Gadījumos, kad rezultātu izmantošana ir bijusi ierobežota, tas galvenokārt saistīts ar nepietiekamu pielāgošanu konkrētām mērķa grupas vajadzībām, laika trūkumu, plānošanas nepilnībām un izmaiņām organizāciju prioritātēs.

Organizāciju līmenī dalība Erasmus+ programmā ir veicinājusi pieaugušo izglītojamiem piedāvāto mācību iespēju pieejamības, atbilstības un kvalitātes uzlabošanu. Gandrīz visas aptaujātās organizācijas norāda, ka to mācību piedāvājums tagad vairāk atbilst izglītojamo vajadzībām, kā arī ka ir stiprināta kapacitāte izstrādāt un īstenot jaunus vai uzlabotus mācību ceļus. Dalība Erasmus+ ir paplašinājusi organizāciju sadarbības tīklus, izveidojusi jaunus partnerības modeļus (gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī) un palīdzējusi tām palielināt savu redzamību, ietekmi un metodisko kompetenci.

Personāla līmenī Erasmus+ projektu ietekme ir tikpat izteikta. Dalībnieki ziņo par būtiskiem ieguvumiem praktiskajās un pedagoģiskajās prasmēs, starptautiskajās kompetencēs, digitālajā pratībā un profesionālajās zināšanās. Programma ir veicinājusi līderības un projektu vadības spēju stiprināšanu, kā arī paplašinājusi profesionālās izaugsmes iespējas. Turklāt personāls ir padziļinājis izpratni par galvenajām horizontālajām prioritātēm, tostarp iekļaušanu un daudzveidību, Eiropas vērtībām, digitālo transformāciju un vides ilgtspēju. Šie rezultāti sekmē darbinieku motivācijas, pārliecības un iesaistes palielināšanos, veicinot lielāku komandas saliedētību un augstāku organizācijas kopējo sniegumu.

Erasmus+ ir ietekmējis arī organizāciju tematisko fokusu. Pēc projektu īstenošanas lielāka uzmanība organizācijās ir pievērsta iekļaušanai un daudzveidībai, digitālajām prasmēm un aktīvai pilsonībai, atspoguļojot gan ES līmeņa prioritātes, gan mainīgās mācīšanās vajadzības. Lai gan tādas tēmas kā iepriekšējās mācīšanās sasniegumu atzīšana, darba vidē balstītas mācības un izglītojamo uzrunāšana un piesaiste ir retāk aktualizētas, programma tomēr ir paplašinājusi daudzu organizāciju stratēģisko redzējumu.

5 KA1 mobilitātes ietekme uz izglītojamajiem

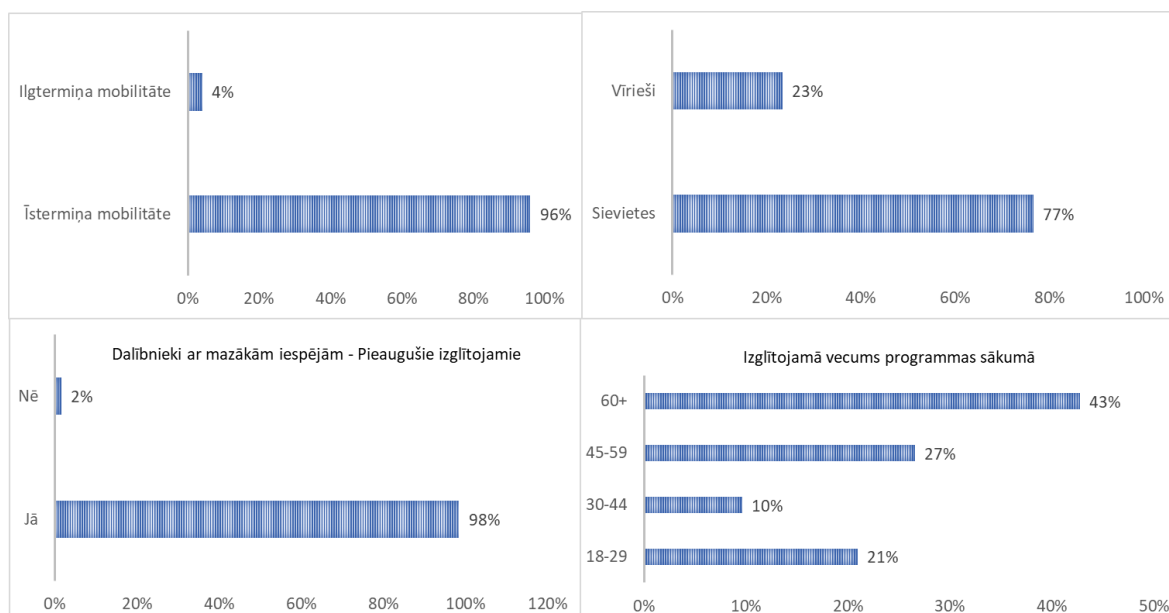
5.1 Ievads

Pieaugušo izglītībā iesaistītos izglītojamos Erasmus+ projekti sasniedz dažādos veidos. No vienas puses, viņi var tieši piedalīties projektu aktivitātēs, piemēram, mobilitātes pasākumos KA1 projektos vai pasākumos, ko KA2 projekti izstrādā un īsteno viņu pašu valstī. No otras puses, viņi var gūt netiešu labumu no projektu rezultātiem, īpaši KA2 projektos, kuros bieži tiek izstrādātas mācību programmas un mācību vai mācīšanās materiāli. Balstoties uz Eiropas Komisijas sniegtajiem monitoringa datiem (ClickSense), šajā nodaļā ir analizēta tikai KA1 mobilitātes ietekme, kas papildināta arī ar intervijām ar pieaugušajiem izglītojamajiem, kuri nesen piedalījušies KA1 mobilitātē.

5.2 Pieaugušo izglītojamo skaits un mobilitāšu veidi (individuālā un grupu mobilitāte)

Eiropas Komisijas sniegtie monitoringa dati (ClickSense) par pieaugušo izglītojamo **individuālajām mobilitātēm** liecina, ka 96% pieaugušo izglītojamo piedalījās īstermiņa mācību mobilitātē, savukārt tikai 4% – ilgtermiņa mobilitātē. Sievietes individuālajās mobilitātēs piedalās ievērojami biežāk nekā vīrieši (77% pret 23%). Lielākā daļa pieaugušo izglītojamo individuālajās mobilitātēs ir dalībnieki ar mazākām iespējām (98%). Vērtējot pēc vecuma grupām, visaktīvākie dalībnieki ir seniori: 60+ vecuma grupas pārstāvji veido 44% no visām mobilitātēm. Otrajā vietā ir dalībnieki vecumā no 45 līdz 59 gadiem (27%), kam seko jaunieši vecumā no 18 līdz 29 gadiem (21%). Vismazāk šādās aktivitātēs iesaistās pieaugušie vecumā no 30 līdz 44 gadiem. To var skaidrot ar faktu, ka šajā vecuma grupā daudziem ir ģimenes ar maziem bērniem, kas apgrūtina dalību.

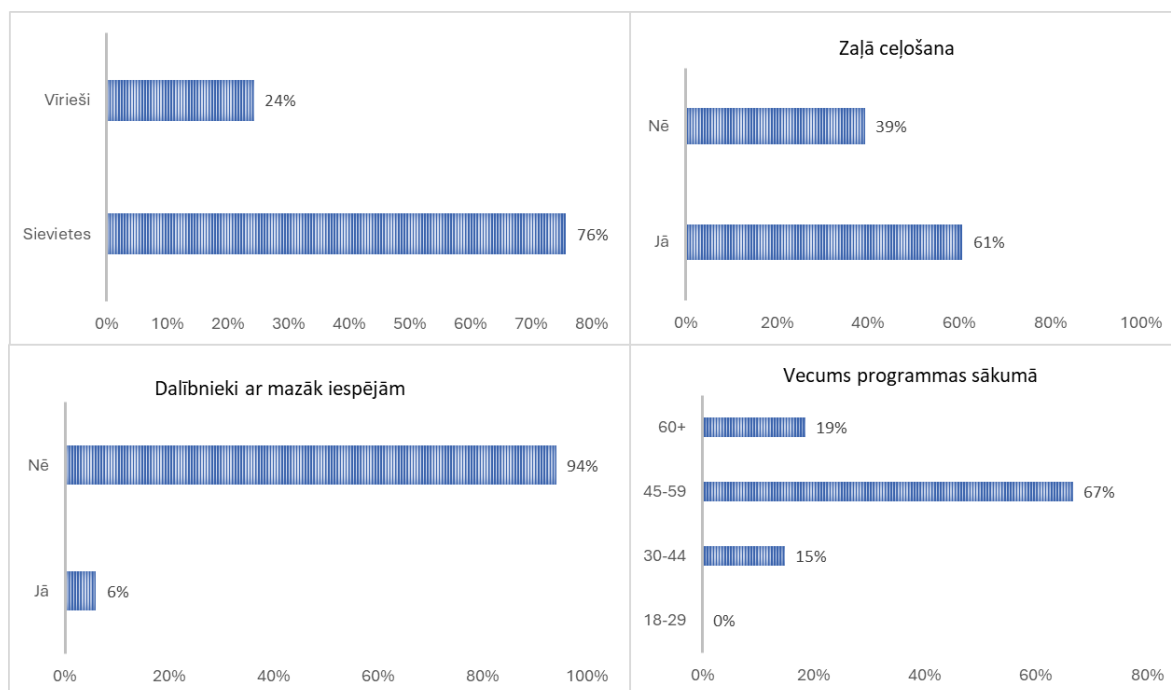
5.1. attēls: Mobilitāšu īpatsvars pēc aktivitātes veida, dzimuma, vecuma programmas sākumā, dalībnieki ar mazākām iespējām. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes. 2021-2025. (N= 24)

Dalībnieku īpatsvars, kas izmanto zaļo ceļošanu, ir 11%. Galvenās uzņemotās valstis šajā periodā bija Itālija (78%), Igaunija (11%), Kipra (6%) un Grieķija (4%). Šis sadalījums palīdz izskaidrot, kāpēc zaļā ceļošana veido tikai 11% no visa ceļojumu skaita: zaļā ceļošana ir reāli īstenojama galvenokārt mobilitātēm uz kaimiņvalsti Igauniju, savukārt ceļošana no Latvijas uz Itāliju, Kipru un Grieķiju gandrīz vienmēr notiek ar aviotransportu.

Monitoringa dati (ClickSense) par pieaugušo izglītojamo **grupu mobilitātēm** liecina, ka līdzīgi kā individuālajās mobilitātēs sievietes tajās piedalās ievērojami biežāk nekā vīrieši (76% pret 24%). Tāpat arī dalībnieki ar mazākām iespējām veido ļoti nelielu daļu (6%). Atšķirības starp individuālo un grupu mobilitāšu dalībniekiem ir vērojamas pēc vecuma sadalījuma un zaļās ceļošanas izmantošanas. Tomēr jāuzsver, ka šīs atšķirības attiecas tikai uz tiem grupu mobilitāšu dalībniekiem, par kuriem sniegta informācija (N=27), nevis uz visiem grupu mobilitāšu dalībniekiem (N=202). Saskaņā ar pieejamajiem vecuma grupu datiem visaktīvākie grupu mobilitātēs ir dalībnieki vecumā no 45 līdz 59 gadiem (67%). Dalībnieku īpatsvars, kas izmanto zaļo ceļošanu, ir salīdzinoši augsts (61%). Galvenās uzņemotās valstis šajā periodā bija Lietuva (21%), Igaunija (14%), Polija (14%) un Kipra (11%) (N=28).

5.2. attēls. Dzimums, vecums programmas sākumā, dalībnieki ar mazākām iespējām un zaļās ceļošanas izmantojošo dalībnieku īpatsvars. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitātes. 2021-2025. (N=202*)

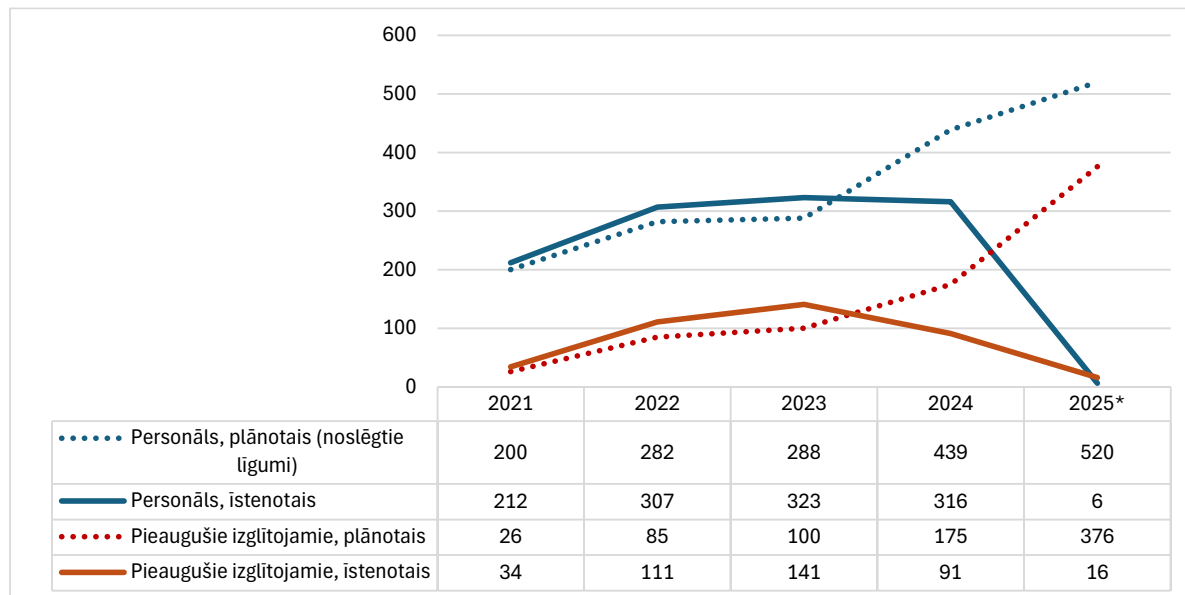

* Dati par dzimumu: N=202; dati par dalībniekiem ar mazākām iespējām: N=202; dati par vecumu: N=27; dati par zaļās ceļošanas īpatsvaru: N=28.

Monitoringa dati (ClickSense) par noslēgtajos līgumos plānotajām un faktiskajām mobilitātēm 2021.-2023. gada projektos liecina, ka par piešķirto finansējumu kopumā tika īstenots vairāk mobilitāšu nekā apstiprināts – organizācijas spēja ietaupīt finansējumu, par to nosūtot mobilitātēs aptuveni 20 papildus dalībniekus (5.3. attēls). 2024.-2025. gada dati, kuri rāda neatbilstību starp mobilitātes plāniem un īstenošanu ir jāvērtē piesardzīgi, jo to īstenošana šī ziņojuma sagatavošanas brīdī vēl var nebūt pilnīgi noslēgusies (projektu īstenošanas termiņi ir 6-18 mēneši). Iespējams, tieši šo

divu gadu projektos biežāk varētu būt sastopami projekta īstenotāju norādītie šķēršļi, ka izmaksas pieaug (ceļš, naktsmītnes), bet Erasmus+ likmes paliek nemainīgas.

5.3. attēls. Plānotās un īstenotās mobilitātes 2021.-2025. gada konkursos

* 2025. gada projekti ziņojuma sagatavošanas brīdī ir aktīvā īstenošanas stadijā.

5.3 KA1 mobilitātes pieredze

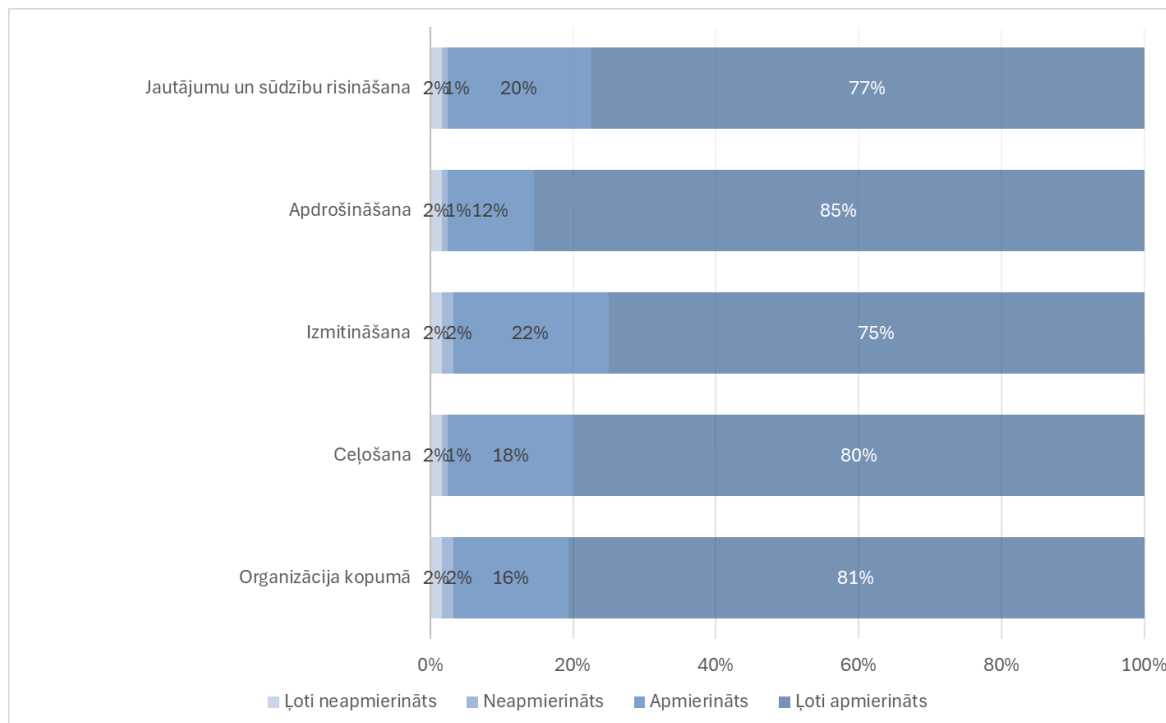
Eiropas Komisijas apkopotie dalībnieku ziņojumu dati liecina, ka no individuālās mobilitātes dalībniekiem, par kuriem ir pieejama informācija (N = 124), 91% mobilitātē piedalījās pirmo reizi, savukārt 9% jau bija piedalījušies vismaz vienu reizi iepriekš.

Kopējie apmierinātības dati, kas mērīti 4 punktu Laikerta skalā, rāda, ka 86% individuālās mobilitātes dalībnieku bija ļoti apmierināti ar savu mobilitātes pieredzi, 13% bija apmierināti, un tikai 1% ziņoja, ka ir neapmierināti.

Attiecībā uz apmierinātību ar konkrētiem mobilitātes organizatoriskajiem aspektiem, visaugstākais ļoti apmierināto dalībnieku īpatsvars tika novērots attiecībā uz apdrošināšanas nodrošinājumu (85%). Mazākais ļoti apmierināto respondentu īpatsvars, lai gan joprojām augsts, ir par izmitināšanas nodrošinājumu (75%). Arī apmierinātība ar kopējo mobilitātes organizāciju ir augsta: 81% dalībnieku norāda, ka ir ļoti apmierināti (5.4. attēls).

Grupu mobilitāšu dalībnieku ziņojumu dati ir pieejami tikai par 28 dalībniekiem. Attiecībā uz šo mobilitāti kopējie apmierinātības dati liecina, ka 93% grupu mobilitātes dalībnieku bija ļoti apmierināti ar savu mobilitātes pieredzi, 4% bija apmierināti, un 4% ziņoja, ka ir neapmierināti. Kopumā 93% dalībnieku bija ļoti apmierināti ar kopējo organizāciju, apdrošināšanas nodrošinājumu un to, kā tika risināti viņu jautājumi vai sūdzības. Nedaudz mazāks, taču joprojām augsts dalībnieku īpatsvars bija ļoti apmierināts ar ceļošanas organizēšanu (89%) un izmitināšanu (86%).

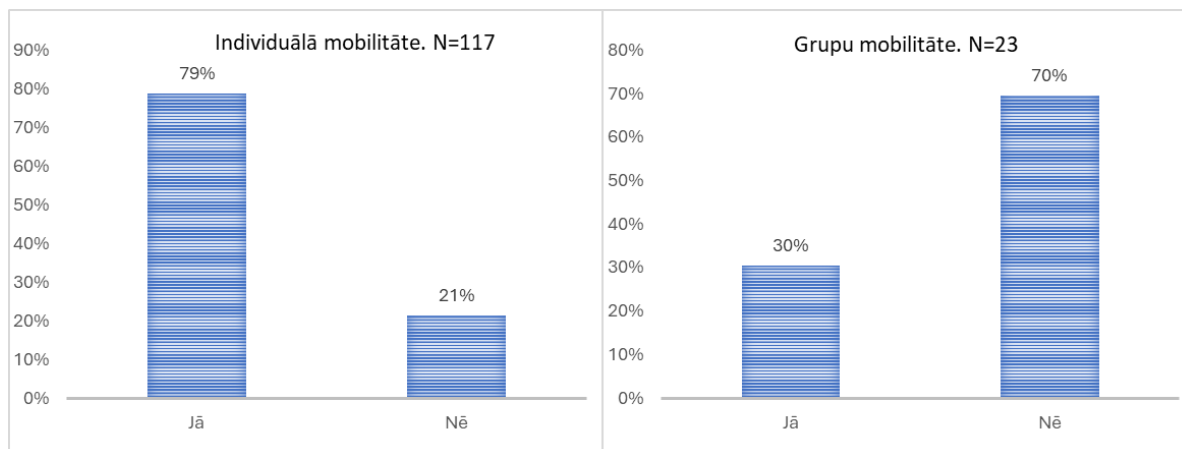
5.4. attēls. Apmierinātība ar mobilitātes organizatoriskajiem aspektiem. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes (N=124)

Visi mobilitātes dalībnieki (gan individuālajās, gan grupu mobilitātēs) piedalījās sagatavošanās aktivitātēs, apmācībās vai saņēma informāciju no savas organizācijas. Nevienš dalībnieks nenorādīja, ka sagatavošanās nebūtu bijusi noderīga. Teju visi dalībnieki, izņemot vienu, atzīmēja, ka ir sapratuši ar mobilitāti saistītās prasības un ka ir parakstījuši mācību līgumu vai līdzīgu dokumentu, kurā noteikti sagaidāmie mācību rezultāti.

Atbalstu valodu prasmju uzlabošanai pirms mobilitātes vai tās laikā saņēma 79% individuālās mobilitātes dalībnieku un 30% grupu mobilitātes dalībnieku.

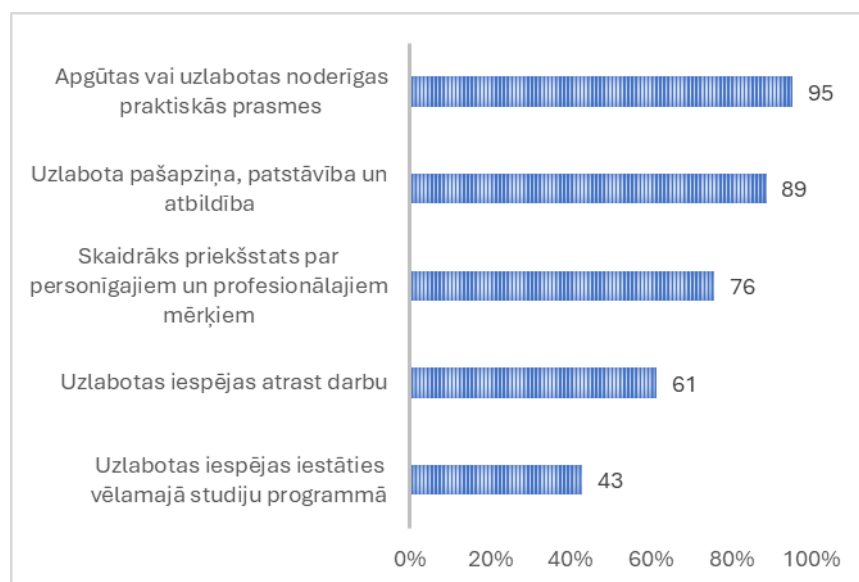
5.5. attēls. Dalībnieki, kas saņēmuši atbalstu valodu prasmju uzlabošanai pirms mobilitātes perioda vai tā laikā. Pieaugušie izglītojamie. Individuālās mobilitātes (N=117). Grupu mobilitātes (N=23)

5.4 Mobilitātes ietekme uz izglītojamo attieksmēm un uzvedību

Saskaņā ar dalībnieku ziņojumu datiem gandrīz visi (99%) **individuālās mobilitātes** dalībnieki norāda, ka ir guvuši labumu no dalības mobilitātes aktivitātēs (pieaugušie izglītojamie, N=124). Lielākā dalībnieku daļa (95%) ziņo, ka ir apguvuši vai uzlabojuši noderīgas praktiskās prasmes. Ļoti ievērojama daļa (89%) norāda, ka ir stiprinājuši pašapziņu, patstāvību un atbildības sajūtu. Trīs ceturtdaļas individuālās mobilitātes dalībnieku (76%) tagad skaidrāk apzinās savus personīgos un profesionālos mērķus. Turklāt 61% ziņo par uzlabotām iespējām atrast darbu, savukārt 43% norāda, ka ir palielinājušās viņu iespējas iestāties vēlamajā studiju programmā (5.6. attēls).

5.6. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē. Pieaugušie izglītojamie. Individuālā mobilitāte (N=124)

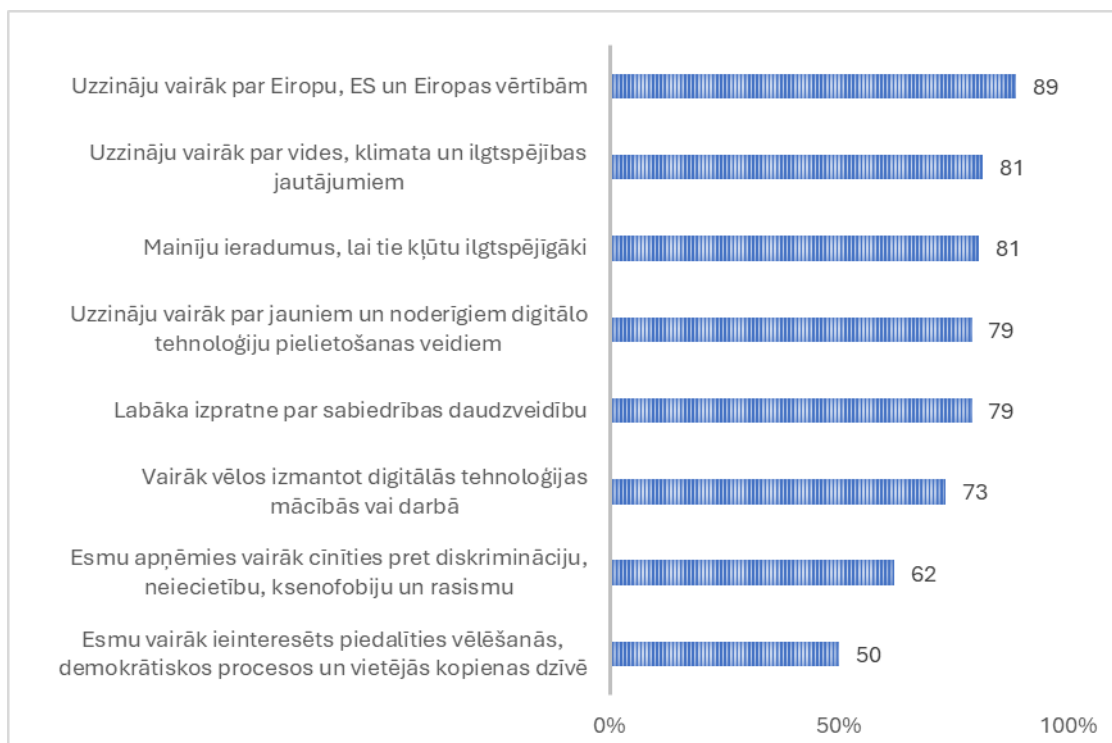

Saskaņā ar dalībnieku ziņojumu datiem lielākajai daļai izglītojamo (98%) **individuālā mobilitāte** ir stiprinājusi piederības sajūtu Eiropai. Attiecībā uz iegūtajām zināšanām par horizontālajām prioritātēm 89% atzīmē, ka ir uzzinājuši vairāk par Eiropu, ES un Eiropas vērtībām. Būtiska dalībnieku daļa (81%) norāda, ka ir guvuši vairāk zināšanu par vides, klimata un ilgtspējas jautājumiem un ir mainījuši savus paradumus, lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību.

Vēl 79% ir apguvuši jaunus un noderīgus veidus, kā pielietot digitālās tehnoloģijas, un 73% norāda, ka tagad ir motivētāki izmantot digitālos rīkus savās mācībās vai darbā. 79% atzīmē, ka mobilitātes pieredze viņiem devusi labāku izpratni par sabiedrības daudzveidību. Gandrīz divas trešdaļas dalībnieku (62%) norāda, ka viņiem tagad ir vairāk apņēmības cīnīties pret diskrimināciju, neiecietību, ksenofobiju un rasismu, savukārt puse (50%) ziņo, ka viņiem ir pieaugusi interese piedalīties vēlēšanās, citos demokrātiskos procesos un savas vietējās kopienas dzīvē (5.7. attēls).

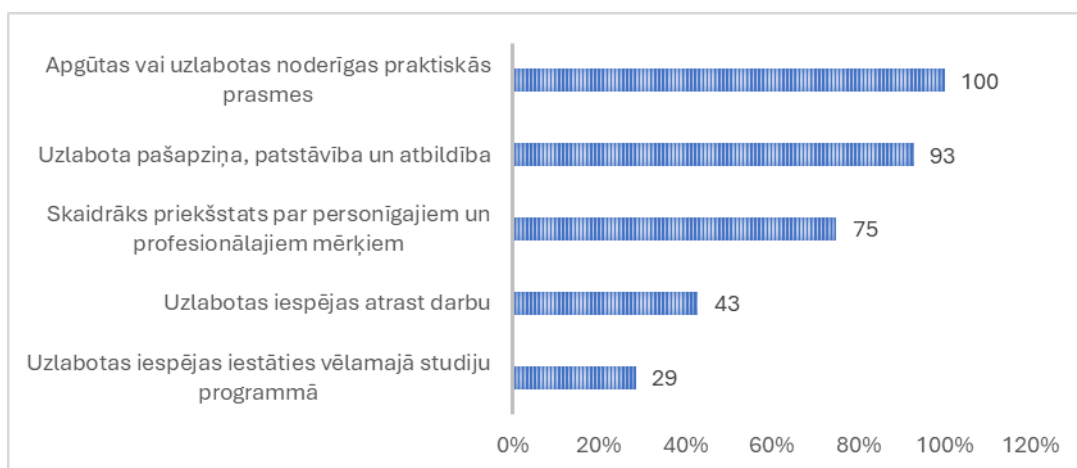
Papildus visiem citiem ieguvumiem 94% dalībnieku ziņo, ka viņi ir uzlabojuši savas prasmes tajā valodā, kas tika izmantota viņu individuālās mobilitātes laikā, savukārt 5% norāda, ka jau pirms tam brīvi pārvaldīja attiecīgo valodu.

5.7. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē saistībā ar zināšanām par horizontālajām prioritātēm. Pieaugušie izglītojamie. Individuālā mobilitāte (N=124)

Grupu mobilitātes dalībnieki ir vēl pozitīvāki attiecībā uz savu mobilitātes pieredzi (pieaugušie izglītojamie, N=28), un visi norāda, ka ir guvuši labumu no dalības aktivitātēs. Visi dalībnieki ziņo, ka ir apguvuši vai uzlabojuši noderīgas praktiskās prasmes. Ļoti ievērojama daļa (93%) norāda, ka ir stiprinājuši pašapziņu, patstāvību un atbildības sajūtu. Trīs ceturtdaļas grupu mobilitātes dalībnieku (75%) tagad skaidrāk apzinās savus personīgos un profesionālos mērķus. Turklāt 43% ziņo par uzlabotām iespējām atrast darbu, savukārt 29% norāda, ka ir palielinājušās viņu iespējas iestāties vēlamajā studiju programmā (5.8. attēls).

5.8. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitāte (N=28)

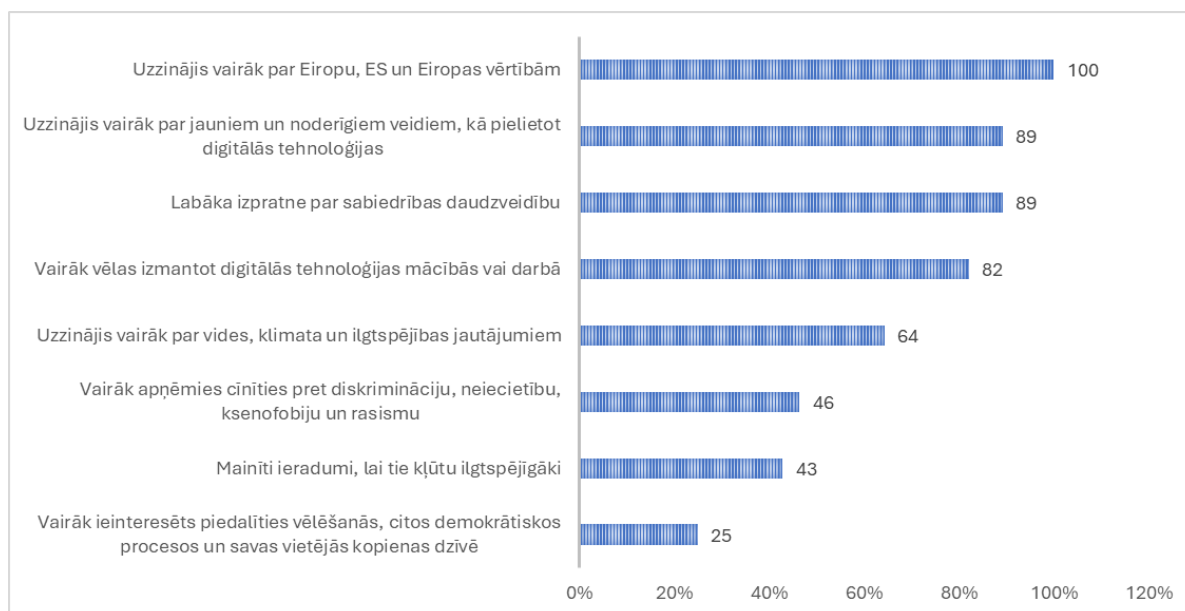

Visiem izglītojamajiem grupu mobilitāte ir stiprinājusi piederības sajūtu Eiropai. Attiecībā uz iegūtajām zināšanām par horizontālajām prioritātēm visi 28 dalībnieki norāda, ka ir uzzinājuši vairāk par Eiropu, ES un Eiropas vērtībām. Būtiska dalībnieku daļa (89%) atzīmē, ka ir apguvuši jaunus un noderīgus veidus, kā pielietot digitālās tehnoloģijas. Vēl 89% norāda, ka mobilitātes pieredze viņiem devusi labāku izpratni par sabiedrības daudzveidību. 82% norāda, ka tagad ir motivētāki izmantot digitālos rīkus savās mācībās vai darbā. Gandrīz divas trešdaļas dalībnieku (64%) norāda, ka ir uzzinājuši vairāk par vides, klimata un ilgtspējas jautājumiem, un 43% atzīst, ka ir mainījuši savus paradumus, lai tie kļūtu ilgtspējīgāki.

Salīdzinoši mazāka grupu mobilitātes dalībnieku daļa (46%) norāda, ka tagad ir vairāk apņēmušies cīnīties pret diskrimināciju, neiecietību, ksenofobiju un rasismu, savukārt tikai 25% ziņo par pieaugušu interesi piedalīties vēlēšanās, citos demokrātiskos procesos un savas vietējās kopienas dzīvē (5.9. attēls).

Papildus citiem ieguvumiem 61% dalībnieku norāda, ka ir uzlabojuši savas prasmes tajā valodā, kas tika izmantota grupu mobilitātes laikā, savukārt 18% norāda, ka attiecīgo valodu jau iepriekš pārvaldījuši brīvi. Piektdaļa dalībnieku (21%) ziņo, ka viņu prasmes mobilitātē izmantotajā valodā nav uzlabojušās.

5.9. attēls. Izglītojamo ieguvumi no dalības KA1 mobilitātē saistībā ar zināšanām par horizontālajām prioritātēm. Pieaugušie izglītojamie. Grupu mobilitāte (N=28)

5.5 Secinājumi

KA1 mobilitātes pieaugušo izglītojamajiem analīze Erasmus+ programmas 2021.-2024. gada periodā parāda, ka mobilitātes aktivitātes ir sniegušas ievērojamus un daudzpusīgus ieguvumus iesaistītajiem izglītojamajiem, neraugoties uz pastāvošajiem izaicinājumiem, kas saistīti ar dalībnieku profilu un sasniedzamību. Kopumā KA1 mobilitātei ir bijusi spēcīga pozitīva ietekme uz izglītojamo prasmēm, attieksmēm un iesaisti mūžizglītībā, kā arī tā ir devusi ieguldījumu plašākās Eiropas prioritātēs, piemēram, iekļaušanā, ilgtspējā un digitālajā transformācijā.

Pētījuma dati liecina, ka KA1 mobilitāte joprojām ir ļoti pieejama tiem, kas piedalās pirmo reizi: lielākā daļa (91%) mobilitātes dalībnieku starptautiskā mācību mobilitātē

piedalījās pirmo reizi. Tomēr mobilitāte turpina piesaistīt salīdzinoši šauru dalībnieku profilu, jo sievietes ir būtiski vairāk pārstāvētas nekā vīrieši. Vecākā gadagājuma pieaugušie, īpaši 60+ vecuma grupā, veido lielāko daļu individuālās mobilitātes dalībnieku, savukārt pieaugušie vecumā no 30 līdz 44 gadiem (tie, kuriem visbiežāk ir ģimenes pienākumi) ir nepietiekami pārstāvēti. Ceļošanas paradumi un galamērķu izvēle norāda, ka ģeogrāfiskie ierobežojumi, īpaši gadījumos, kad mobilitāte saistīta ar tālajiem ceļojumiem, var ierobežot iespējas izmantot videi draudzīgākus ceļošanas veidus.

Izglītojamo kopējā apmierinātība ar mobilitāti gan individuālajās, gan grupu mobilitātēs ir ārkārtīgi augsta. Dalībnieki ir ļoti apmierināti ar organizāciju, sagatavošanos, izmitināšanu un apdrošināšanu, un lielākā daļa savu pieredzi vērtē kā ļoti pozitīvi. Teju visi dalībnieki ir saņēmuši sagatavošanas atbalstu, un lielākā daļa skaidri izprata savus mācību mērķus, kas liecina par augstu mobilitātes īstenošanas procesu kvalitāti.

KA1 mobilitāte ir saistīta ar būtiskiem un daudzdimensionāliem mācīšanās rezultātiem. Izglītojamie ziņo par ievērojamiem uzlabojumiem praktiskajās prasmēs, pašapziņā, patstāvībā un skaidrībā par personīgajiem un profesionālajiem mērķiem. Mobilitāte uzlabo arī karjeras perspektīvas daudziem dalībniekiem, īpaši caur nodarbinātības iespēju palielināšanos, digitālo kompetenču stiprināšanu un valodas prasmju uzlabošanu. Programma papildus sniedz ieguldījumu pilsoniskajā un vērtībās balstītajā mācīšanās procesā: dalībnieki norāda uz padziļinātu izpratni par Eiropas vērtībām, lielāku izpratni par sabiedrības daudzveidību un spēcīgāku apņemšanos īstenot ilgtspējīgu dzīvesveidu. Daudzi norāda arī uz izmaiņām attieksmē pret dalību demokrātiskos procesos, lai gan šī tendence ir izteiktāka individuālās mobilitātes dalībnieku vidū nekā grupu mobilitātes dalībnieku vidū.

Pētījuma rezultāti arī parāda, ka mobilitāte sniedz nozīmīgu ieguldījumu izglītojamo valodu prasmju attīstībā. Gandrīz visi individuālās mobilitātes dalībnieki ziņo par valodas prasmju uzlabošanu, kas atspoguļo viņu mācīšanās pieredzes ieinteresējošo un vidi mainīšo raksturu. Lai gan uzlabojumu līmenis ir zemāks grupu mobilitātes dalībniekiem, tomēr ievērojama daļa arī šajā grupā norāda uz progresu.

Neskatoties uz KA1 mobilitātes kopējo veiksmīgumu, atšķirības starp individuālo un grupu mobilitāti liecina, ka mobilitātes forma ietekmē mācību ieguvumus, īpaši attiecībā uz ilgtspējīgas uzvedības nostiprināšanu un pilsonisko iesaisti.

Kopumā KA1 mobilitātei ir skaidra un pozitīva ietekme uz pieaugušajiem izglītojamajiem Latvijā, nodrošinot augstas kvalitātes mācību pieredzi, kas veicina personīgo izaugsmi, profesionālo attīstību un spēcīgāku piederības sajūtu Eiropai. Lai uzlabotu mobilitātes iekļaujošo raksturu un ilgtermiņa ietekmi, turpmākajiem centieniem būtu jāfokussējas uz pieaugušo ar mazākām iespējām iesaistes palielināšanu, atbalstu izglītojamajiem ar ģimenes vai darba pienākumiem, zaļās mobilitātes iespēju stiprināšanu tur, kur tas ir iespējams, kā arī uz faktoru novēršanu, kas rada plaisu starp plānotajām un īstenotajām mobilitātēm.

D – Erasmus+ ietekme uz “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgām vērtībām un pilsonisko iesaistīšanos”

6 Erasmus+ projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos” raksturojums

6.1 Ievads

Viens no Erasmus+ galvenajiem mērķiem ir “veicināt pilsoņu tiesības piedalīties demokrātiskajā dzīvē un sekmēt aktīvu iesaisti visos līmeņos – vietējā, nacionālā un Eiropas līmenī”. Attiecībā uz pieaugušo izglītojamajiem īpaši nozīmīgi ir stiprināt viņu spēju piedalīties demokrātiskajā dzīvē, kā arī attīstīt Eiropas kopīgās vērtības, veicināt pilsonisko iesaisti un attīstīt kritiskās prasmes un lietpratību.

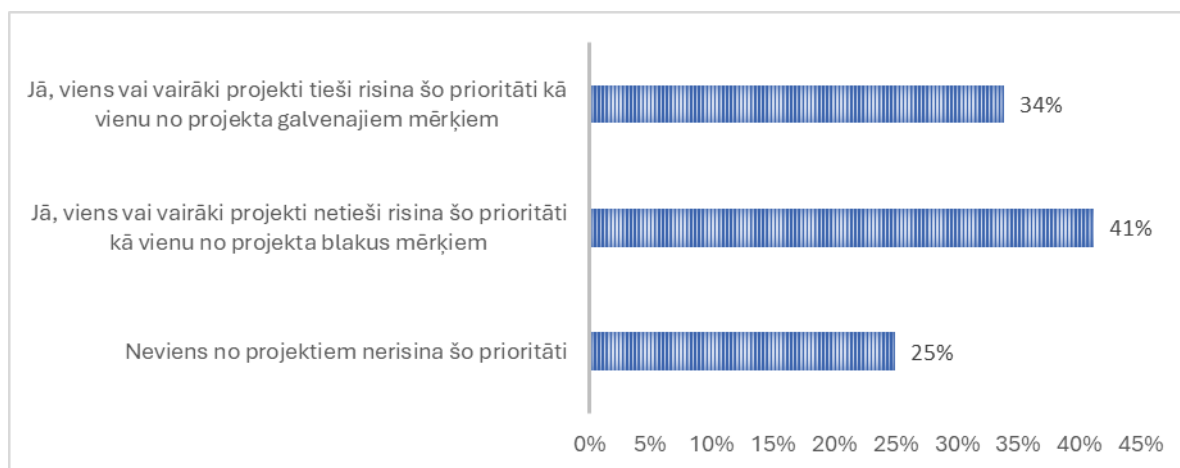
Šī nodaļa aplūko jautājumu, cik lielā mērā Erasmus+ projekti risina Erasmus+ prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” un kādas organizācijas to īsteno. Tāpat nodaļā ir analizēti šo projektu izvirzītos mērķus un īstenotās aktivitātes.

6.2 Organizācijas

No 68 aptaujātajām organizācijām 34% atzīmē, ka viens vai vairāki no viņu projektiem (KA1 vai KA2) tieši risina Erasmus+ prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”. Vēl 41% norāda, ka viens vai vairāki no viņu projektiem šo prioritāti risina netieši, savukārt 25% uzskata, ka neviens no viņu projektiem šo tēmu nerisina.

6.1. attēls. Apmērs, kādā projekti risina prioritāro tēmu “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=68)

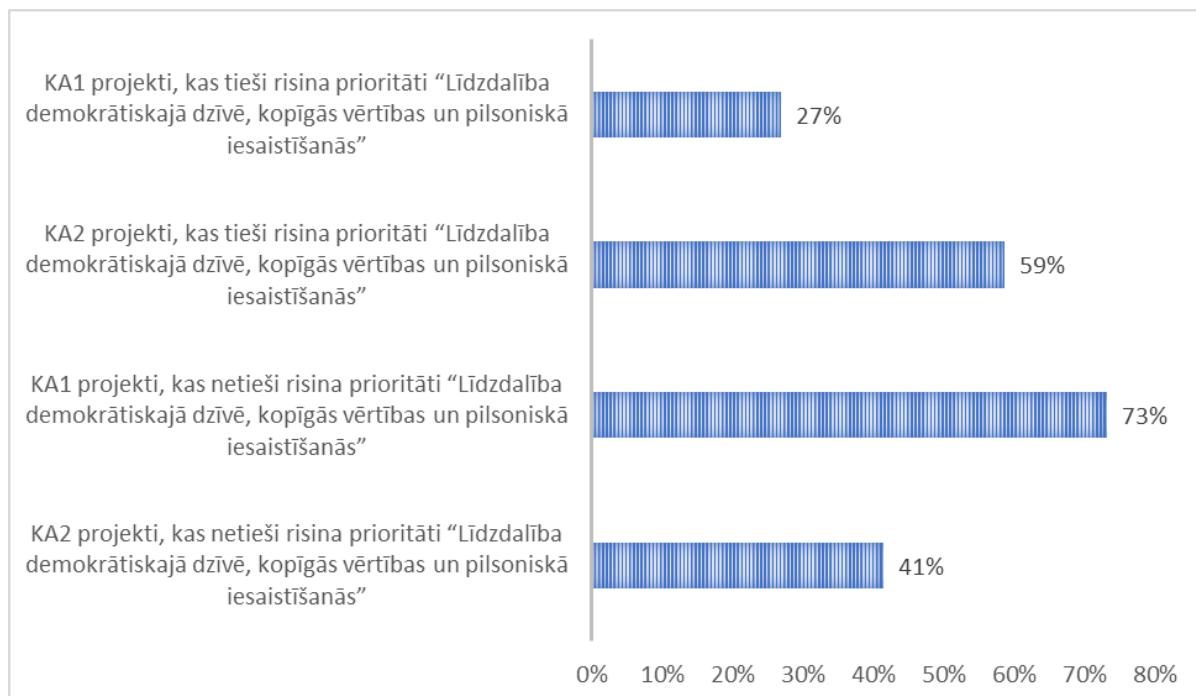
Vai kāds no Jūsu Erasmus+ projektiem pieaugušo izglītībā kopš 2021. gada tieši vai netieši attiecas uz Erasmus+ prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

Aptaujas dati atklāj, ka no tām organizācijām, kas risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, 27% KA1 projektu un 59% KA2 projektu tieši risina šo prioritāti. Savukārt 73% KA1 projektu un 41% KA2 projektu šo prioritāti risina netieši (6.2. attēls).

6.2. attēls. Apmērs, kādā KA1 un KA2 projekti tieši vai netieši risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=26, 29)

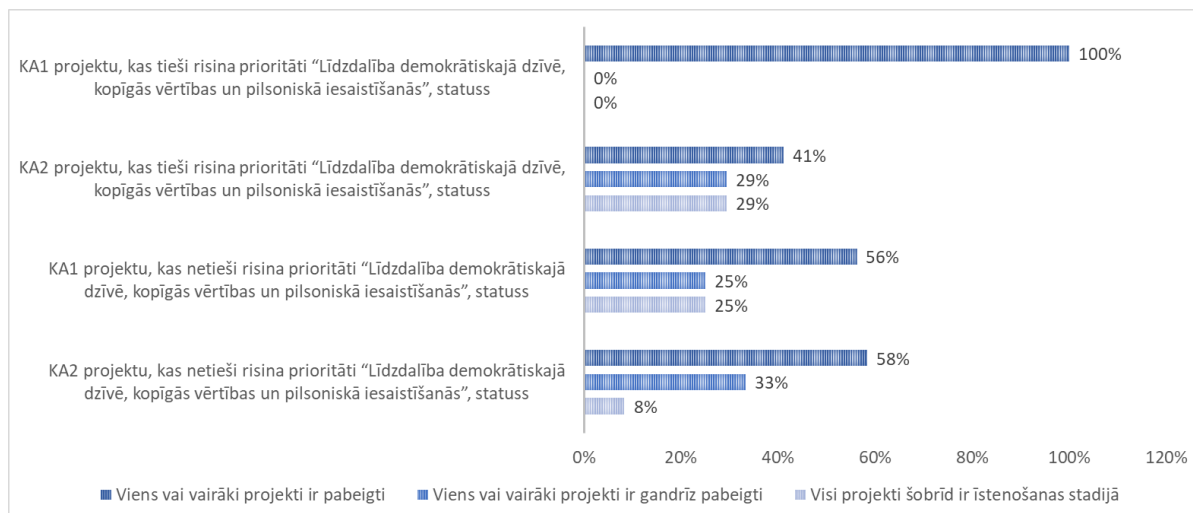
Iepriekšējā jautājumā Jūs norādījāt, ka viens vai vairāki no Jūsu Erasmus+ projektiem tieši vai netieši attiecas uz Erasmus+ prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”. Lūdzu, norādiet, uz kādu projekta veidu tas attiecas.

Aptaujas dati liecina, ka projektu, kas risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, ieviešanas statuss ir atšķirīgs. Daļa projektu jau ir pabeigti vai tuvojas pabeigšanai, savukārt citi joprojām tiek īstenoti. Detalizēts pārskats par projektu īstenošanas progresu dažādās projektu grupās ir sniegts 6.3. attēlā.

6.3. attēls. KA1/KA2 projektu statuss, kas tieši vai netieši risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N = 6, 17, 16, 12)

Iepriekšējā jautājumā Jūs norādījāt, ka Jūs īstenojat KA1/ KA2 projektu (vai projektus), kas ir tieši/ netieši saistīti ar prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”. Kāds ir šī projekta vai projektu statuss?

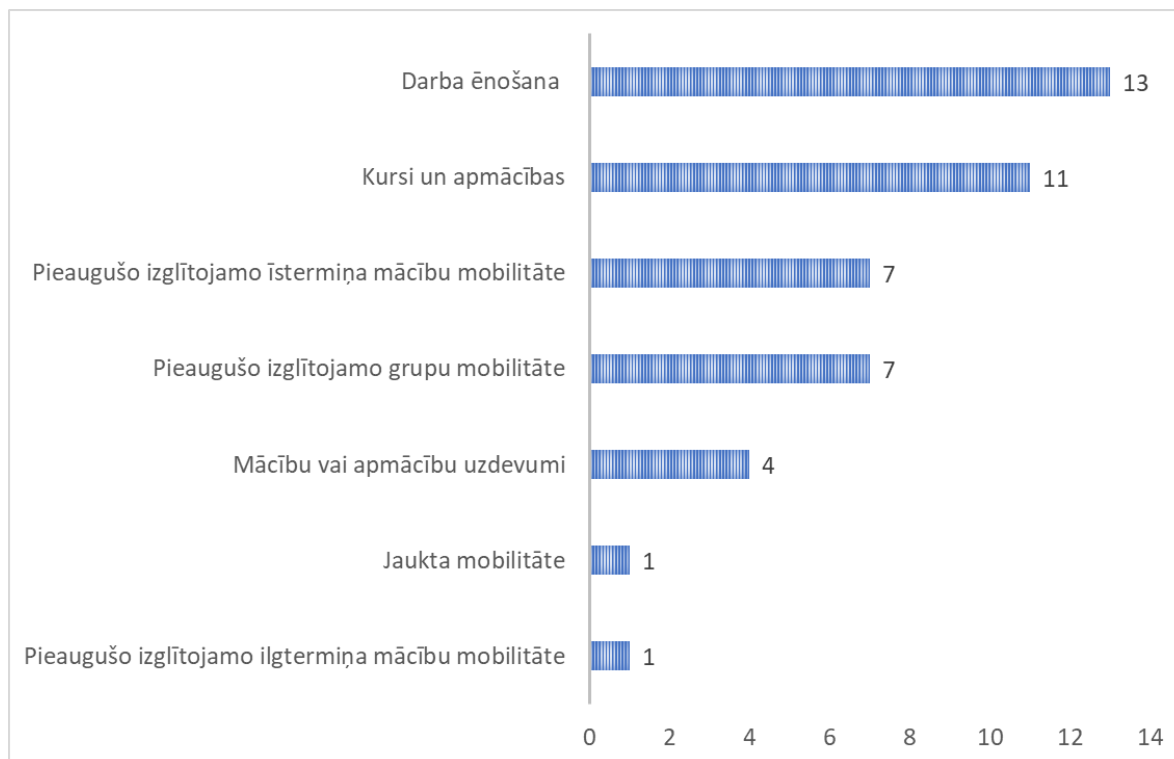

6.3 Projektu mērķi un aktivitātes

KA1 projektos organizētās aktivitātes, kas risina vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus, ir daudzveidīgas. Ēnošana darbavietā tika īstenota 13 projektos, savukārt kursi un mācību aktivitātes tika īstenota 11 projektos. Pieaugušo izglītojamo grupu mobilitāte tika īstenota 7 projektos, un īstermiņa pieaugušo izglītojamo mācību mobilitāte tika īstenota vēl 7 projektos. Visretāk īstenojās aktivitātes bija mācīšanas vai apmācību uzdevumi (4 projekti), ilgtermiņa pieaugušo izglītojamo mācību mobilitāte (1 projekts) un kombinētā mobilitāte (1 projekts).

6.4. attēls. KA1 projektu aktivitātes, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=22). Projektu skaits

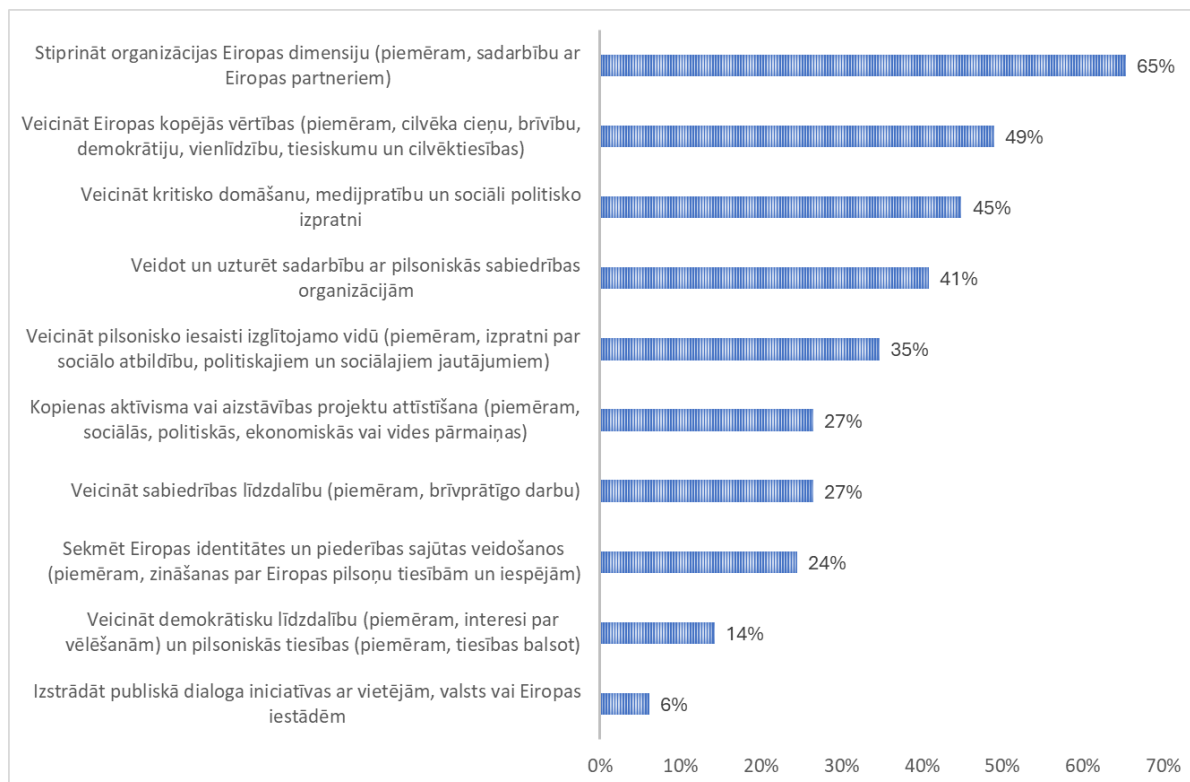
Kādas aktivitātes tika organizētas Jūsu visnesenāk pabeigtajā vai vistuvāk noslēgumam īstenotajā KA1 projektā, kas risina vienu vai vairākus aspektus prioritātē “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

Visbiežāk minētais mērķis projektiem, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus, ir organizācijas Eiropas dimensijas stiprināšana (65%). Otrs visbiežāk minētais mērķis ir Eiropas kopīgo vērtību veicināšana (49%), kam seko kritiskās domāšanas, mediju pratības un sociāli politiskās izpratnes veicināšana (45%). Visretāk minētais mērķis ir sabiedriskā dialoga iniciatīvu attīstīšana sadarbībā ar vietējām, valsts vai Eiropas līmeņa institūcijām (6%) (6.5. attēls).

6.5. attēls. Projektu (KA1 un KA2) mērķi, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=49)

Kāds bija mērķis Jūsu visnesenāk pabeigtajā vai vistuvāk noslēgumam īstenotajā KA2 vai KA1 Erasmus+ projektā, kas risina vienu vai vairākus aspektus prioritātē “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

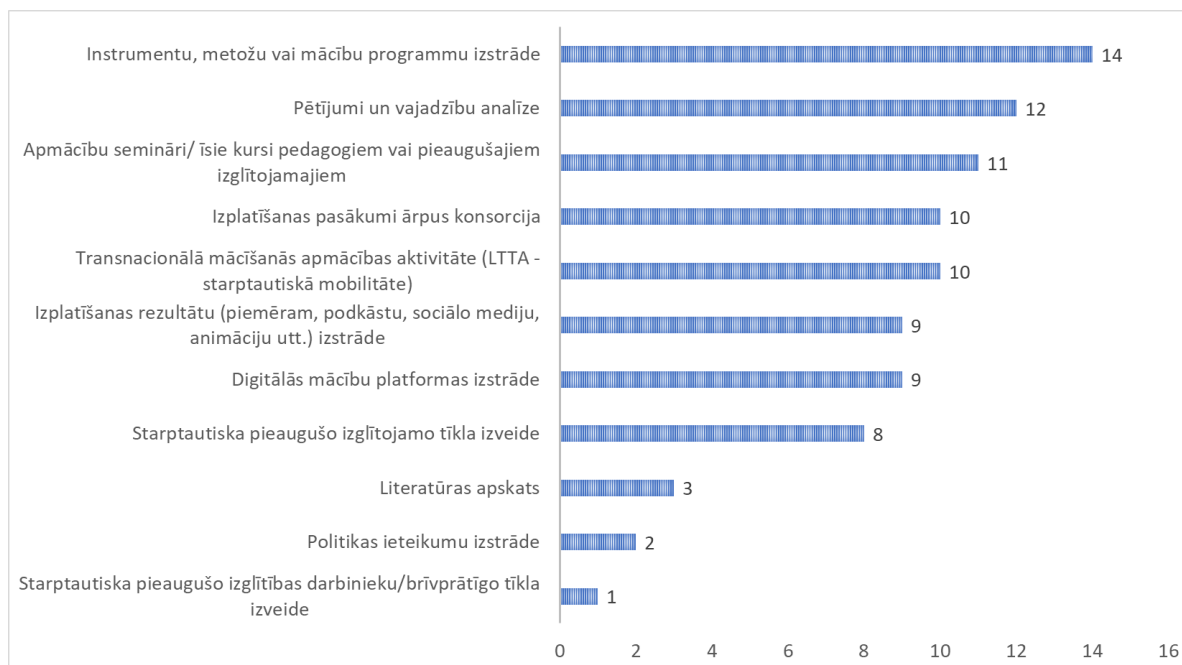

KA2 projektos organizētās aktivitātes, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus, arī ir daudzveidīgas. Instrumentu, metožu vai mācību programmu izstrāde tika veikta 14 projektos, savukārt pētījumi un vajadzību analīzes 12 projektos. 11 projektos tika īstenotas apmācību darbnīcas un īsie kursi pedagogiem vai pieaugušajiem izglītojamajiem.

Multiplikācijas vai izglītojošie pasākumi ārpus konsorcija tika organizēti 10 projektos. Transnacionālā mācīšanās apmācības aktivitāte (LTTA – starptautiskā mobilitāte) arī tika īstenota 10 projektos. Digitālās mācību platformas izstrāde notika 9 projektos, un izplatīšanas materiāli tika izstrādāti vēl 9 projektos. Visretāk īstenotās aktivitātes bija literatūras apskati (3 projekti), politikas ieteikumu izstrāde (2 projekti) un starptautiska pieaugušo izglītības darbinieku vai brīvprātīgo tīkla izveide (1 projekts) (6.6. attēls).

6.6. attēls. KA2 projektu aktivitātes, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=28). Projektu skaits

Kādas aktivitātes tika organizētas Jūsu visnesenāk pabeigtajā vai vistuvāk noslēgumam īstenotajā KA2 Erasmus+ projektā, kas risina vienu vai vairākus aspektus prioritātē “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

Gadījuma izpētē iekļautie projekti atklāj ļoti lielu projektu mērķu un aktivitāšu daudzveidību. Ja projekts “NVO pedagogu kompetenču uzlabošana sociālās iekļaušanas jomā” risina jautājumus par sociālo iekļaušanu un mazāk aizsargātu grupu aizstāvību, tad projekts “Sadarbība izpratnes vairošanai par vardarbību pret sievieti” aktualizē jautājumu par vardarbību pret sievieti un rosina dažādus sadarbības partnerus (pašvaldību sociālo dienestu darbiniekus, mediķus, psihologus, policistus) meklēt iespējas vardarbības mazināšanai arī pēc projekta beigām.

Uz sociālo iekļaušanu ir vērsts arī projekts “CARE: Sociālās nāves izpratnes veicināšanas iniciatīva”, un tas sekmē sociālās izolācijas fenomena izpratni, īpaši darba vidē, un ieteikumu par rīcību, kas mazina sociālās izolācijas tendences, izstrādi.

Savukārt projekta “Iekļaujoša cilvēktiesību izglītība – ceļš uz pilsonisko līdzdalību un Eiropas pilsoņu kopīgām vērtībām” mērķis ir veidot izpratni par cilvēktiesībām kā kopīgu vērtību Eiropā un īpaši jaunajās dalībvalstīs, kā arī attīstīt kvalitatīvu, mūsdienīgu un iekļaujošu izglītību cilvēktiesību jomā.

Vēl divi citi projekti, kas iekļauti gadījumu analīzē, ir vērsti uz vietējās kopienas iedzīvotāju aktivizēšanu tūrisma veicināšanai un kultūras mantojuma apzināšanai.

Četri no gadījumu izpētē iekļautajiem projektiem ir KA2 maza mēroga partnerību projekti pieaugušo izglītībā, un divi ir KA2 sadarbības partnerību projekti pieaugušo izglītībā. Projektos īstenotās aktivitātes ir daudzveidīgas, piemēram, izpētes veikšana un vajadzību analīze, rokasgrāmatu sagatavošana, apmācību

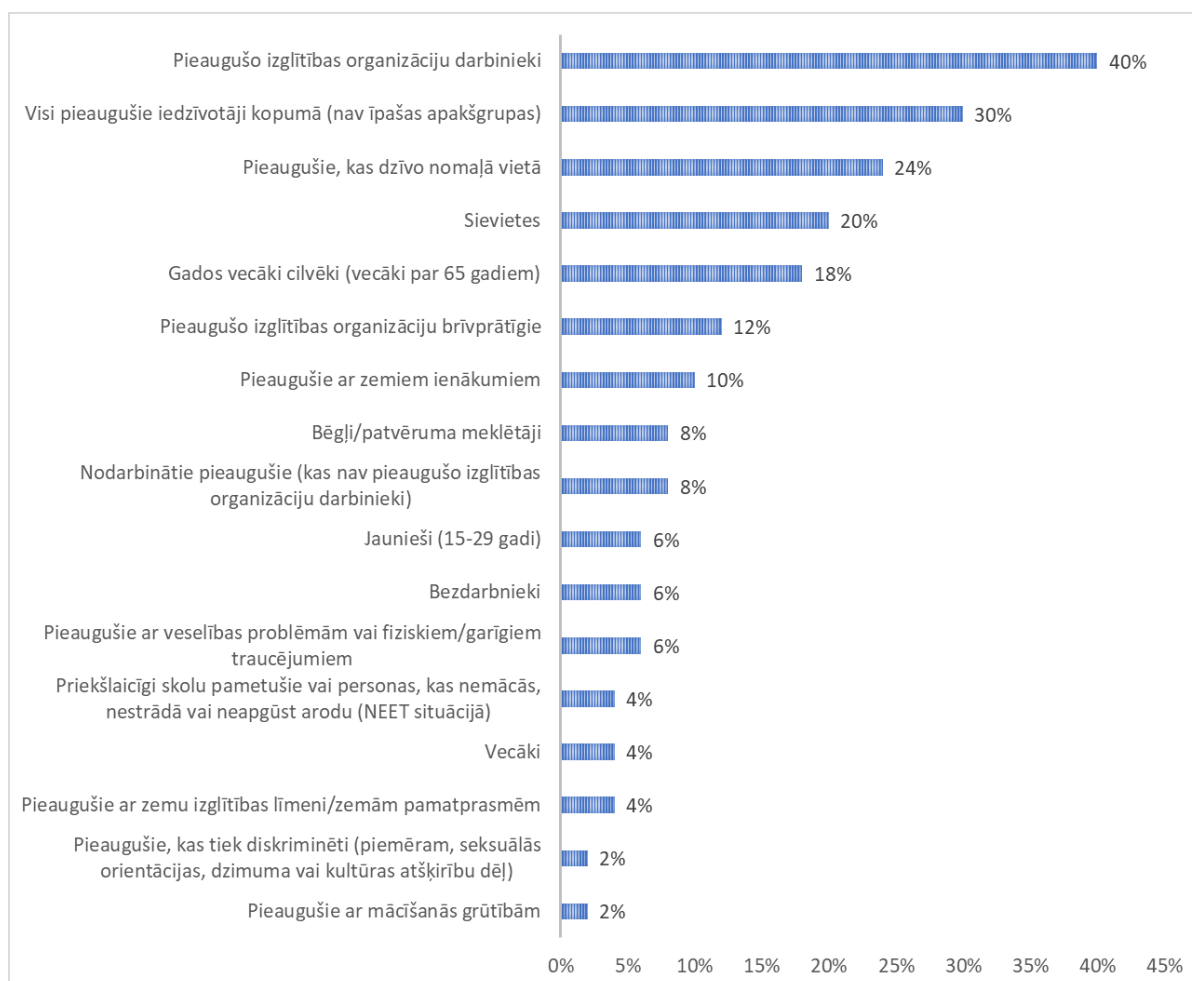
metodoloģija, starptautiski un vietēja līmeņa semināri, lekcijas, meistarklases, konferences un sociālas kampaņas. Detalizēts projektu mērķu un aktivitāšu apraksts sniegts 3. Pielikumā “Gadījumu izpētē iekļauto projektu apraksts”.

6.4 Mērķa grupas

Aplūkojot galvenās mērķa grupas KA1 un KA2 projektiem, kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus, redzams, ka visbiežāk sastopamā mērķa grupa ir pieaugušo izglītības organizāciju personāls (40%). Otra visbiežāk sasniegtā grupa ir sabiedrība kopumā (30%), kam seko pieaugušie, kas dzīvo attālās teritorijās (24%). Sievietes (20%) un seniori (18%) arī parādās kā salīdzinoši bieža mērķa grupas šajos projektos (6.7. attēls).

6.7. attēls. Pieaugušo izglītojamo grupas, kuras mērķē projekti (KA1 un KA2), kas risināja vienu vai vairākus prioritātes “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” elementus (N=59)

Kādas bija pieaugušo apmācāmo mērķa grupas Jūsu projektā, kas risināja vienu vai vairākus aspektus prioritātē “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

Gadījumu izpētē iekļauto projektu mērķa grupas ir NVO pedagogi, cilvēktiesību speciālisti, darba aizsardzības speciālisti no partnerorganizāciju tīkliem, pašvaldību

sociālo dienestu darbinieki, mediķi, psihologi, policisti, tūrisma speciālisti, vietējās kopienas pārstāvji un plašāka sabiedrība. Detalizēts gadījumu apraksts sniegts 3. Pielikumā “Gadījumu izpētē iekļauto projektu apraksts”.

6.5 Secinājumi

Pētījuma datu analīze liecina, ka Erasmus+ ir nozīmīga loma attiecībā uz projektiem, kas pieaugušo izglītības sektorā Latvijā risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”. Gan KA1, gan KA2 projekti veicina demokrātisko līdzdalību, stiprina Eiropas vērtības un veicina pilsonisko informētību pieaugušo izglītojamo un pedagogu vidū.

Ievērojama organizāciju daļa (34%) norāda, ka to Erasmus+ projekti tieši risina šo prioritāti, savukārt daudzas citas organizācijas (41%) savos projektos to dara netieši. KA2 projekti īpaši bieži ietver demokrātiskās līdzdalības un pilsoniskās iesaistes komponentes (59% no tiem tieši risina šo prioritāti). KA2 projektu darbības jomas ietver gan stratēģisko sadarbību, inovācijas, gan tādu rezultātu izstrādi kā mācību programmas, mācību materiāli un digitālās platformas, kas ietver pilsoniskās un Eiropas vērtībās balstītas izglītības elementus. Savukārt KA1 projekti biežāk integrē demokrātiskās līdzdalības dimensiju netieši, caur mobilitātes pieredzi, kas paplašina izglītojamo pilsonisko apziņu un izpratni par Eiropas vērtībām.

Analizēto projektu mērķi un aktivitātes ir daudzveidīgi, sākot ar organizāciju Eiropas dimensijas stiprināšanu un kopīgo vērtību veicināšanu, līdz kritiskās domāšanas, mediju prātības un sociāli politiskās izpratnes uzlabošanai. Lai gan daudzi projekti tiecas stiprināt izglītojamo pilsoniskās kompetences un informētību, salīdzinoši maz projektu īsteno padziļinātas iesaistes formas, piemēram, sabiedriskā dialoga veidošanu ar institūcijām. Tas norāda, ka projekti lielākoties koncentrējas uz izglītojošām un izpratni veicinošām aktivitātēm, nevis uz aktīvas līdzdalības mehānismiem.

Gadījumu analīzes projekti vēl vairāk izgaismo tematisko daudzveidību šīs prioritātes ietvaros. Daži no projektiem koncentrējas uz sociālo iekļaušanu un mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupu aizstāvību, citi pievēršas vardarbības pret sievietēm mazināšanai, cilvēktiesību izglītībai, sociālās izolācijas problēmām vai vietējo kopienu aktivizēšanai, izmantojot kultūras mantojumu un tūrismu. Kopumā šie projekti parāda, ka demokrātisko līdzdalību un pilsoniskās vērtības var veicināt, izmantojot dažādus tematiskos skatupunktus un kopienu kontekstus.

Projektu sasniegtās mērķa grupas ir tikpat daudzveidīgas. Visbiežāk projektu mērķa grupa ir pieaugušo izglītības organizāciju personāls (40%). Citas projektiem raksturīgākās mērķa grupas ir sabiedrība kopumā (30%), pieaugušie, kas dzīvo attālās teritorijās (24%), sievietes (20%) un seniori (18%). Tas norāda uz plašu sabiedrības aptveri, bet vienlaikus atklāj potenciālu mērķētākai projekta dalībnieku iesaistei, īpaši attiecībā uz sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām. Gadījumu analīze apliecina, ka projektos tiek iesaistīts plašs profesionāļu loks, tostarp NVO pedagogi, cilvēktiesību un darba drošības speciālisti, sociālie darbinieki, mediķi, psihologi, policijas darbinieki un kopienu pārstāvji, paplašinot pilsoniski orientētās izglītības ietekmes tvērumu.

7 Tematiskās jomas ietekme

Šī nodaļa raksturo Erasmus+ projektu, kas vērsti uz prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, ietekmi uz dažādiem organizāciju mācību piedāvājuma aspektiem, to personālu un izglītojamajiem. Tajā aplūkots, vai Erasmus+ ir veicinājis lielāku uzmanību demokrātiskajiem procesiem un politiskajām tiesībām, brīvprātīgā darba aktivitātēm, izglītojamo ietekmi uz mācību piedāvājumu, Eiropas pilsonību, Eiropas kopīgajām vērtībām, pilsoniskajām kompetencēm, mediju pratību, kritisko domāšanu un sadarbības stiprināšanu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

7.1 Ietekme uz apmācību piedāvājumu

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem Erasmus+ visbūtiskākā ietekme uz mācību piedāvājumu ir saistīta ar pieaugušo izglītojamo iesaistes palielināšanos kursu izstrādē un organizēšanā: 95% organizāciju norāda, ka tās ir stiprinājušas pieaugušo izglītojamo ietekmi uz kursiem un organizācijas politiku.

Tikpat spēcīga ietekme ir vērojama Eiropas kopīgo vērtību integrēšanā mācību piedāvājumā: 95% organizāciju apliecina, ka ir pastiprinājušas uzmanību šīm vērtībām.

Vēl 93% organizāciju piekrīt, ka tās ir stiprinājušas uzsvāru uz pilsoniskajām kompetencēm un sociālo atbildību savā mācību piedāvājumā. Tāds pats organizāciju īpatsvars (93%) arī norāda, ka ir palielinājis uzmanību apkaimju iniciatīvām un kopienas dzīvei savās mācību aktivitātēs.

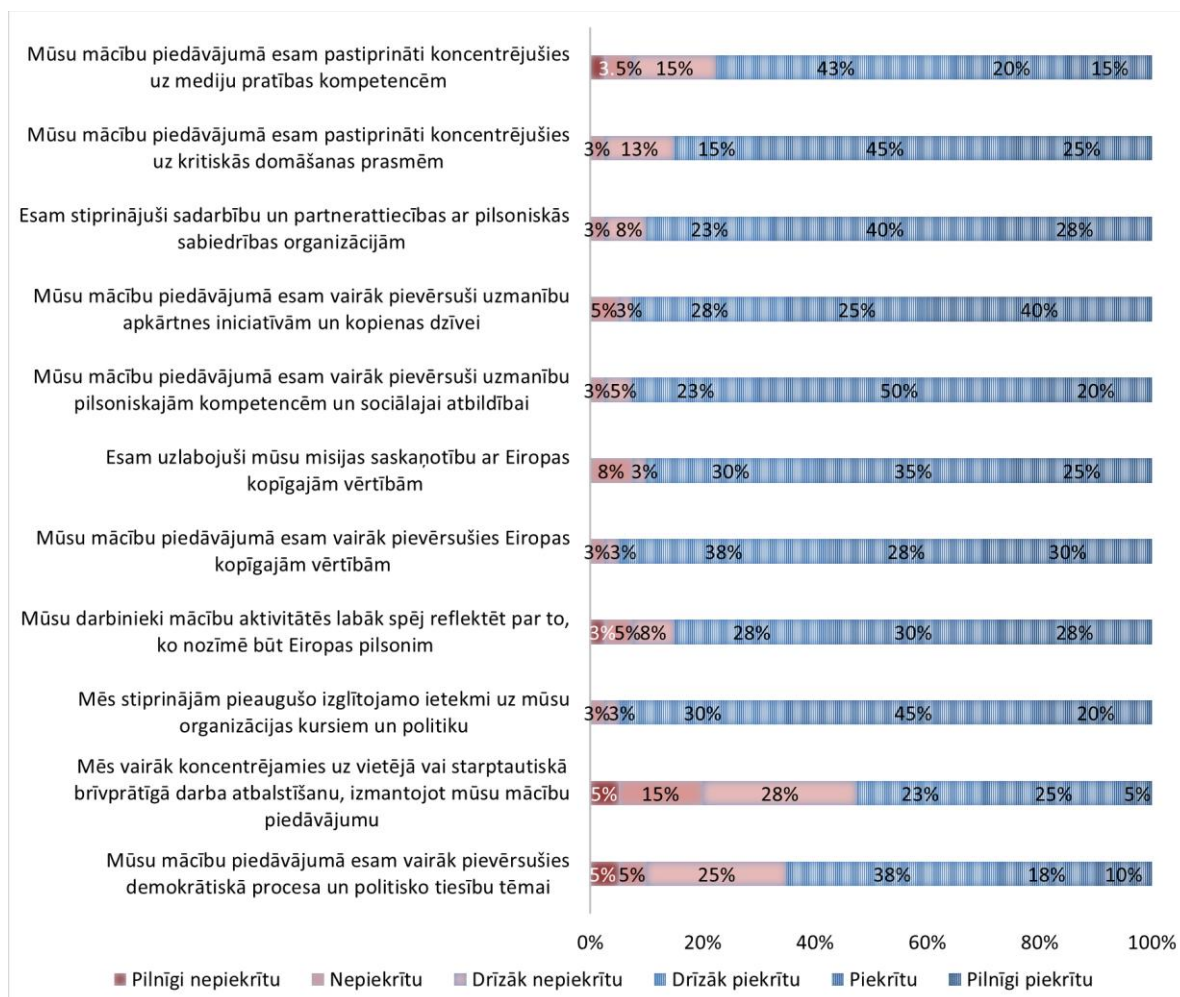
Nedaudz mazāk organizāciju (90%) norāda, ka tās ir uzlabojušas savas misijas saskaņotību ar Eiropas kopīgajām vērtībām un stiprinājušas sadarbību un partnerības ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

85% organizāciju piekrīt, ka tās ir palielinājušas uzmanību kritiskās domāšanas prasmēm savā mācību piedāvājumā un ka to personāls tagad ir labāk sagatavots mācību aktivitātēs reflektēt par to, ko nozīmē būt Eiropas pilsonim.

Trīs aspekti, kuros ietekme ir mazāk izteikta, lai gan joprojām ievērojama, ir šādi: 78% piekrīt, ka savā mācību piedāvājumā lielāku uzsvāru ir likuši uz mediju pratības kompetencēm; 65% piekrīt, ka ir pastiprinājuši uzmanību demokrātiskajiem procesiem un politiskajām tiesībām; un tikai 53% piekrīt, ka tagad vairāk uzsver vietējā vai starptautiskā brīvprātīgā darba atbalstīšanu caur savu mācību piedāvājumu (7.1. attēls).

7.1. attēls. Erasmus+ ietekme uz mācību piedāvājumu. “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=40)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat turpmākajiem apgalvojumiem par Jūsu Erasmus+ projekta ietekmi uz apmācību piedāvājumu saistībā ar prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

7.2 Ietekme darbinieku līmenī

Nozīmīgākā Erasmus+ ietekme personāla līmenī ir saistīta ar personāla spēju ar savām mācību aktivitātēm atbalstīt vietējās kopienas attīstību. Deviņdesmit astoņi procenti aptaujāto organizāciju piekrīt, ka Erasmus+ ir stiprinājis šīs prasmes.

Ir arī vērojams būtisks uzlabojums personāla spējā mācīt Eiropas kopīgās vērtības (88% piekrīt) un palīdzēt izglītojamajiem veidot un īstenot neliela mēroga kopienas iniciatīvas, kas risina vietējās vajadzības (85% piekrīt).

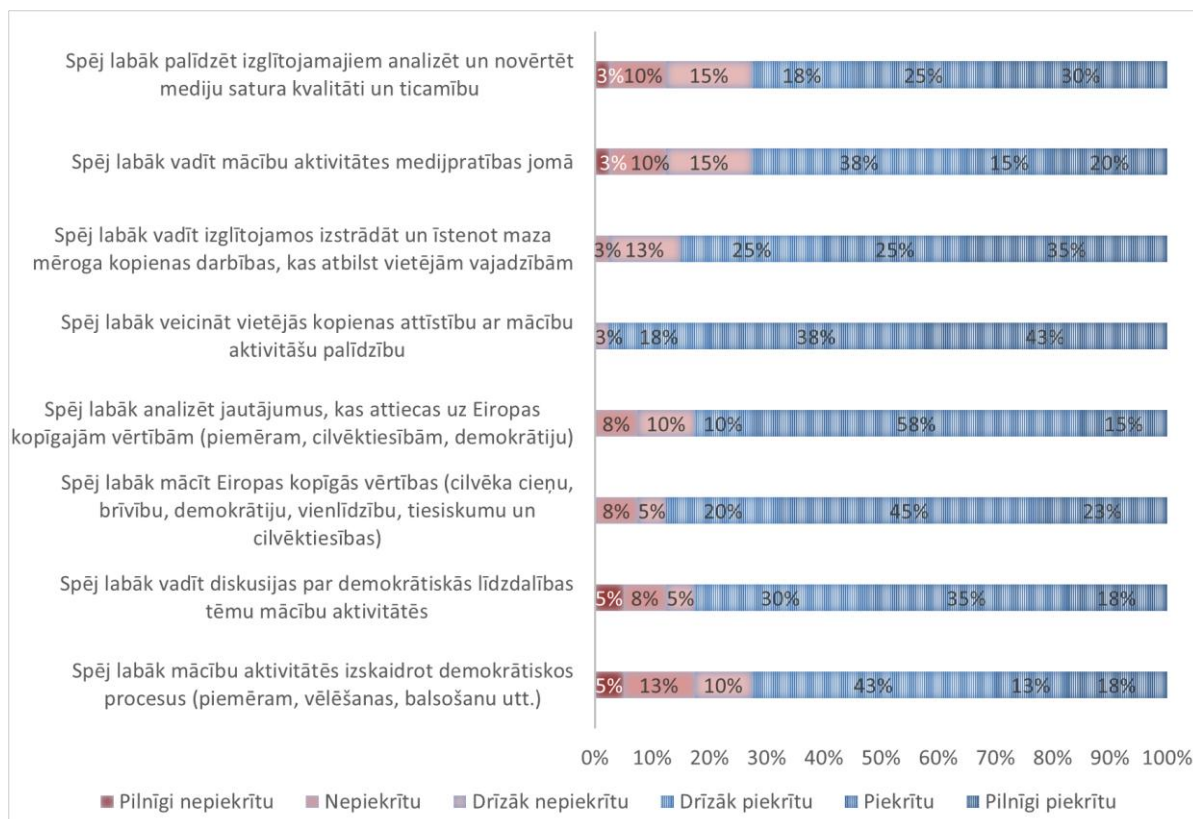
83% aptaujāto organizāciju piekrīt, ka viņu personāls tagad labāk spēj vadīt diskusijas par demokrātisko līdzdalību mācību aktivitātēs, kā arī risināt jautājumus, kas saistīti ar Eiropas kopīgajām vērtībām.

Nedaudz mazāka, bet joprojām ievērojama daļa organizāciju ziņo par uzlabojumiem personāla spējā palīdzēt izglītojamajiem analizēt un novērtēt mediju satura kvalitāti

un uzticamību (75%), vadīt mācību aktivitātes par mediju pratību (73%) un skaidrot demokrātiskos procesus (73%) (7.2. attēls).

7.2. attēls. Erasmus+ ietekme uz personālu. “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās” (N=40)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat turpmākajiem apgalvojumiem par Jūsu Erasmus+ projekta ietekmi uz Jūsu personālu saistībā ar prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”?

Kā jau minēts 4.3. sadaļā “Ietekme organizācijas un personāla līmenī”, Eiropas Komisijas sniegtie dalībnieku ziņojumu dati liecina, ka zināšanas par horizontālajām prioritātēm projektos visbiežāk attiecas uz uzlabojumiem organizāciju darbinieku izpratnē par sabiedrības daudzveidību (78%) un pieaugošu informētību par Eiropu, ES un Eiropas vērtībām (75%).

To lieliski parāda arī gadījumu izpētē iegūtā informācija, kur 7.1. Informatīvais logs atklāj gadījumu, kad projekts ir vērsts uz skaitliski nelielu un lauku teritorijās un mazpilsētās aktīvu organizāciju darbinieku apmācību. Šajās apmācībās sadarbības tīkla organizāciju darbinieki iegūst zināšanas un izpratnes palielināšanos par Eiropas vērtībām, demokrātiskajiem procesiem, cilvēktiesībām, dzimuma līdztiesību, kā arī pieejām sabiedrības grupu iekļaušanā citur Eiropā. Bez zināšanu un izpratnes palielināšanās cilvēki iegūst arī jaunu pieredzi un kontaktus citās valstīs, kā arī paaugstinās viņu pašapziņu un vienlaikus arī empātiju pret citiem cilvēkiem.

7.1. Informatīvais logs. Projekta ietekmes uz apmācītajiem darbiniekiem piemērs

Projekts “NVO pedagogu kompetenču uzlabošana sociālās iekļaušanas jomā” ir Erasmus+ KA2 neliela mēroga partnerības projekts pieaugušo izglītībā. Projekta partnervalstis ir Latvija, Igaunija, Zviedrija, Itālija un Grieķija. Projekta galvenā tēma ir iekļaušana un daudzveidība, savukārt sekundārā tēma - kopīgās vērtības, pilsoniskā līdzdalība un iesaiste. Projekta mērķa grupa ir NVO pedagogi no partneru tīkliem: dalīborganizāciju darbinieki, eksperti un brīvprātīgie speciālisti (lektori, konsultanti, moderatori u.c.). Projekts īstenoja gan vietējās aktivitātes, gan starptautiskus seminārus par šādiem jautājumiem: (1) sociālā iekļaušana, (2) dzimumu līdztiesība, (3) mācību kursi sociāli nelabvēlīgā situācijā esošām personām, (4) digitālās piekļūstamības uzlabošana un (5) interešu aizstāvība ievainojamām grupām.

Zināšanu un izpratnes paaugstināšanās:

“Intelektuālais ieguvums, ka cilvēki uztver savādāk lietas... Mēs piedāvājam iegūt zināšanas par Eiropas vērtībām, demokrātiskajiem procesiem... Projektos dzimuma līdztiesības elementi tiek visu laiku uzvērti, un vienā brīdī šie cilvēki sāk mūs saprast”.

Personisko kontaktu veidošanās, pieredzes apmaiņa:

“Tie ir arī personīgie kontakti. Pārstāvji no šīm konsorcijs organizācijām, kuras viena pie otras viesojas arī pēc vizītem ārzemēs. Viņas iepazīst speciālistus un citas organizācijas”.

Pašapziņas un iejūtības pret citiem paaugstināšanās:

“Cilvēki ir kļuvuši aktīvāki, saprotošāki, un ir arī nākuši klāt jauni dalībnieki”.

7.3 Ietekme izglītojamo līmenī

Lai raksturotu projektu ietekmi tematiskajā jomā “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, turpinājumā izmantota intervija no viena no gadījumu analīzes projektiem. Jāatzīmē, ka citās intervijās ar pieaugušajiem izglītojamajiem uzmanība vairāk tika pievērsta dažādiem citiem ieguvumiem, piemēram, valodu prasmju apguvei vai konkrētu prasmju pilnveidei, kā arī pieredzes apmaiņai. Svarīgi norādīt, ka ne visas intervijas ar pieaugušajiem izglītojamajiem ir ļoti informatīvas, jo nereti gadās, ka izglītojamie konkrētās apmācības vairs labi neatceras vai arī nav pieraduši plaši izteikties, īpaši par tādām salīdzinoši abstraktām tēmām kā līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaiste.

Šī konkrētā intervija ar mobilitātes un apmācību dalībnieci ir nozīmīga šīs nodaļas kontekstā, jo tā ir ar sievieti, kura ir persona ar invaliditāti un dzīvo mazā Latvijas pilsētā ar 8000 iedzīvotājiem. Salīdzinot ar Latvijas iedzīvotājiem, kas dzīvo galvaspilsētā Rīgā un kuriem nav invaliditātes, viņa nepārprotami ir uzskatāma par personu ar mazāk iespējām. Tajā pašā laikā viņa ir aktīva seniore, kas 67 gadu vecumā ļoti labprāt piedalās dažādos mācību pasākumos un mobilitātēs. Viņas izpratni par Erasmus+ projektu mērķiem raksturo šis citāts:

“Šie braucieni ir, lai es savā vecumā un arī jaunieši varētu piedalīties projektos, lai attīstītu savas valodu zināšanas, gan arī mācītos un pilnveidotu savas esošās prasmes. Piemēram, angļu valodu. Ir saprotams, ka tie ir ļoti vērtīgi

projekti, kuri mums jebkurā vecumā dod iespēju studēt, uzzināt un daudz ko apgūt, ko mēs esot savās darbavietās vai mājās, mēs nemaz nezinātu un neredzētu. Man nebūtu ne jausmas kur un kas vēl notiek, ko un kā citi dara. Es esmu ļoti apmierināta ar visiem šiem braucieniem. [...] Tagad es zinu, kā cilvēki ar atkarībām integrējās sabiedrībā, kā bēgļi integrējas sabiedrībā un kā tas viss notiek. Mums ir radīts rezultāts, kā un ko viņi [citās valstīs] dara. [...] Es esmu redzējusi cilvēku attieksmi pret invalīdiem, es redzēju attieksmi un rūpes par bēgļiem, jebkurā valstī. [...] Man personīgi tas ir palielinājis redzesloku, un manu saprašanu.”

Konkrētās sievietes, kas piedalās apmācībās un mobilitātes pasākumos, gadījumā šī starptautiskā pieredze sekmē viņas pašas pilsonisko iesaistīšanos, jo viņa pati aktīvāk iesaistās savas pilsētas invalīdu biedrībā. Redzot, kā tiek sniegta palīdzība dažādām iedzīvotāju grupām citās valstīs, viņa izjūt lielāku aicinājumu arī pati palīdzēt citiem, gan tīri praktiski pievedot personām ar invaliditāti pārtikas produktus, veļu un apģērbus, gan arī organizējot dažādus pasākumus:

“Es esmu palikusi labāka pret cilvēkiem. [...] Es cenšos cilvēkiem manā biedrībā palīdzēt, cik vien es varu. Un mēs dodam četras reizes gadā produktus, es pati personīgi kāpju mašīnā un viņiem vedu. Es viņus cenšos pabarot, ar ko tik mēs varam viņus pabarot. Protams, mēs nevedam maizi un sviestu, bet mēs vedam produktus, no kā viņi var uztaisīt ēdienu. Tiem, kas nestaigā, mēs vedam gultas veļu. Mēs vedam drēbes. [...] Mums notiek meistarklases, mēs pie sevis aicinām kādu pasniedzēju, kurš mums kaut ko māca, piemēram, dekupāžu, sveču liešanu, ziepju taisīšanu, spilventiņu taisīšanu, drēbju pārsūšanu, no vecā uz jauno. Mēs aicinām cilvēkus mācīties. [...] Ļoti daudzi cilvēki ir vientuļi, bērni izaug. Bet biedrībā viņi jūtas vajadzīgi, viņi ir priecīgi, ka par viņiem atceras. [...] Ārzemēs iegūtā pieredze man ir devusi tādu lielu stimulu iet un darīt. [...] Es gribu to darīt, redzot kā citur tas viss notiek.”

Saistībā ar Eiropas vērtībām konkrētās sievietes pieredze liecina, ka viņa ir apzinājusies gan nepieciešamību būt iecietīgai pret dažādām iedzīvotāju grupām (citas tautības cilvēkiem, cilvēkiem ar atšķirīgu seksuālo orientāciju, veciem cilvēkiem, jauniešiem), gan arī nepieciešamību visu laiku mācīties. Arī viņas personīgā pieredze liecina, ka iegūtas jaunas kvalifikācijas var būt ļoti noderīgas, jo nostrādājusi visu mūžu kā mēbeļu ražošanas speciālists, tagad viņa ir ieguvusi grāmatveža kvalifikāciju un var veikt grāmatvedes pienākumus savā biedrībā:

“Es jau arī minēju, ka mūsu doma ir tāda, ka mums ir jāpalīdz. [...] Diskriminācija nedrīkst būt. To es arī esmu sapratusi. Mēs nedrīkstam kādu diskriminēt pilsonības vai tautības (piemēram, čigāns) dēļ. Mēs nedrīkstam diskriminēt seksuālās orientācijas dēļ. Mēs arī nedrīkstam būt diskriminēti sava vecuma dēļ, piemēram, stājoties darbā. [...] Es arī esmu sapratusi, ka cilvēkam jebkurā vecumā obligāti vajag mācīties. Cilvēkam vajag pārkvalificēties, tas ir obligāti. Lai viņš justos drošs un vajadzīgs. Lai viņš varētu iet uz organizāciju ar augstu paceltu galvu. Piemēram, es tagad varu veikt grāmatvedību, bet kādreiz biju mēbeļu ražošanas speciālists. [...] Vēl es esmu sapratusi, ka mums vajag būt iecietīgiem un pacietīgiem pret jaunatni. Nav jau noslēpums, ka ir jaunieši, kuri trīs gadus nevar noliekt deviņās klases matemātikas eksāmenu. Viņi nedrīkst palikt uz ielas, mums ir jāatrod veids, kā viņi varētu pabeigt un dabūt apliecību par deviņu klašu izglītību. Ir jāmeklē visādi ceļi, viņi nedrīkst būt pamesti! Lai viņi nelietotu alkoholu, narkotikas... Viņus ir jāiesaista kaut kādās biedrībās.”

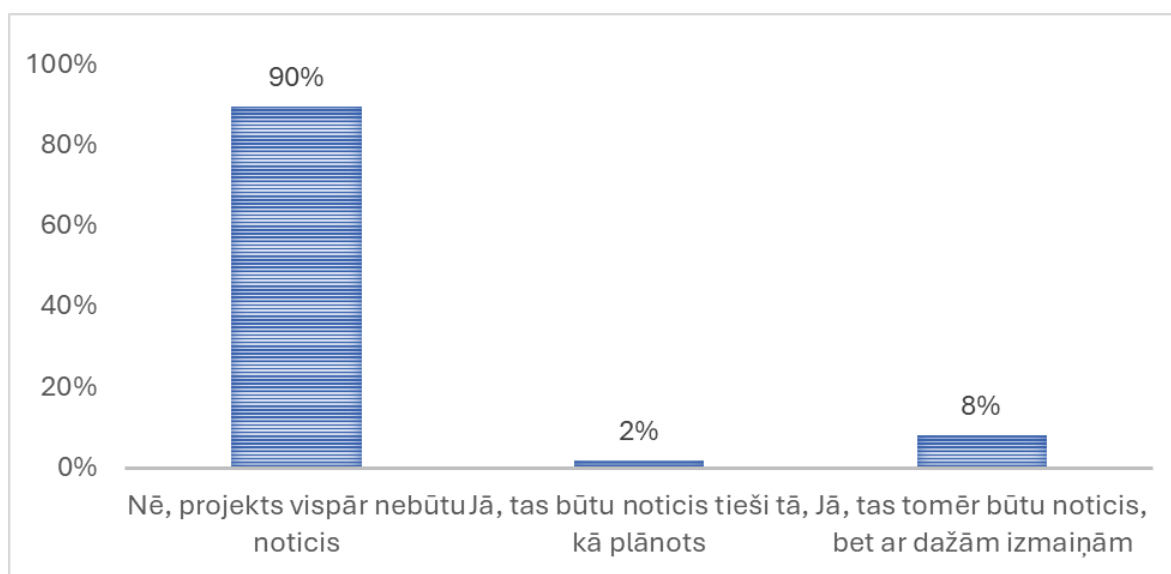
Tas kopumā liecina, ka iesaistīšanās Erasmus+ projektu apmācībās un mobilitātēs patiešām sekmē gan jaunu ideju izmantošanu kopienas dzīves uzlabošanā, gan arī sekmē atbildīgumu un iesaistīšanos dažādu sociālo jautājumu risināšanā.

7.4 Erasmus+ atbalsta pievienotā vērtība

Erasmus+ atbalsts ir būtisks projektu aktivitāšu īstenošanai Latvijā, jo lielākā daļa šo projektu un iniciatīvu bez tā nemaz nenotiktu. To apliecina fakts, ka 90% aptaujāto organizāciju norāda, ka bez Erasmus+ programmas projekts vispār netiktu īstenots. Tikai 2% uzskata, ka projekts bez Erasmus+ atbalsta tiktu īstenots tieši tā, kā plānots, savukārt 8% piekrīt, ka projekts un aktivitātes tomēr būtu notikušas, bet ar zināmām izmaiņām (7.3. attēls).

7.3. attēls. Erasmus+ atbalsta pievienotā vērtība (N=49)

Vai projekts, tā aktivitātes tiktu īstenotas arī bez Erasmus+ programmas atbalsta?

Attiecībā uz tiem projekta aspektiem, kas būtu atšķirušies bez Erasmus+ atbalsta (N=4), četras organizācijas norāda, ka projekts būtu īstenots mazākā apjomā vai ar mazāku dalībnieku skaitu. Trīs organizācijas atzīmē, ka projektā būtu iesaistīti mazāk partneru vai valstu, un divas organizācijas norāda, ka projektā būtu iekļautas citas aktivitātes.

7.5 Secinājumi

Pētījumā iegūto datu analīze parāda, ka Erasmus+ projekti, kas risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, rada būtisku un daudzdimensionālu ietekmi organizāciju, personāla un izglītojamo līmenī. Aptauju, dalībnieku ziņojumu un gadījumu analīzes dati konsekventi apliecina, ka Erasmus+ būtiski veicina demokrātiskās iesaistes stiprināšanu, pilsonisko kompetenču attīstīšanu un Eiropas vērtību popularizēšanu pieaugušo izglītības vidē.

Erasmus+ atbalsts ir veicinājis ievērojamus uzlabojumus organizāciju, kas īsteno projektus, mācību piedāvājumā. Programma ir būtiski palielinājusi pieaugušo izglītojamo iesaisti kursu un organizācijas politiku veidošanā, tādējādi stiprinot

līdzdalības prakses pieaugušo izglītībā. Nozīmīgāka kļuvusi Eiropas kopīgo vērtību, pilsonisko kompetenču un sociālās atbildības integrēšana mācību saturā. Daudzas organizācijas ir paplašinājušas savu iesaisti kopienu iniciatīvās un sadarbībā ar pilsoniskās sabiedrības partneriem, kas norāda uz plašāku institucionālu virzību uz sociāli atbildīgu pieaugušo izglītību. Lai gan tādas jomas kā mediju pratība, politiskās tiesības un brīvprātīgais darbs uzrāda salīdzinoši zemāku izmaiņu līmeni, vairākums organizāciju arī šeit ziņo par progresu, kas atspoguļo visaptverošu, bet diferencētu ietekmi dažādās tematiskajās jomās.

Personāla līmenī Erasmus+ ir stiprinājis pedagogu spēju savās mācību praksēs risināt demokrātiskās līdzdalības, Eiropas vērtību un kopienas vajadzību jautājumus. Personāls ziņo par pieaugošu spēju vadīt izglītojamās kopienā balstītās iniciatīvās, veicināt diskusijas par demokrātiskiem procesiem un savā darbā integrēt iekļaušanas un daudzveidības principus. Programma ir arī veicinājusi uzlabojumus mediju pratības izglītībā, lai gan mazākā mērā. Būtiski norādīt, ka Erasmus+ veicina ne tikai profesionālo kompetenču attīstību, bet arī plašāku personīgo izaugsmi, tostarp lielāku izpratni par daudzveidību, empātijas pieaugumu un pārliecību, risinot sociāli sensitīvas tēmas.

Pieaugušo izglītojamo dalība Erasmus+ mobilitātēs un mācībās veicina dziļāku Eiropas vērtību izpratni, lielāku toleranci pret dažādām sociālajām grupām un augstāku motivāciju iesaistīties kopienas aktivitātēs. Izglītojamie norāda, ka starptautiskā pieredze paplašina viņu redzesloku, stiprina pilsonisko apziņu un rosina aktīvāk iesaistīties savās vietējās kopienās. Šajā nodaļā iekļautā gadījumu izpētes intervijas analīze atklāj, ka dalība mobilitātē var būt īpaši nozīmīga cilvēkiem mazākām iespējām, jo tā stiprina pašapziņu, sociālo atbildību un vēlmi atbalstīt citus ar praktiskām, uz kopienu vērstām darbībām.

Erasmus+ pievienotā vērtība šo projektu īstenošanā ir neaizstājama. Lielākā daļa organizāciju norāda, ka to projekti bez Erasmus+ finansējuma nemaz nebūtu īstenoti. Tas liecina par programmas būtisko lomu inovāciju, starptautiskās sadarbības un kapacitātes stiprināšanas nodrošināšanā pieaugušo izglītībā. Gadījumos, kad projekti tomēr būtu īstenoti, to apjoms būtu bijis ievērojami mazāks, ar mazāk dalībniekiem, partneriem un aktivitātēm. Līdz ar to Erasmus+ finansējums ir izšķirošs faktors pārrobežu sadarbības iespējošanā un jaunu mācīšanas pieeju attīstībā, kas saistītas ar demokrātisko līdzdalību un Eiropas vērtībām.

E. Secinājumi un ieteikumi

8 Secinājumi un ieteikumi

8.1 Secinājumi

8.1.1 Erasmus+ pieejamība un iekļaujošais raksturs

Erasmus+ projekta īstenotāju un dalībnieku izpēti laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam parāda, ka programma kopumā ir pieejama plašam un daudzveidīgam organizāciju lokam. Vienlaikus var norādīt uz vairākiem strukturāliem un kapacitātes ierobežojumiem, kas ietekmē dalībnieku iekļaušanu pieaugušo izglītībā. Dalībnieku organizāciju profils liecina par spēcīgu NVO sektora iesaisti šajā programmā, jo NVO veido vairāk nekā pusi no visiem finansējuma saņēmējiem. Projektu īstenošanā piedalās arī valsts iestādes, privātie uzņēmēji un izglītības institūcijas, lai gan mazākā apmērā. Tomēr jāatzīmē, ka lielākā daļa organizāciju, kas īsteno projektus Latvijā, ir nelielas, ar ierobežotu personāla kapacitāti, kas ietekmē gan viņu spēju sagatavot pieteikumus, gan īstenot projektus un tālāk izmantot izstrādātos rezultātus vai izplatīt iegūtās zināšanas. Neskatoties uz to, daudzas organizācijas spēj piedalīties vairākos KA1 un KA2 projektos, bieži darbojoties gan kā koordinatori, gan partneri.

Tomēr vairāki faktori kavē organizācijas gan pieteikties projektiem, gan tos īstenot, un tie ir: nepietiekama organizāciju kapacitāte, administratīvais slogs, grūtības atrast uzticamus starptautiskos partnerus, priekšfinansējuma problēmas un ierobežotas angļu valodas prasmes pieaugušajiem izglītojamajiem, īpaši vecāka gadagājuma cilvēkiem. Šie faktori ierobežo līdzdalību mobilitātēs un var atturēt organizācijas no KA1 pieteikumu iesniegšanas.

Organizāciju aptaujas dati parāda, ka, lai gan vairāk nekā puse organizāciju plāno nākotnē organizēt KA1 mobilitāti pieaugušajiem izglītojamajiem, ievērojama daļa organizāciju par to nav pārliecināta. Ierobežotie finansiālie resursi, pieaugošās ceļošanas izmaksas un šaubas par mobilitātes pieredzes kvalitāti pastiprina viņu šaubas.

Kopumā Erasmus+ Latvijā demonstrē augstu potenciālu atbalstīt iekļaušanu un daudzveidību pieaugušo izglītībā. Tomēr pieejamība joprojām ir nevienmērīga, īpaši mazām organizācijām un izglītojamajiem ar mazākām iespējām. Mērķēta kapacitātes stiprināšana, uzlaboti finanšu nosacījumi un pielāgots atbalsts neaizsargātajām grupām varētu būtiski palielināt programmas iekļaujošo ietekmi un paplašināt līdzdalību mobilitātēs un partnerības aktivitātēs.

8.1.2 Ietekme organizācijas līmenī

Dalība Erasmus+ programmā laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam ir būtiski un pozitīvi ietekmējusi organizāciju attīstību, kvalitāti un stratēģisko virzību pieaugušo izglītības projektu īstenošanā. Organizāciju aptaujas rezultāti liecina, ka Erasmus+ ir stiprinājis organizāciju kapacitāti, uzlabojot mācību iespēju pieejamību un atbilstību. 94% organizāciju atzīmē, ka to mācību piedāvājums tagad labāk atbilst izglītojamo vajadzībām, un tikpat daudz jeb 94% organizāciju apstiprina, ka mācību pieejamība dažādām izglītojamo grupām ir uzlabojusies. Organizācijas plaši integrē KA2 projektu rezultātus, piemēram, mācību programmas, mācību moduļus, materiālus un digitālos

rīkus, savā ikdienas darbībā. Šie izstrādātie rezultāti bagātina pedagoģiskās prakses, paplašina metodiskās pieejas un atbalsta mācību piedāvājuma modernizāciju.

Erasmus+ ir arī mudinājis organizācijas pievērst lielāku uzmanību jaunām tematiskajām jomām, īpaši iekļaušanai un daudzveidībai, digitālajām prasmēm un aktīvai pilsonībai. Programma ir sekmējusi ilgtermiņa attīstību, veicinot inovācijas, jaunu mācīšanas pieeju ieviešanu un organizāciju digitālizāciju. Daudzas organizācijas ir paplašinājušas savus sadarbības tīklus, izveidojušas noturīgas starptautiskās partnerības un nodibinājušas jaunu sadarbību ar pašvaldībām un citiem izglītības pakalpojumu sniedzējiem.

8.1.3 Ietekme darbinieku līmenī

Dalība Erasmus+ programmā laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam ir būtiski un daudzdimensionāli ietekmējusi pieaugušo izglītības organizāciju personālu. Monitoringa un aptauju dati liecina, ka nozīmīgākie ieguvumi saistīti ar praktisko, pedagoģisko un profesionālo kompetenču uzlabošanu. Ļoti liela daļa personāla dalībnieku (93%) ziņo par uzlabotām prasmēm, kas tieši nepieciešamas viņu esošajam darbam, un daudzi ir stiprinājuši arī savas organizatoriskās, vadības un līderības spējas. Paplašinātās zināšanas par mācību priekšmetiem, uzlabotās svešvalodu prasmes un starptautisko kompetenču attīstīšana vēl vairāk sekmē personāla profesionālo izaugsmi.

Erasmus+ veicina arī darbinieku plašāku personīgo attīstību. Organizāciju aptauja atklāj, ka, pateicoties dalībai Erasmus+, tās darbiniekiem ir paaugstinājusies motivācija, iniciatīva, pārliecība par sevi un uzlabojusies komunikācijas prasmes. Sadarbošanās ar citām organizācijām Eiropas mērogā ir veicinājusi personāla dziļāku izpratni par sabiedrības daudzveidību, cilvēktiesībām, Eiropas vērtībām un starpkultūru jautājumiem. Daudzi dalībnieki norāda uz pieaugušo motivāciju izmantot digitālās tehnoloģijas un integrēt ilgspējas principus savā ikdienas darbā.

Programmai ir ievērojama ietekme uz pieaugušo izglītības personāla attieksmēm un rīcību. Darbinieki kļūst atvērtāki inovācijām, sociāli atbildīgāki un apņemas aktīvāk cīnīties pret diskrimināciju, neiecietību un rasisma izpausmēm. Stiprinātā starptautiskā pieredze arī uzlabo organizāciju spēju veidot partnerības, nodrošināt kvalitatīvākas mācības un atbalstīt daudzveidīgas izglītojamo grupas.

Kopumā Erasmus+ darbojas kā katalizators personāla attīstībai, veicinot gan profesionālo izcilību, gan vērtībās balstītu iesaisti pieaugušo izglītībā.

8.1.4 Ietekme izglītojamo līmenī

Erasmus+ mobilitātes iespējas ir būtiski un pozitīvi ietekmējušas pieaugušo izglītojamos gan personīgās izaugsmes, gan plašākas pilsoniskās iesaistes ziņā. Monitoringa un dalībnieku ziņojumu dati liecina, ka gandrīz visi mobilitātes dalībnieki gūst labumu no savas pieredzes, un lielākā daļa ziņo par praktisko prasmju uzlabošanu, paaugstinātu pašapziņu, kā arī stiprāku patstāvības un atbildības izjūtu. Mobilitāte palīdz arī izglītojamajiem skaidrāk definēt savus personīgos un profesionālos mērķus, un daudzi norāda arī uz uzlabotām nodarbinātības iespējām vai lielāku gatavību turpināt mācības.

Viens no nozīmīgākajiem Erasmus+ rezultātiem ir izglītojamo Eiropas identitātes un Eiropas vērtību izpratnes stiprināšana. Dalībnieki konsekventi norāda, ka ir guvuši jaunas zināšanas par Eiropu, ES, ilgtspēju un sabiedrības daudzveidību. Daudzi apraksta arī attieksmes un uzvedības maiņu, tostarp lielāku motivāciju cīnīties pret diskrimināciju un lielāku interesi iesaistīties demokrātiskos procesos vai kopienas dzīvē. Uzlabojas arī digitālās kompetences, izglītojamie kļūst pārliecinātāki par digitālo rīku izmantošanu savā ikdienas darbā un mācībās.

Valodu prasmju attīstība ir vēl viens būtisks ieguvums, un lielākā daļa dalībnieku ziņo par uzlabotu valodas prasmi mobilitātē izmantotajā valodā (lielākoties tā ir angļu valoda). Īpaši grupu mobilitāšu dalībnieki pauž ļoti augstu apmierinātību un ieguvumus visos mērītajos rādītājos.

Kopumā Erasmus+ ir ļoti nozīmīga loma pieaugušo izglītojamo redzesloka paplašināšanā un viņu aktīvas iesaistes sabiedrībā veicināšanā.

8.1.5 Erasmus+ projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos”, raksturojums

Erasmus+ projektu izpēte, kas tieši vai netieši risina prioritāti “Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”, atklāj daudzveidīgu organizāciju iesaistes, mērķu un īstenoto aktivitāšu situāciju. Aptuveni trešdaļa aptaujāto organizāciju (34%) norāda, ka vismaz viens no to projektiem tieši risina šo prioritāti, savukārt 41% to risina netieši. KA2 sadarbības partnerības būtiski biežāk nekā KA1 mobilitātes projekti tiešā veidā ir vērsti uz šīs prioritātes risināšanu, kas atspoguļo arī plašāko tematisko un metodoloģisko darbības lauku, kas raksturīgs KA2 iniciatīvām.

Projektu, kas risina “Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos”, mērķi liecina par spēcīgu orientāciju uz pieaugušo izglītības Eiropas dimensijas stiprināšanu un Eiropas kopīgo vērtību veicināšanu. Vairāk nekā puse projektu prioritizē pilsonisko kompetenču, kritiskās domāšanas un mediju prasmes attīstību. Vienlaikus ievērojami mazāk projektu tiecas veidot strukturētu dialogu ar valsts vai pašvaldību institūcijām. Arī īstenotās aktivitātes ir ļoti daudzveidīgas. KA1 projektos dominē ēnošana, mācību kursi un grupu mobilitātes, savukārt KA2 projekti koncentrējas uz intelektuālo produktu izstrādi, pētījumu veikšanu, mācību programmu izstrādi un mācību semināru organizēšanu.

Gadījumu analīzes rezultāti vēl jo vairāk atklāj šīs horizontālās prioritātes projektu tematisko plašumu, kas aptver tādas jomas kā sociālā iekļaušana, vardarbība pret sievietēm, cilvēktiesību izglītība, sociālā izolācija darba vietā, tūrisma veicināšana un vietējais kultūras mantojums. Šie piemēri parāda, ka prioritāte tiek īstenota gan caur tiešām pilsonisko aktivitāšu iniciatīvām, gan plašākām sociālām tēmām, kas veicina iekļaušanos un demokrātiskas kopienas attīstību.

Arī šo projektu sasniegtās mērķa grupas ir ļoti daudzveidīgas. Visbiežāk uzrunātā mērķa grupa ir pieaugušo izglītības personāls, kam seko sabiedrība kopumā un pieaugušie attālos reģionos. Būtisku vietu starp mērķa grupām ieņem arī sievietes, seniori un dažādas profesionāļu grupas, tajā skaitā, NVO pedagogi, cilvēktiesību speciālisti, sociālie darbinieki un vietējo kopienu pārstāvji.

8.1.6 Erasmus+ projektu, kas risina "Līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kopīgas vērtības un pilsonisko iesaistīšanos", ietekme

Pētījuma rezultāti parāda, ka Erasmus+ projekti, kas risina prioritāti "Līdzdalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās", rada skaidrus un daudzlīmeņu ieguvumus organizācijām, personālam un pieaugušajiem izglītojamajiem. Organizāciju līmenī Erasmus+ ir jūtami stiprinājis mācību piedāvājumu. Lielākā daļa saņēmējorganizāciju ziņo par pieaugušo izglītojamo lielāku iesaisti kursu veidošanā un organizācijas politiku izstrādē, kā arī par spēcīgāku fokusu uz Eiropas kopīgajām vērtībām un pilsoniskajām kompetencēm un lielāku uzsvāri uz kopienas iesaisti. Lai gan progress mediju prasības, politisko tiesību un brīvprātīgā darba jomā ir mazāk izteikts, kopējā ietekme joprojām ir pozitīva un plaši jūtama.

Personāla līmenī Erasmus+ ir būtiski uzlabojis pedagogu spēju integrēt demokrātisko līdzdalību, Eiropas vērtības un sociālās iekļaušanas tēmas savā mācību darbā. Personāls norāda uz lielāku pārliecību par sevi, vadot diskusijas par demokrātiskiem procesiem, atbalstot kopienā balstītas iniciatīvas un risinot daudzveidības un cilvēktiesību jautājumus. Kapacitātes stiprināšana mediju prasības jomā arī ir novērojama, lai gan mazākā mērā. Starptautiskās apmācības veicina ne tikai profesionālo izaugsmi, bet arī lielāku empātiju, kultūru daudzveidības izpratni un personīgo motivāciju iesaistīties kopienas attīstībā.

Mobilitātes un mācību aktivitātes paplašina pieaugušo izglītojamo izpratni par Eiropas sabiedrībām, palielina toleranci pret dažādām grupām un iedvesmo aktīvāk iesaistīties vietējās kopienas dzīvē. Gadījumu analīze liecina, ka dalība Erasmus+ projektā var sekmēt būtiskas personiskās pārmaiņas, tajā skaitā, paaugstināt pašapziņu, paplašināt sociālo kontaktu loku un stiprināt pilsoniskās iesaistes, piemēram, brīvprātīgajā darbā, atbalstot neaizsargātas grupas vai organizējot kopienas aktivitātes.

Erasmus+ atbalsta pievienotā vērtība ir būtiska. Lielākā daļa organizāciju norāda, ka to projekti bez programmas finansējuma netiktu īstenoti vai arī to apjoms, partneru iesaiste un saturs būtu ievērojami mazāks. Līdz ar to Erasmus+ spēlē izšķirošu lomu, veicinot inovācijas, starptautisko sadarbību un demokrātiskās un pilsoniskās izglītības attīstību pieaugušo izglītībā.

8.2 Ieteikumi

A. Ieteikumi valsts līmeņa lēmumu pieņēmējiem un īstenotājiem (Izglītības un zinātnes ministrijai, Valsts izglītības attīstības aģentūrai)

1. Pieejamības un iekļaušanas stiprināšana

- Kopā ar sadarbības partneriem, piemēram, pašvaldībām, sekmēt organizāciju finanšu kapacitāti projektu īstenošanā, piemēram, nodrošinot lielāku tām pieejamo priekšfinansējuma apjomu vai īpašas dotācijas mazām organizācijām ar ierobežotu naudas plūsmu.
- Sniegt atbalstu organizācijām, kas strādā ar pieaugušajiem ar mazākām iespējām, tostarp valodas sagatavošanos, konsultatīvo atbalstu un iekļaujošo mobilitātes formu popularizēšanu (piemēram, pavadonis, grupu mobilitāte).
- Nodrošināt mērķētu angļu valodas prasmju pilnveides atbalstu vecāka gadagājuma pieaugušajiem un zemu prasmju izglītojamajiem, lai mazinātu valodas barjeru, kas ir viens no būtiskākajiem šķēršļiem līdzdalībai.

2. Organizāciju kapacitātes stiprināšana

- Nodrošināt apmācības par projektu izstrādi, finanšu vadību, monitoringu un partneru meklēšanu, īpaši pielāgojot tās pavisam nelielu NVO un kopienu organizāciju vajadzībām.
- Aktīvāk izplatīt informāciju par platformām, kurās Latvijas organizācijas var atrast uzticamus Eiropas partnerus.
- Atbalstīt pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju stabilitāti, nodrošinot prognozējamus ikgadējus finansēšanas ciklus Erasmus+ un papildinošajām valsts programmām.

3. Monitoringa un ietekmes izmantošanas stiprināšana

- Atbalstīt sistemātisku projektu rezultātu un mācību materiālu izvērtēšanu, lai veicinātu to plašāku izmantošanu valsts līmenī.
- Izcelt un paplašināt veiksmīgākos projektu piemērus, izmantojot nacionāla līmeņa vadlīnijas, konferences un digitālās krātuves.

B. Ieteikumi organizāciju vadītājiem

1. Organizācijas kapacitātes stiprināšana

- Investēt organizācijas iekšējās kapacitātes stiprināšanā, īpaši projektu rakstīšanā, angļu valodas apmācībā, digitālajās prasmēs un izplatīšanā.
- Izstrādāt projektu un aktivitāšu pēctecības plānus, lai projekta īstenošana nebūtu atkarīga no viena darbinieka.
- Stiprināt finanšu plānošanu, lai sagatavotos līdzfinansējuma nodrošināšanai un ceļa izmaksu svārstībām.

2. Projektu rezultātu izmantošanas maksimizēšana

- Integrēt KA2 rezultātus ikdienas darbībā, nodrošinot, ka mācību programmas, digitālie rīki un mācību materiāli ir pielāgoti organizācijas izglītojamo vajadzībām.
- Proaktīvi dalīties ar projektu rezultātiem, izmantojot partnerības, vietējos pasākumus un tīklus, lai uzlabotu projektu redzamību un ilgtspēju.

3. Partnerību paplašināšana un dažādošana

- Veidot ilgtermiņa sadarbības līgumus ar Eiropas un vietējiem partneriem, tostarp pašvaldībām, NVO un izglītības iestādēm.
- Pievienoties ES tīkliem un profesionāļu kopienām, lai uzlabotu partneru meklēšanu un paaugstinātu projektu kvalitāti.

4. Personāla attīstības veicināšana

- Veicināt personāla dalību Erasmus+ mobilitātēs, lai stiprinātu mācīšanas inovācijas, digitālo gatavību un izpratni par ES vērtībām.
- Izveidot iekšējus zināšanu pārneses mehānismus, nodrošinot, ka darbinieki, kuri piedalās mobilitātēs, dalās pieredzē un atziņās ar kolēģiem.

1. Pielikums. RIA-AE sadarbības tīkla misija

RIA-AE sadarbības tīkla misija

Pieaugušo izglītība nodrošina prasmju pilnveides iespējas, lai palīdzētu ES pilsoņiem atrast labāku darbu un uzlabot labklājību. Tomēr kā izglītības nozare pieaugušo izglītība bieži vien nav pietiekami saistīta ar pārējo izglītības sistēmu un saņem ierobežotu finansējumu un politisko uzmanību, salīdzinājumā ar citām nozarēm. Pētījumi liecina, ka pieaugušo izglītībai ir nozīme un ka pieaugušo izglītībai ir nozīmīga loma indivīdu personiskās, sociālās un ekonomiskās labklājības veicināšanā un sabiedrības saliedētībā.

Erasmus+ programmas ietekme uz pieaugušajiem izglītojamajiem un pieaugušo izglītības jomu līdz šim ir mazāk pētīta. Lai labāk koordinētu pētniecības pasākumus par starptautiskās sadarbības un mobilitātes projektu ietekmi pieaugušo izglītībā un nodrošinātu programmas Erasmus+ turpmāku attīstību un kvalitātes uzlabošanu, ir izveidots starptautisks pētniecības tīkls ar nosaukumu: Pētniecībā balstītas Erasmus+ pieaugušo izglītības programmas ietekmes analīzes sadarbības tīkls (RIA-AE sadarbības tīkls).

RIA-AE sadarbības tīkla mērķi

RIA-AE sadarbības tīklam ir šādi mērķi:

- veicināt labāku izpratni par Erasmus+ starptautiskās sadarbības un mobilitātes projektu ietekmi pieaugušo izglītībā;
- stiprināt sadarbību un dialogu starp pētniecību, politiku un praksi;
- veicināt programmas Erasmus+ turpmāku attīstību un kvalitātes uzlabošanu, nodrošinot augstas kvalitātes un uz praksi orientētu novērtēšanu un ietekmes izpēti;
- veicināt pieaugušo izglītības priekšrocību un Erasmus+ programmas atpazīstamību ES un dalībvalstīs.

Procedūra

Lai sasniegtu šos mērķus, RIA-AE sadarbības tīkls apvieno Erasmus+ nacionālās aģentūras no dažādām Eiropas valstīm, lai tās izstrādātu jaunu pieeju Erasmus+ programmu un ietekmes novērtēšanai pieaugušo izglītības jomā.

Kopīgo aktivitāšu sākuma punkts ir esošo pētījumu un zināšanu par mobilitātes projektiem un partnerībām pieaugušo izglītībā ieguvumiem un ietekmi izvērtējums. Balstoties uz to, pētījuma koncepcija ar daudzlīmeņu pieeju un koordinētām pētniecības metodēm piedāvā iespēju analizēt Erasmus+ ietekmi individuālā, organizāciju un sistēmiskā līmenī attiecīgajās valstīs, kā arī starptautiskā salīdzinošā griezumā.

Sadarbības principi

Sadarbība tīkls ir balstīts uz kopīgu atbildību un vienmēr ir atvērts jauniem dalībniekiem. Sadarbības tīklā ietilpst vairākas nacionālās aģentūras un pētniecības partneri (piemēram, universitātes, pētniecības institūti). Katra tīklā iesaistītā NA var izlemt, vai pētniecības projektus īstenot pati vai arī uzticēt to partnerim.

Vērtības

Lai nodrošinātu augstas kvalitātes pētījumu veikšanu, tīkla partneri ievēro kopīgus sociālo un izglītības pētījumu veikšanas nosacījumus. Pētījumos izmantotās metodes var ietvert visas empīriskos sociālajos pētījumos plaši izmantotās metodes – kvantitatīvās, kvalitatīvās vai dažādu metožu kombināciju.

2. Pielikums. Literatūras saraksts

2022. gada 20. oktobra Pašvaldību likums. Publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", 4.11.2022., Nr. 215 <https://www.vestnesis.lv/op/2022/215.1>.

Buiskool, B., Krichewsky-Wegener, L., & Erckrath, M. (2024). Transnational analysis of the impact of Erasmus+ on the Adult Education Sector: Comparative research report, first survey round 2024. https://epale.ec.europa.eu/system/files/2025-08/EU%20synthesis%20report%20RIA-AE%20network_first%20survey%20round%202024_final.pdf#

EU Commission (2023). Erasmus+ programme guide. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide>.

Izglītības un zinātnes ministrija (2025). 2024. gada pārskats. Pieaugušo izglītība pašvaldībās. Pieredze. Sadarbība. Labā prakse. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/media/28647/download?attachment>.

Izglītības un zinātnes ministrija (2024). Pieaugušo izglītībā tiks nodrošināta integrēta pieeja un būtiskas pārmaiņas. 14.06.2024. Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/pieauguso-izglitiba-tiks-nodrosinata-integreta-pieeja-un-butiskas-parmainas>.

Kronberga, G.; Mantrova, M. (2025). Problems and solutions in adult education in Latvia: Case study of the Zemgale planning region. Education and New Developments 2025, pp. 415-419. <https://doi.org/10.36315/2025v1end093>.

OECD (2025). The role of subnational governments in adult skills systems: Latvia. https://www.oecd.org/en/publications/the-role-of-subnational-governments-in-adult-skills-systems_5f532fa6-en/latvia_f88d7587-en.html.

VIAA (2025). Platforma "STARS" papildināta ar teju 40 izglītības programmām digitālo prasmju apguvei. 11.11.2025. Pieejams: <https://lvportals.lv/dienaskartiba/382702-platforma-stars-papildinata-ar-teju-40-izglibas-programmam-digitalo-prasmju-apguvei-2025>.

VIAA (2026). Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai. 16.01.2026. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/projekts/atbalsts-pieauguso-individualajas-vajadzibas-balstitai-pieauguso-izglitiba>.

3. Pielikums. Gadījumu izpētē iekļauto projektu apraksts

Gadījums # 1: Biedrība “EAPN – Latvia”

Organizācijas īss apraksts

Biedrība “EAPN – Latvia” ir Eiropas nabadzības apkarošanas tīkls Latvijā. Organizācijā ir 21 dalīborganizācija un sešas asociētās organizācijas, kas arī ir kā dalībnieki. Lai piedalītos pieaugušo izglītības projektos, ir izveidots dalīborganizāciju konsorcijs. Organizācijas darbības mērķa grupa ir pieaugušie, kas ir pakļauti nabadzības riskam.

Organizācijas pieredze Erasmus+ īstenošanā ir saistīta galvenokārt ar KA1 projektiem. Organizācija ir aktīvs KA1 projektu īstenotājs, ir spēkā Erasmus akreditācija. Šis ir vienīgais pabeigtais KA2 projekts (vēl pēc šī ir bijuši pieci KA2 projektu pieteikumi, gan kā pieteicējorganizācija, gan viens pieteikums kā partnerorganizācijai Ungārijas aģentūrā, bet visi palikuši rezerves sarakstā – nav apstiprināti nepietiekamā finansējuma dēļ).

Erasmus+ projekta raksturojums

Projekta nosaukums	“NVO pedagogu kompetenču uzlabošana sociālās iekļaušanas jomā”
Projekta tips	KA2 maza mēroga partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	2021-2-LV01-KA210-ADU-000049299
Projekta partnervalstis	Latvija, Igaunija, Zviedrija, Itālija un Grieķija
Projekta finansējums	60 000 EUR
Projekta īstenošanas laiks	01.03.2022. - 31.08.2023.

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Sadarbības tīkla popularitātes pieaugums

Viens no galvenajiem dalības projektos ieguvumiem ir sadarbības tīkla popularitātes pieaugums, jo aizvien vairāk organizācijas vēlas pievienoties:

“Pirmkārt, tīklam pieaug popularitāte nevalstiskajā sektorā, kas mums visus trīs gadus dod dalībnieku pieprasījumu. [...] Šogad vien mēs piecas organizācijas uzņēmām, un šīs organizācijas grib saņemt to labumu, ko dod šis projekts, ko dod šī pieredze. Un arī ļoti liela nozīme pieredzes iegūšanai ir

tas, ka pie viņām brauc eksperti. Un eksperti var braukt ne tikai uz konsorcijs organizācijām, bet uz daudzām citām, kas ir mūsu draugi. Šīs intereses pieaugums mani pat pārsteidza. Ir daudz jādodomā par to, kā apkalpot šo mērķa grupu, lai viņa maksimāli paaugstinātu zināšanas starptautiskā pieredzē”.

Zināšanu un izpratnes paaugstināšanās

Otrs nozīmīgākais ieguvums organizācijas vadības vērtējumā ir zināšanu un izpratnes palielināšanās par Eiropas vērtībām, demokrātiskajiem procesiem, cilvēktiesībām, dzimuma līdztiesību, kā arī pieejam sabiedrības grupu iekļaušanā citur Eiropā. Intervijās īpaši tika izcelta tāda mērķa grupa kā cilvēki pēc ieslodzījuma, kuriem nepieciešams ilgāks laiks, lai izprastu minētās Eiropas vērtības.

“Intelektuālais ieguvums, ka cilvēki uztver savādāk lietas... Mēs piedāvājam iegūt zināšanas par Eiropas vērtībām, demokrātiskajiem procesiem... Projektos dzimuma līdztiesības elementi tiek visu laiku uzvērti, un vienā brīdī šie cilvēki sāk mūs saprast. Bet tas prasa divus, trīs gadus, kamēr šis kontingents sāk izprast... Piemēram, bijušie cietumnieki. Viņi mūs uzklausa, viņi nāk uz mūsu pasākumiem. Un tā ir tā izpratnes līmeņa paaugstināšana”.

Personisko kontaktu veidošanās, pieredzes apmaiņa

Intervijās īpaši tika uzsvērts, cik nozīmīgi nelielu nevalstisko organizāciju pārstāvjiem ir iepazīties ar citām organizācijām un veidot personiskus kontaktus ar tām. Īstenotais projekts, kā arī citi organizācijas projekti ļoti sekmē to, ka mazas NVO no dažādām Latvijas vietām uzzina gan par citām NVO Latvijā, gan arī par NVO darbu citās Eiropas valstīs, iepazīstas ar šo organizāciju pārstāvjiem un uzzina, kā dažādām mērķa grupām palīdz citas organizācijas:

“Tie ir arī personīgie kontakti. Pārstāvji no šīm konsorcijs organizācijām, kuras viena pie otras viesojas arī pēc vizītēm ārzemēs. Viņas iepazīst speciālistus un citas organizācijas. Svētā Lūkas baznīcā regulāri notiek tikšanās ar cilvēkiem, kas strādā ar bijušajiem cietumniekiem, ar narkomāniem. Mēs ejam iekšā un runājam. Vai arī cilvēki ar garīgajām saslimšanām, ar tiem mēs tiekamies Siguldā, kur strādā biedrība “Aicinājums Tev”, kas strādā ar garīgi slimiem cilvēkiem. Mums notiek šīs pieredzes atpazīšana, jo ir cilvēki, kas nezina, ka valstī vispār notiek tādas lietas”.

“Cilvēki uzdrīkstas stāstīt par sevi, par savu pieredzi, par to, kā pie mums notiek, un arī saprast, kāda vēl informācija ir nepieciešama un ko vēl varētu sniegt”.

Pašapziņas un iejūtības pret citiem paaugstināšanās

Intervijās tika arī īpaši uzsvērts, ka pieredzes apmaiņa gan mobilitātes vizītēs, gan ekspertu vizītēs sekmē arī to, ka cilvēki, kas tajās iesaistīti, kļūst pašapzinīgāki, aktīvāki un arī empātiskāki, saprotošāki:

“Cilvēki ir kļuvuši aktīvāki, saprotošāki, un ir arī nākuši klāt jauni dalībnieki”.

Gūtās mācības

Viens no šo organizāciju (gan konsorcijs dalīborganizāciju, gan EPAN) lielākajiem izaicinājumiem ir finansējumu piesaiste, jo sadarbības un organizācijas ilgtspējas

nodrošināšana ir tieši atkarīga no pieejamā finansējuma. Ņemot vērā to, ka situācija NVO finansējuma jomā kopumā pasliktinās, organizāciju vadība saprot, ka pašiem ir ļoti aktīvi jāraksta dažādi projektu pieteikumi, kā arī jāmudina citas organizācijas rakstīt projektu pieteikumus gan Erasmus+, gan citās grantu programmās. Diemžēl konkurence starp organizācijām ir diezgan liela un finansējums ierobežots:

“Ja es rakstīšu projektu, tad būs. Ja es nerakstīšu, tad nebūs. Tas man ir pilnīgi skaidrs pa šiem 14 gadiem, kopš es vadu organizāciju”.

Vēl organizācijas vadības līmenī ir iegūtas zināšanas, ka mobilitātes vizītes labāk ir veidot 4-9 cilvēku sastāvā, jo tad ārzemju partneri ir vairāk ieinteresēti sadarboties:

“Ārzemju partneri vēlas lielākas grupiņas. Jo vienam, diviem cilvēkiem nav tik liela tā atdeve, kad brauc atpakaļ uz Latviju, jo tas tīkls ir šaurāks. Tādēļ tagad mēs sūtam no četriem līdz deviņiem cilvēkiem”.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma un projekta galīgā ziņojuma izpēte, kā arī trīs padziļinātās intervijas: (1) ar projekta koordinatoru (02.12.2025), (2) organizācijas vadītāju (05.12.2025), un (3) projekta dalībnieku no mazas NVO (10.12.2025).

Gadījums # 2: Jelgavas Zonta klubs

Organizācijas īss apraksts

Organizācijas darbības ilgums ir gandrīz 30 gadi un tā ir daļa no starptautiskas organizācijas “Zonta International”. Tās galvenie darbības virzieni ir: (1) atbalsts un iestāšanās par sieviešu tiesībām; (2) labdarība ar mērķi sniegt atbalstu tieši sievietēm; (3) izglītošana un sabiedrības iepazīstināšana ar savu organizāciju.

Organizācijai KA1 projektu nav vispār, tā ir KA2 projektu īstenotājs. Bez projekta, par kuru bija intervijas tai ir noslēdzies arī maza mēroga partnerības projekts “MEDEA – plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstīšana, lai novērstu ar dzimumu saistītas mediju manipulācijas un viltus ziņas”, bet šim projektam ir cita tēma (nav tieši par 4. Erasmus prioritāti).

Erasmus+ projekta raksturojums

Projekta nosaukums	“Sadarbība izpratnes vairošanai par vardarbību pret sievieti”
Projekta tips	KA2 maza mēroga partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	2022-2-LV01-KA210-ADU-00010186
Projekta partnervalstis	Latvija, Igaunija
Projekta finansējums	30 000 EUR
Projekta īstenošanas laiks	01.02.2023. - 31.01.2024.
Projekta aktivitāšu apraksts	Projekts risināja horizontālajai prioritātei “Kopējas vērtības, pilsoniskā iesaistīšanās un līdzdalība” atbilstošus jautājumus, piedāvājot vietējai sabiedrībai, dažādu jomu speciālistiem, piemēram, mediķiem, policistiem, sociālajiem darbiniekiem, neformālās mācīšanās iespējas, lai veicinātu viņu pilsonisko iesaisti vardarbības jautājumu atpazīšanā un risināšanā. Projekta rezultātā izveidoti 6 apmācību moduļi (36 h); ierakstītas 5 video lekcijas Youtube platformā, apmācītas abu valstu 20 sievietes-līderes, kas organizēja kampaņu pret vardarbību vietējās kopienās un Vislatvijas noslēguma konferenci, kā arī piedalījās diskusijās TV. Atbilstoši plānotajam izpratnes vairošanas pasākumos abās valstīs piedalījās 300 sievietes un 20 vīrieši. Projekta laikā notika sekmīga sadarbība ar vietējo pašvaldību sociālo dienestu darbiniekiem, mediķiem, psihologiem, policistiem. Galvenais projekta rezultāts bija šo speciālistu iesaiste abu valstu vietējā līmeņa informatīvajās kampaņās, tādā veidā aktualizējot jautājumu par vardarbību pret sievieti un rosinot meklēt

	iespējas vardarbības mazināšanai arī pēc projekta beigām.
--	---

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Viens no projekta lielākajiem ieguvumiem ir projekta ideju rezultātā īstenota akcija pret vardarbību pret sievietēm, kas notika vairāku dienu garumā:

“Vairāku dienu garumā notika akcija pret vardarbību pret sievietēm. Akcija tika īstenota pagājušā gadā, un raisīja diezgan plašu rezonansi pilsētā un valstī: “Salmu lēlēm nesāp, sievietēm sāp”. Mums bija pilsētā salmu leļļu instalācija ar vardarbības stāstiem, skaidrojumu un institūciju uzmanības pievēršanu šai jomai. Es domāju, ka tas bija rezultāts vairākām ideju apmaiņām, ko tālāk mēs jau īstenojām uz vietas. Tas, kas tika iegūts projekta laikā, tas tika pārņemts tālāk ikdienas dzīvē.”

Cits ļoti būtisks projekta ieguvums ir tas, ka šis projekts sekmēja arī pašas organizācijas stiprināšanu, tajā skaitā, attīstīt jaunas idejas un uzdrošināties tās īstenot

“Manuprāt, lielākā pievienotā vērtība šiem projektiem ir tā, ka Erasmus+ projekti stiprina pašu biedrību. Idejas, pārliecību, uzdrošināšanās īstenot sava kluba ideju. Te ir ļoti svarīgi, lai kluba ideja saskan ar projekta ideju, un tajā sinerģijā rodas atkal jaunas idejas. Manuprāt, šis ir tas gadījums”.

Projekta rezultātā tika būtiski stiprināta organizācijas sadarbība ar Igaunijas partneri:

“Kopīgo vērtību apzināšanas un nostiprināšana. Kopā ar igauņietēm”.

“Ņemot vērā viņu pieredzi, mēs vienkārši viens otru papildinām savā pieredzē. Tajā projektā, par ko Jūs man jautājat, mums bija partneres no Igaunijas. Mēs tikko atkal bijām pie viņām. Mēs atkal turpinām sadarbību, jo viņas ir ļoti pieredzējušas vardarbības jomā. [...] Vienmēr izveidojas neformāls tīkls, kas vienkārši turpinās. Projektos tas ir viens no mērķiem, izveidot šo sadarbības tīklu”.

“Manā skatījumā galvenais ir sadarbība ar Igaunijas partneri, ka mēs esam atraduši šo nišu, kopīgo ceļu, ko mēs no viņām varam mācīties. Manā skatījumā, tas ir vislielākais ieguvums”.

Vēl ļoti būtisks aspekts, kas tiek norādīts intervijās, ir projekta dalībnieču personīgā izaugsme. Projekta dalībnieci šādi dalās savās pārdomās par pašpārliecinātības pieaugumu un drosmes uzdrīkstēties rezultātiem:

“Es esmu uzdrīkstējusies. Pateicoties šim projektam, es esmu sākusi rakstīt pati savus rakstus, publicēt savas pārdomas. [...] Tā ir tāda liela uzdrīkstēšanās, ko es nekad līdz tam nebiju atļāvusies. Man ir savas pārdomas, un es nekautrējos rakstīt. Varbūt kaut kas ne tā literāri, bet es esmu cilvēks, un es drīkstu kļūdīties. Ja tur arī kāds teikums nav tāds, kāds kādam šķistu pareizs, es vairs par to nebaidos. Es esmu drosmīgāka palikusi. Izpaužos radoši”.

Interviju dalībnieces arī norāda uz projekta aktivitāšu saistību ar horizontālo prioritāti “Dalība demokrātiskajā dzīvē, kopīgās vērtības un pilsoniskā iesaistīšanās”:

“Cilvēki paši pieteicās, ka viņi grib mācīties un pēc tam tālāk izplatīt šīs zināšanas. Es domāju, ka tas ir tāds demokrātijas pamatu pamats – iesaistīšanās. Atzīst to problēmu, ir gatavi iesaistīties un darīt kaut ko sabiedrības labā”.

Gūtās mācības

Intervijās ar projekta īstenotājiem tika uzsvērts, ka viens pats atsevišķs projekts nedod tik lielu pievienoto vērtību, kā vairāki projekti, kas apvienojas vēl ar organizācijas citām aktivitātēm. Tādēļ grūti ir izšķirt, kas ir tieši šī viena projekta ieguvumi, bet būtiski, ka sinerģijā ar citiem projektiem un aktivitātēm ir nozīmīga ietekme:

“Viens projekts nedod tikai vienu rezultātu, jo vērtība ir tajā sinerģijā ar citiem projektiem un citām kluba aktivitātēm. Tas dod daudz lielāku pievienoto vērtību, nekā tikai viens projekts. Tā sinerģija kopumā ir lielāka”.

Projektā organizētās atvērtās lekcijas Zoom platformā neguva tādu atsaucību, kā bija cerēts. Izvērtējot zemās atsaucības iemeslu, projekta koordinatore secina, ka (1) pieejams ļoti plašs dažādu nodarbību un pasākumu piedāvājums, tādēļ ļoti jāpiestrādā, lai motivētu cilvēkus piedalīties; (2) cilvēki labprātāk izvēlas maksas lekcijas, jo dominē priekšstats, ka maksas lekcijas būs kvalitatīvākas; (3) lai piesaistītu pasākumam auditoriju, vislabāk strādā personiska cilvēku uzrunāšana:

“Pirmkārt, šobrīd ir milzīgs piesātinājums ar dažādu projektu materiāliem un pasākumiem. Un tāpēc cilvēki ir ļoti pārsātināti. Viņi vairs īsti negrib. [...] Cilvēki grib, ka no viņiem prasa naudu. Ja neprasa naudu, tad tur nekā nav. Tā ir viena atziņa, kas ir nākusi līdzī. Un treškārt, organizējot atvērtās lekcijas, es pielieku lielas pūles, lai cilvēkus personīgi uzaicinātu, piesolu sertifikātu”.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma un projekta galīgā ziņojuma izpēte, kā arī trīs padziļinātās intervijas: (1) ar projekta koordinatore (19.12.2025), (2) organizācijas vadītāju (12.12.2025), un (3) projekta aktivitāšu dalībnieku (23.12.2025).

Gadījums # 3: Baltic Human Rights Society

Organizācijas īss apraksts

Baltic Human Rights Society ir dibināta 2012. gada sākumā kā nevalstiska organizācija ar mērķi veicināt cilvēktiesību izpratnes un kultūras attīstību Latvijā un Baltijas reģionā. Organizācija darbojas kā cilvēktiesību profesionāļu un akademiķu tīkls, kas īsteno dažādas aktivitātes cilvēktiesību izglītības, pētniecības un konsultāciju jomā. Organizācijas galvenā darbība šobrīd ir koncentrēta uz šādām aktivitātēm - cilvēktiesību izglītība, pētniecība un konsultācijas. Organizācija ir izveidojusi pati savu starptautiskās sadarbības organizāciju tīklu (<https://www.humanrightsguide.org/>), kā arī ir iesaistīta citos starptautiskās sadarbības tīklos, piemēram, tīklā DARE (<https://dare-network.eu/>)

Šis ir vienīgais Erasmus projekts, ko organizācija īstenojusi. Vēl tā ir iesniegusi pieteikumu 2025. gada konkursā, bet palikuši rezerves sarakstā.

Erasmus+ projekta raksturojums

Projekta nosaukums	Iekļaujoša cilvēktiesību izglītība - ceļš uz pilsonisko līdzdalību un Eiropas pilsoņu kopīgām vērtībām
Projekta tips	KA2 sadarbības partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	2021-1-LV01-KA220-ADU-000028213
Projekta partnervalstis	Projektā ir iesaistītas 6 institūcijas no 8 valstīm - Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Bulgārijas, Slovēnijas, Slovākijas, Horvātijas un Francijas.
Projekta finansējums	243 769 EUR
Projekta īstenošanas laiks	01.11.2021. - 31.05.2024.
Projekta aktivitāšu apraksts	Projekts tiešā veidā risina 4. prioritāti “Kopējās vērtības, pilsoniskā iesaistīšanās un līdzdalība”. Galvenais projekta mērķis: (1) veidot izpratni par cilvēktiesībām kā kopīgu vērtību Eiropā un īpaši jaunajās dalībvalstīs; (2) attīstīt kvalitatīvu, mūsdienīgu un iekļaujošu izglītību cilvēktiesību jomā, (3) stiprināt partnerorganizāciju kompetences un prasmes atbilstoša izglītības piedāvājuma veidošanā cilvēktiesību jomā. Šis ir ļoti augstu novērtēts projekts, saņēmis arī dažādas Erasmus balvas. Projektā ir izveidota spēcīga un profesionāla partnerība, kuru vieno gan iepriekšēja sadarbība, gan kopīgas profesionālas intereses. Projekta ietvaros izstrādāts “The Human Rights Guide” (Ceļvedis cilvēktiesībās), kas ir apmācību metodoloģija un ir pirmo reizi pieejams Francijā un Horvātijā. Papildinājumi saistīti ar arvien aktuālākām tēmām kā imigrācija, demokrātiska iesaiste, cilvēktiesību ierobežojumi,

	cilvēktirdzniecības un veselības problēmas. Izstrādāts un paplašināts rīks tiešsaistē zināšanu novērtēšanai, kā arī “Human Rights Case Box”, kas kalpo par gadījuma analīžu apkopojumu tiesu praksē un citās institūcijās.
--	--

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Projekta galvenie ieguvumi organizācijas līmenī ir starptautiskās atpazīstamības iegūšana un starptautiskās sadarbības paplašināšanās:

“Projekts sākotnēji tika plānots tikai Baltijas valstu līmenī, taču ir izgājis daudz plašāk (Francija, Horvātija u.c.)[..] Projekta ietekme ir daudz lielāka kā sākotnēji bija plānots.”

Organizācijas vadība ir uzkrājusi daudz lielāku starptautisko pieredzi, kā arī būtiski paplašinājusi savu darbības lauku. Savukārt projekta darbinieku līmenī galvenais ieguvums ir gan gandarījums par paveikto darbu, gan ieguldītā darba atzīšana starptautiskā līmenī, kas sekmēja arī sava pašvērtējuma paaugstināšanos.

Gūtās mācības

Projekts būtiski ir sekmējis to, ka starp dažādām valstīm tiek attīstīta vienota pieeja cilvēktiesību jautājumiem, un tas ir galvenais ieguvums.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma un projekta galīgā ziņojuma izpēte, kā arī padziļinātā grupas intervija ar projekta koordinatore un organizācijas vadītāju (17.12.2025).

Gadījums # 4: Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācija

Organizācijas īss apraksts

Latvijas Darba Aizsardzības Speciālistu Asociācija (LDASA) ir dibināta 2005. gadā. Organizācijas mērķis ir apvienot darba aizsardzības speciālistus gan fiziskas, gan juridiskas personas, kuru darbs ir veltīts drošas un veselīgas darba vides radīšanai un uzturēšanai. Nav informācijas par citiem Erasmus+ projektiem, ko tā būtu īstenojusi. Paralēli šim projektam organizācija īsteno divus NordPlus projektus.

Erasmus+ projekta raksturojums

Projekta nosaukums	“CARE: Sociālās nāves izpratnes veicināšanas iniciatīva”
Projekta tips	KA2 maza mēroga partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	Nr. 2023-2-LV01-KA210-ADU-000176412
Projekta partnervalstis	Latvija, Kipra, Slovēnija
Projekta finansējums	60 000 EUR
Projekta īstenošanas laiks	01.04.2024. - 31.03.2026.
Projekta aktivitāšu apraksts	Viena no izvēlētajām prioritātēm ir “Kopējās vērtības, pilsoniskā iesaistīšanās un līdzdalība”, tomēr galvenais fokuss ir uz sociālo iekļaušanu. Projekts beigsies tikai 2026. gada sākumā, bet liela daļa aktivitāšu ir noslēgusies. Plānotie rezultāti: 1. Ziņojums par sociālās nāves izpratnes pamata kartēšanu, lai noteiktu pamata izpratnes līmeni par sociālo nāvi partnervalstīs; 2. Digitālais ceļvedis “Sociālās izolācijas shēma: modeļa skaidrojums” - visaptverošs tēmas un modeļa skaidrojums, kas ietver tiešsaistes teksta, audio-vizuālo resursu un uz pierādījumiem balstītu sociālo saikņu veicināšanas apvienojumu, lai sniegtu mērķa grupām skaidrus ieteikumus par rīcību, kas mazina sociālās izolācijas shēmas attīstības risku; 3. Sociālās nāves izpratnes kampaņa, lai veicinātu sociālās nāves izpratni un tās ietekmi uz mācīšanos un darba vidi; 4. Sociālās nāves izpratnes pārbaudes ziņojums, kurā salīdzinātas esošās zināšanas par sociālās nāves fenomenu starp bāzes un pārbaudes ziņojumu, lai secinātu par progresu, kas panākts sociālās nāves izpratnes veicināšanas kampaņas īstenošanā.

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Lai gan intervijas dalībnieki norādīja, ka par projekta gala rezultātiem un to ietekmi ir pārāgri spriest, jo projekts vēl ir īstenošanas stadijā, projekta īstenošanai šķiet, ka projekts ir palīdzējis apzināt sociālās izolācijas problēmu, daudzi cilvēki ir arī

dalījušies pārdomās par šo fenomenu un saskata sociālās izolācijas pazīmes savā dzīvē. Projekts ir arī palīdzējis sagatavot resursus (rokasgrāmatu), kā runāt ar darba aizsardzības speciālistiem, darba devējiem par šo jautājumu, kā arī sekmējis to, ka projekta dalībnieki un tie, kas ieguvuši projektā sagatavoto informāciju, ir kļuvuši iejūtīgāki:

“Es domāju, ka pagaidām vēl ir par agru spriest, jo projekts noslēdzas tikai 31.martā, un tagad ir tikai decembris. Bet es domāju, ka mēs esam vienotāki. Tagad mums ir arī resursi, ar ko mācīt. Tā ir šī rokasgrāmata. Bet tā iekšēji tas mums pašiem ir palīdzējis. Mēs pret citiem varbūt savādāk izturamies, mēs esam iejūtīgāki.”

“Manuprāt, sabiedrībā šobrīd ir par daudz cinisma, un šis materiāls aicina cilvēkus kļūt cilvēcīgākiem, kļūt empātiskākiem vienam pret otru. Un tas ir svarīgākais ieguvums priekš visiem”.

Vēl būtisks aspekts, uz ko norāda intervijā, ir tas, ka gan izglītotāji, gan izglītojamie ir uzzinājuši, ka sociālā izolācija nav tikai Latvijai raksturīga problēma, bet ir sastopama visur:

“Viņi redz, ka tā nav tikai nacionāla problēma, ka arī citās valstīs pastāv līdzīga problēma. Un arī citās valstīs kolēģi par to domā, ka tas nav tikai Latvijas līmenī”.

Gūtās mācības

Ņemot vērā to, ka projekts ir tieši vērsts uz to, lai izprastu sociālās izolācijas cēloņus un meklētu risinājumus, kā to novērst, projektā apzinātā informācija ir tieši noderīga arī citu projektu un aktivitāšu īstenošanā, jo palīdz saprast, kādēļ daļa cilvēku nevēlas iesaistīties dažādos pasākumos, un kā sekmīgāk strādāt ar cilvēkiem, kuriem ir tieksme uz sociālo izolāciju:

“Izprast tos, kas mums ir līdzās. Un saprast cilvēku vēlmi vai nevēlēšanos iesaistīties, ka tam ir ļoti dziļš iemesls, un kā to risināt. Kā strādāt ar šīm mērķa grupām”.

“Spēt būt empātiskākiem un iejūtīgākiem, cilvēciskākiem vienam pret otru”.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma, tā vērtējumu un projekta progresu ziņojuma izpēte, kā arī padziļinātā grupas intervija ar projekta koordinātoru, organizācijas vadītāju un projekta aktivitāšu dalībnieku (18.12.2025).

Gadījums # 5: Vidzemes Tūrisma asociācija

Erasmus+ projekta raksturojums

Vidzemes Tūrisma asociācija ir dibināta 1997.gadā. Tās mērķis ir veicināt tūrisma attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt ilgtspējīgas tūrisma nozares attīstību Vidzemē (viens no Latvijas pieciem reģioniem), kā arī attīstīt un veidot tūrisma produktus un tūrisma infrastruktūru, tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma izglītības, papildizglītības un pētniecības attīstību Vidzemē un sekmēt ar tūrisma saistītās uzņēmējdarbības aktivizēšanos Vidzemē. Asociācijā apvienojas profesionāli un entuziasti no dažādām tūrisma nozares jomām, lai kopīgi veidotu vidi, kurā tūrisms attīstās, plaukst un nes vērtību visam reģionam.

Šis ir vienīgais organizācijas Erasmus projekts pieaugušo izglītības sektorā. Vēl ir bijuši iesaistīti kā partneri divos projektos, bet tie palikuši rezerves sarakstā. KA1 projektu šai organizācijai nav. Ir bijuši kā partneri 2021. gada Grieķijas KA2 projektā, bet augstākās izglītības sektorā, kas ir noslēdzies.

Erasmus+ project

Projekta nosaukums	“Nemateriālā kultūras mantojuma noturības veicināšana, izmantojot stāstniecību”
Projekta tips	KA2 sadarbības partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	2023-1-LV01-KA220-ADU-000160743
Projekta partnervalstis	Latvija, Spānija, Portugāle, Itālija, Nīderlande
Projekta finansējums	250 000 EUR
Projekta īstenošanas laiks	31.12.2023. - 30.12.2025.
Projekta aktivitāšu apraksts	Projekta izvēlēta prioritāte ir Nr.4.”Kopējas vērtības, pilsoniskā iesaistīšanās un līdzdalība”. Projekta rezultāti: (1) Labas prakses rokasgrāmata par nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanu, līdzdalības pārvaldību, digitālo stāstu stāstīšanu un popularizēšanu; (2) Pamatmetodoloģija nemateriālā kultūras mantojuma digitālo stāstu stāstīšanai un mācību programmu izstrādei u.c. metodiskie materiāli. Pieejami: https://highres-project.eu/lv/rezultatu-un-resursu .

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Viens no projekta galvenajiem ieguvumiem ir izpratnes par nemateriālās kultūras mantojuma paaugstināšana, kā arī pieredzes gūšana par kopienas iesaistīšanu nemateriālās kultūras mantojuma digitalizēšanā un kultūrvietas popularizēšanā.

“Sākot ar to, kas vispār ir nemateriālais kultūras mantojums, kā viņu atrast savā kopienā, kā aktivizēt kopienu, lai būtu kopienas iesaistīšanās. Kas ir stāstniecība un digitālā stāstniecība, kādi ir šie rīki. Kas ir ilgtspēja un kā mēs izmantojam stāstniecību digitālā mantojuma apzināšanā un saglabāšanā. Tad, kā mēs varam to izmantot tūrismā vai cita veida attīstībā.”

Nemateriālās kultūras mantojuma apzināšanas aspektā projekts sniedza informāciju par jaunām iespējām to izmantot tūrisma veicināšanā, un projektā aprakstītie labie piemēri ir paraugs citām kopienām attīstīt līdzīgas pieejas:

“Es domāju, ka šis projekts bija ļoti vērtīgs tieši šim nemateriālajam virzienam, jo tas deva jaunu skatījumu un jaunas vēsmas. Tieši par to, kas notiek Eiropā šajā virzienā. Un tas mudina pašvaldību kultūrobjektus darboties. Es domāju, ka arī turpmāk mums būs ļoti daudz labu piemēru, par kuriem mēs varēsim stāstīt.”

Organizācijas līmenī projekts sniedza iespēju izvērtēt jau esošās tūrisma vietas no cita skatupunkta, pievēršoties tieši nemateriālās kultūras mantojuma aspektam:

“Organizācijai tā ir iespēja vēlreiz kritiski paraudzīties kas mums īsti ir uz vietas un ko mums vēl vajadzētu uzlabot, ko mums vajadzētu atgādināt pašvaldībām, parādīt labos piemērus. Mums šīs vienkāršās lietas liekas pašas par sevi saprotamas, ka mēs ar tām varētu palepoties.”

Savukārt, organizācijas darbiniekiem projekts sniedza iespēju iepazīties ar pieejām, kas tiek izmantotas nemateriālās kultūras mantojuma popularizēšanai citās valstīs, kā arī iegūt jaunus kontaktus:

“Darbiniekiem tā ir lieliska iespēja redzēt šos ārvalstu piemērus, dibināt vērtīgus kontaktus ar izglītības iestādēm”.

Viens no projekta dalībniekiem, kas kā darbinieks bija iesaistīts projekta īstenošanā, norāda, ka projekts bijis ļoti radošs un sadarbības partneri ļoti ieinteresēti un atsaucīgi, tas ir veicinājis pozitīvu sadarbību, jaunu zināšanu un prasmju apguvi:

“Man kā organizācijas dalībniekam ļoti patika šis projekts, jo projekts bija ļoti kreatīvs, partneri bija ļoti, ļoti atsaucīgi. Mēs strādājām kā viena liela komanda. Mums bija regulāras tikšanās ar kolēģiem un partneriem. Un iespējams arī tāpēc tas darbs bija tāds raitāks. Visi saprata, kādi kuram ir uzdevumi. Man liekas, ka arī citi kolēģi ieguva gan jaunas zināšanas, gan jaunas prasmes. Un arī es ieguvi pāris jaunus kontaktus...”

Savukārt, jaunās iegūtās prasmes attiecas uz digitalizāciju un video veidošanu, kas bijusi ļoti radoša un interesanta pieredze:

“Un arī jaunas prasmes, ko es iepriekš nebiju iedomājusies. Ka var digitalizēt un stāstīt citiem par to, kas kopienai šķiet svarīgs. Vairāk tādā kreatīvā ziņā. [...] Es sapratu, ka video veidošana ir ļoti svarīga. Jā, es zināju, ka video veidošana ir svarīga sociālajos tīklos, bet es pati neveidoju video, man tas bija tāds izaicinājums”.

Projekta rezultātā iesaistītais darbinieks arī ieguva pašapziņu un saprata, ka var aktīvi iesaistīties projektu īstenošanā, spēj stāstīt par projekta iecerēm un iedvesmot citus tās īstenot:

“Es ieguvi lielāku pārliecību par to, kas es varu piedalīties Erasmus+ projektos kā darbinieks. Pārliecību par to, ka es varu iemācīt, es varu pastāstīt par to,

kas ir svarīgs. Iedvesmot līdzcilvēkus - draugus, paziņas, kolēģus, nejauši satiktas personas ar to, ko mēs darām, ar šo projektu. Jo mēs stāstījām un rādījām gan dažādās biedrības satikšanās reizēs, gan arī vienkārši satiekoties ar biedrības biedriem. Jā, mēs stāstījām un iedvesmojām. Un es varu teikt, ka arī citas kopienas, redzot to, cik ļoti mēs bijām iekšā šajā projektā, cik ļoti mēs lepojamies ar to, kas jau ir izdarīts, un kā mēs redzam to, kas vēl varētu tikt iemūžināts un digitalizēts, stāstīts citiem, arī vēlējās piedalīties. Tagad mums ir vēl gribētāji, kas labprāt izmantotu šo platformu un jau izmanto”.

Gūtās mācības

Konkrētajai mērķa grupai, proti, vietējām lauku kopienām, tā bija jauna pieredze mazliet savādāk paskatīties uz tūrismu. Ja parasti tūrisms vietējā kopienā tiek uztverts kā kaut kas nemateriālo kultūru apdraudošs, tad šis projekts ļāva paskatīties uz to savādāk un tieši izcelt nemateriālās kultūras saglabāšanas jautājumu:

Cilvēki no akadēmiskās vides dažkārt uz tūrismu raudzījās kā uz apdraudējumu vietējam kultūras mantojumam. Nemateriālajam kultūras mantojumam. Bija kopienas, kas ļoti aizsargā savu kopienas mantojumu, un negrib ar to dalīties. Un tad mums nācās argumentēt, ka tūrisms var būt arī ilgtspējīgs un tas var būt labs veids, kā šo kultūras mantojumu saglabāt un nodot nākošajām paaudzēm. Tā kā bija interesanta prakse kā piedalīties šādās diskusijās, kur ir pilnīgi savādāki viedokļi, nekā mēs esam ieraduši. Tiem, kas darbojas tūrisma vidē, tiem šādi jautājumi nerodas.

Projektā paredzētā nemateriālā mantojuma digitalizācija ļāva arī organizācijas pārstāvjiem mazliet savādāk paskatīties uz digitalizācijas ieguvumiem, jo tā ir iespēja atstāt jaunākajām paaudzēm mantojumā informāciju, piemēram, etnogrāfisko cimdu adīšanu, un dažādus atmiņas stāstus:

“Es mainīju savus uzskatus par to, cik svarīgi ir digitalizēt, jo pirms šī projekta un visa tā, ko es zināju pirms tam, man šķita, ka visu nevajag digitalizēt. Proti, ka digitalizācija kaut kādā brīdī var pazust, un ko tad? Bet projekta laikā es sapratu, ka digitalizācijai ir ļoti liela nozīme un ka vajag iedrošināt vecāka gada gājuma cilvēkus stāstīt par to, kas iepriekš ir noticis, vai kaut kādus atmiņu stāstus... kaut vai cimdu adīšanas prasmes, ka to tomēr vajag iemūžināt nākamajām paaudzēm, jo ne vienmēr vecvecāki nodod tālāk savas prasmes jaunākajai paaudzei. Ja tas tiek iemūžināts, kaut vai tikai saglabāts ģimenes arhīvos, tas jau ir liels pluss”.

Viens no aspektiem, ko projekta īstenotāji ir sapratuši šajā projektā, ka dažkārt informāciju patiešām ir lietderīgi pasniegt vienkāršā, viegli uztveramā veidā, lai tā būtu visiem cilvēkiem pieejamāka:

“Tas, ko es saskatīju, tā ir šī vienkāršība, ka nevajag ietērt grandiozos nosaukumos, bet tik tiešām viss ir jāpasaka vienkārši, skaidri un saprotami. Tad arī cilvēki varēs to uztvert. Man liekas, ka tas arī ir tas virziens, kur jāstrādā. Pieejamība, vieglā valoda. [...] Saturam ir jābūt vizuāli skaistam, bet vienlaikus arī nevajadzētu to sarežģīt. Es uzskatu, ka šis projekts arī tika veidots tā, lai tas visiem būtu viegli pieejams”.

Šis projekts arī sekmēja to, ka organizācija bija spiesta sakārtot datu aizsardzības jautājumu organizācijās. Tas notika, pateicoties VIAA vizītei un jautājumiem par organizācijas pieeju datu aizsardzības nodrošināšanā:

“Tā bija viena no lietām, kuru mēs bijām nedaudz palaiduši garām. Notika aģentūras vizīte, viņi bija atbraukuši mūs iztaujāt, un viņi norādīja, ka mums nav sakārtota datu politika. Un tieši projekta rezultātā mums nācās to kārtīgi izstrādāt. Es saprotu, ka datu aizsardzības politika ir ļoti svarīga tieši Erasmus+ programmai. Tas bija tāds liels ieguvums, jo lika mums kritiski paraudzīties, kā dati tiek uzturēti. [...] Un mēs šo arī tālāk darām nākošajos projektos”.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma, tā vērtējuma un projekta progresu ziņojuma izpēte, kā arī trīs padziļinātās intervijas: (1) ar projekta koordinātoru (22.12.2025), (2) organizācijas vadītāju (07.01.2026), un (3) projekta aktivitāšu dalībnieku (14.01.2026).

Gadījums # 6: Biedrība “Penkulē atver durvis”

Erasmus+ projekta raksturojums

Biedrība “Penkule atver durvis” ir dibināta 2000. gadā, un tā darbojas Dobeles novada Penkules pagastā, kurā dzīvo mazāk nekā 900 iedzīvotāji. Biedrības mērķis ir Penkules pagasta vides labiekārtošana, pagasta iedzīvotāju socializēšanās veicināšana, nodrošinot dažādas aktivitātes, kā arī materiālās un nemateriālās kultūras un vēstures vērtības, kas saistās ar Penkules pagastu, saglabāšana un dokumentēšana.

Šis organizācijai ir vienīgais Erasmus projekts, kas pabeigts. Īstenošanā ir viens projekts Francijas aģentūrā, kur šī organizācija ir kā partneris (“Triangle of Well-Being / Labjūtes trīsstūris”). Vēl ir bijuši divi projekta pieteikumi, kas noraidīti. KA1 projektu nav.

Erasmus+ project

Projekta nosaukums	“aMAIZEing coPAIN”
Projekta tips	KA2 maza mēroga partnerību projekts pieaugušo izglītībā
Projekta numurs	2021-2-LV01-KA210-ADU-000050874
Projekta partnervalstis	Latvija, Francija
Projekta finansējums	30 000 EUR
Projekta īstenošanas laiks	01.04.2022. - 31.03.2023.
Projekta aktivitāšu apraksts	Tiešā veidā risina prioritāti nr.4. “Kopējas vērtības un pilsoniska iesaistīšanās. Pasākumi, kas saistīti ar maizes cepšanu, t.sk. cepšanas meistarklases, ceptuvju Latvijā un Francijā apmeklēšana (katrā mobilitātē piedalījās vismaz 20 NVO biedri un 50 vietējie iedzīvotāji.), diskusijas (fokuss uz kultūras identitāti). Iespējamā pozitīvā ietekme: jauni projektu pieteikumi, stiprināta pašapziņa. Projekts pastiprināja sadarbību ar vietējām organizācijām (Liepājas biedrība “Radi Vidi Pats”, Jaunaucē biedrība “Mēs Jaunaucēi”, Lakanurgues biedrība “Loisirs Créatifs”, Comité des fêtes de Canilhac).

Erasmus+ ietekme organizācijas, personāla, izglītojamo līmenī un plašāk

Viens no organizācijas lielākajiem ieguvumiem, īstenojot šo projektu, bija uzdrīkstēšanās un noticešana pašiem sev, jo tas bija šīs organizācijas pirmais Erasmus projekts. Projekta īstenošana ļāva gan iegūt starptautisko pieredzi, gan arī iegūt uzticību kopienā, jo kopienas locekļi redzēja, ka šī organizācija un tās idejas ir pietiekami nozīmīgas, lai saņemtu finansējumu un īstenotu starptautisku sadarbību:

“Viens noteikti ir uzdrīkstēšanās, starptautiskā pieredze un arī uzticība mūsu kopienas acīs, ka mēs varam sasniegt, lai arī mēs esam tik nedaudzi. [...] Un tas bija ne tikai pierādījums sev, bet arī mūsu kopienai, ka mēs esam nopietns spēlētājs, ka ar mums var rēķināties. Tā kā šis pirmais Erasmus+ projekts mums iedeva pārliecību par sevi”.

“Iziet ārā no savas komforta zonas. Iziet no savas mazās vietņas. Tā ir tā zināšanu un pieredzes ieguve. Iziešanā ārā no sava mazā burbulīša, kurā katrs darbojas. Tiešām pieredzes apmaiņa starptautiskā līmenī.”

Iegūtā starptautiskā pieredze ļāva organizācijai gan apzināties to, ka arī lauku teritorijā var būt gan organizācijas, kas īsteno starptautiskus projektus, gan arī to, ka Penkule ir vieta, kur citiem var būt interesanti atbraukt, un ieraudzīt, cik dažādi mēs esam:

“Viennozīmīgi tā bija starptautiskā pieredze. Es domāju, ka tas bija pats galvenais. Un arī tā izpratne par to, cik mēs katrs varam būt dažādi. Un pieņemšana, ka mēs varam būt dažādi.”

Kopienas līmenī projekts veicināja iedzīvotāju uzdrīkstēšanos domāt par Penkules pagastu kā par tūrisma vietu, sniedza pārliecību tās iedzīvotājiem, ka pagastā ir interesantas vietas, ko rādīt tūristiem:

“Es teiktu, ka šis projekts veicināja tūrisma attīstību. Mēs ar šo projektu parādījām, ka Penkules pagastā ir ko redzēt. [...] Pēc tam no Francijas uz Latviju ir braukušas ģimenes. Grib tieši Penkuli apciemot, jo publikācijas un projekta rezultāts no malas ir izskatījies tik pozitīvi, ka viņiem ir gribējis apmeklēt šīs vietas ar ģimenes locekļiem un plašākā auditorijā.”

Gūtās mācības

Projekta īstenošana sekmēja arī to, ka citi pagastā aktīvie cilvēki saskatīja iespēju pieteikties Erasmus+ projektiem jau citās jomās, jo bija iegūtas zināšanas, kā tas ir nelielā lauku teritorijā īstenot starptautiskās sadarbības projektu, un tas iedrošināja arī pārējos:

“Katrs tāds projekts, ņemot vērā, ka kopiena nav liela, [...] iedod arī citiem tādu skatījumu. Un pagasta sporta dzīves organizatore pēc šī projekta uzreiz piedalījās Erasmus+ apmācībās, ar mērķi pēc tam īstenot ar sportu saistītus projektus. Lai arī liekas, ka Erasmus+ ir diezgan tāds jau dzirdēts, bet mēs secinājām, ka novadā nemaz tik daudz Erasmus+ projekti nav īstenoti pieaugušo izglītībā. [...] Tas cilvēkiem iedeva tādu grūdienu un arī izpratni par to, kas ir Erasmus”.

Metodes

Dokumentu analīze, tajā skaitā, projekta pieteikuma un projekta galīgā ziņojuma izpēte, kā arī trīs padziļinātās intervijas: (1) ar projekta koordinatore (28.11.2025), (2) organizācijas vadītāju (06.01.2026), un (3) projekta dalībnieku (12.01.2026).

NACIONĀLAIS ZIŅOJUMS. LATVIJA